

Rädda Barnen

Rädda Barnens årsrapport 2018

Rädda Barnens årsrapport 2018

Rädda Barnens årsrapport 2018

Förord	s. 3
Årsredovisning.....	s. 5
Effektrapport.....	s. 45
Hållbarhetsrapport.....	s. 74

Rädda Barnens integrerade årsrapport över verksamheten 2018 består av tre delar; årsredovisning, effektrapport och hållbarhetsrapport.

I årsredovisningen kan du läsa om Rädda Barnens grundläggande idéer och om organisationen, få information om det ekonomiska utfallet och en analys av vad som påverkat organisationen det senaste året.

I effektrapporten berättar vi om Rädda Barnens resultat för barn, genom berättelser och kvantitativa data.

Hållbarhetsrapporten beskriver hur Rädda Barnen ser till att verksamheten är långsiktigt hållbar och hur vi arbetar för att ta socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och miljöansvar.

Produktion: Rädda Barnen 2019

Projektledning: Helena Lindfors Nybom

Texter: Helena Lindfors Nybom, Lena Resborn, Saman Saidi; Annie Hedlund och Lisa Norström. Folkspel har bidragit till texten Alla barn ska få vara med och idrotta samt till texten High Five - en trygg idrott. Journalist Anna Kågström har bidragit till texten Traumamedveten omsorg, förståelse och läkning.

Layout: A2 produktion AB

Grafik: Henrik Nordgren, Rädda Barnen och Rickard Söderström, TT

Fotografier

Omslag: Oli Cohen/Save the Children

S 11 Suzanne Lee/Save the Children

S 50 Kristina Marton/Save the Children

S 51 Mohammed Awadh/Save the Children

S 53 Aytunc Akad/ Panos/Save the Children

S 54 Save the Children

S 55 Save the Children Philippines

S 57 Tom Pilston

S 59 CCR CSR

S 62 dina rättigheter.se

S 63 Andreas Nilsson

S 64 Jack Taylor/Save the Children

S 68 Thomas Olsson

S 71 Nesat Spahiu

Rädda Barnens årsrapport 2018

Förord

I år fyller Rädda Barnen hundra år. Vår organisation startade för att rädda alla de barn som farit illa i första världskriget. Barn som hade förlorat sina familjer, som svalt och som bar på stora trauman. Hundra år senare arbetar vi fortfarande med barn för deras rättigheter. Rädda Barnen kämpar för att barn ska få skydd, stöd och den barndom som de har rätt till enligt Barnkonventionen.

Vi behövs för att stoppa kriget mot barnen

420 miljoner barn lever i ett krigsdrabbat område. Barn utsätts direkt i krig. Bostadsområden, skolor och sjukhus bombas, barn rekryteras till väpnade grupper eller utsätts för övergrepp. Barn utsätts också indirekt i krig och konflikter. Attacker förstör vägar och sjukhus, hjälpsändningar når inte barnen med mat och hygienartiklar, och barnen får inte tillgång till den sjukvård som de behöver. Bombade skolor fråntar barnen deras rätt till utbildning och en trygg plats. Att arbeta för barns rättigheter och skydda barn som befinner sig i krig, är en av de största globala utmaningarna i vår tid. Internationella Rädda Barnen finns på plats över hela världen med akut hjälp, med mat, vatten och mediciner, för att barn ska överleva. Men vi arbetar också med att se till att barns rättigheter respekteras, rätten till en trygg skolgång, hälsa, lek och en trygg familjesituation. Och att de får en barndom.

Förra året såg vi den humanitära krisen växa i Jemen. Drygt 22 miljoner människor, varav många barn, var i akut behov av humanitär hjälp och skydd. Det är ett krig mellan regim och rebeller med regionens stormakter på olika sidor. Men framförallt är det ett krig som drabbar barnen. Svenska Rädda Barnen har funnits i landet sedan 1963. Vi kunde snabbt skala upp våra insatser och har sedan konfliktens start nått nästan två miljoner barn.

Tillsammans med andra frivilligorganisationer krävde vi att Sverige ska stoppa vapenexporten till Saudiarabien. Vi har också jobbat med det svenska Regeringskansliet för att få fram en resolution i FN:s säkerhetsråd. Resolutionen beslutades 2018 och innebär ett större ansvar för världens stater att skydda barn i väpnad konflikt.

Vi finns med barnen längs hela deras flyktväg

Hundra år efter första världskriget pågår krig och naturkatastrofer som tvingar 28 miljoner barn på flykt. Svenska Rädda Barnen och vår globala organisation finns vid barnens sida längs hela deras väg, i konflikten, i flyktinglägret och i de länder som tar emot dem. Vi påverkar stater att ta sitt ansvar för barns rättigheter.

De barn som kom till Sverige under 2018 togs emot av våra medlemmar, frivilliga och våra anställda. Vi ordnade barnvänliga platser med trygga vuxna för de små barnen och vi stöttade ungdomar som kommit till Sverige på egen hand. Vi såg till att nästan 1 000 unga i hemlöshet fick ett boende.

Vi arbetar för ett samhälle där alla barn får växa upp på lika villkor

I Sverige minskar barnfattigdomen och läskunnigheten blir bättre och bättre, när man tittar på genomsnittet. Men klyftorna ökar. Rädda Barnen har länge arbetat i de socioekonomiskt utsatta områdena. 2018 fick hela samhället upp ögonen för situationen när medierna nästan varje vecka rapporterade om nya dödsjutningar och otrygghet men även om låga skolresultat. För barnen i dessa områden är det här verklighet. Rädda Barnen arbetade under året regelbundet med barnen i socioekonomiskt utsatta områden. I våra ungdomsforum frågar vi de unga om vilka hinder som finns för att de ska nå sina drömmar och vilka lösningar de ser. Tillsammans med barn, kommuner, skolor och företag arbetar vi för ett samhälle på lika villkor.

Vi vet också att många barn lever med begränsningar till följd av hedersrelaterat våld och förtryck. Rädda Barnen besökte landets skolor och för en dialog med barnen om deras rättigheter. 2018 nådde vi 9000 barn med våra skolveckor.

Vi fortsätter kämpa mot våld

54 länder har förbjudit aga, vi fortsätter att kämpa för att barn inte ska utsättas för våld. Vi påverkar regeringar att stifta lagar mot barnaga. Vi stärker medvetenheten hos allmänheten. Och vi utbildar föräldrar i positiva uppfostringsmetoder. Fram till 2018 har vi genomfört föräldrautbildning i 30 länder. Förra året gjordes en extern utvärdering som ytterligare bekräftar att utbildningen ger effekt.

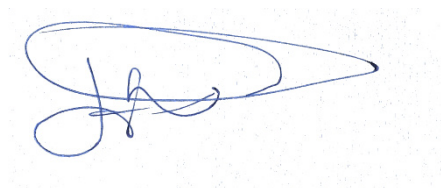
Vi står upp för ungas sexuella och reproduktiva rättigheter

När den amerikanska administrationen för ett par år sedan drog in alla statliga amerikanska bidrag till civilsamhällets arbete för sexuella och reproduktiva rättigheter hotades internationella Rädda Barnens arbete i Afrika. Svenska Rädda Barnen klev då fram och tog ansvar. Vi etablerade ett kontor i Sydafrika för att fortsätta driva dessa frågor framåt. 2018 var kontoret i full drift och vi möter ungdomar, lärare och beslutsfattare för att säkra de ungas sexuella och reproduktiva rättigheter.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Vi klimatanpassar vår verksamhet

Utvecklingen i världen inger också hopp. 2018 var året då barnen tog upp kampen för klimatet. Barn kan förändra om vi bara låter dem ta plats. Även internationella Rädda Barnen som organisation tog ett viktigt steg för att bidra till en hållbar utveckling. Vi beslutade att rörelsen ska fokusera mer på att både förebygga klimatförändringar och att förbereda barn och lokalsamhällen på de förändringar som faktiskt sker.

Johannes Nilsson
Tf. Generalsekreterare

Vi är en etablerad, snabb och nytänkande rörelse

Vi har hundraåringens erfarenhet och är etablerade över hela världen. Samtidigt har vi kunnat verka så länge just för att vi anpassar oss till de nya situationer som uppkommer. Verksamheten effektiviseras ständigt för att till minsta möjliga kostnad skapa största möjliga resultat för barns rättigheter. Vi viker aldrig från barnens sida.

Lise Bergh
Ordförande

Rädda Barnen

Årsredovisning 2018

DEL 1 AV RÄDDA BARNENS ÅRSRAPPORT

Rädda Barnens årsrapport 2018

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	8
Allmänt om verksamheten	8
Det här är Rädda Barnen.....	8
Vi är en folkrörelse!.....	9
En global organisation.....	10
Så här styrs Rädda Barnen	10
Riksstyrelsen	10
Utskott 2018.....	11
Child Safeguarding.....	13
Valberedning.....	13
Revisorer.....	13
Rädda Barnens kansli	13
Ledningsgrupp	13
Anställda.....	14
Lönepolicy och lönestruktur	14
Generalsekretarens villkor och uppdrag.....	14
Rädda Barnens aktiebolag	14
Intern kontroll och revision.....	15
Hållbarhetsupplysningar	15
Finansiella instrument.....	15
Resultat och ställning	15
Intäkter	15
Medlemsavgifter	16
Gåvor.....	16
Bidrag	17
Kostnader	18
Ändamålskostnader.....	18
Internationellt.....	20
Medlemskostnader.....	20
Insamlings- och administrationskostnader	20
Resultat.....	20
Avkastningsresultat.....	20
Förvaltade stiftelser.....	21
Väsentliga händelser under räkenskapsåret	21
Viktiga externa faktorer.....	21
Viktiga förändringar i verksamheten	22

Rädda Barnens årsrapport 2018

Framtida utveckling.....	23
Resultaträkning.....	28
Balansräkning	29
Förändring av eget kapital	31
Kassaflödesanalys	32
Noter till resultat- och balansräkning.....	33
Årsredovisningens undertecknande	41
Revisionsberättelse	42

Rädda Barnens årsrapport 2018

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Rädda Barnen är en ideell förening med organisationsnummer 802002-8638

Det här är Rädda Barnen

Vi kämpar för barns rättigheter

Rädda Barnen är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden folkrörelse som kämpar för barns rättigheter. Vi väcker opinion, påverkar beslutsfattare och stöder barn i utsatta situationer. I allt det vi gör utgår vi från barnets rättigheter, från barns perspektiv och verklighet. Vår trovärdighet föds ur våra möten med och insatser för barn.

Vi vill se en värld som tillgodoser varje barns rätt till liv och utveckling, trygghet och skydd samt rätt till delaktighet och inflytande. I vår värdegrund, som bygger på FNs deklaration om mänskliga rättigheter och konventionen om barnets rättigheter, Barnkonventionen, konstaterar vi att:

- Alla människor har lika värde.
- Barn har särskilda rättigheter.
- Alla har ett ansvar, men stater har bindande skyldigheter.

Det här kallar vi för ett rättighetsperspektiv.

Barn ska överleva, gå i skolan och skyddas!

Svenska Rädda Barnen är en del av en global rörelse som arbetar för att barns rättigheter ska tillgodoses i enlighet med Barnkonventionen. Tillsammans har vi en ambition att uppnå tre avgörande framsteg innan 2030. Vi vill att alla barn innan dess ska:

- Överleva – inget barn ska dö före sin femårsdag av orsaker som går att förhindra.
- Gå i skolan – alla barn ska få en grundläggande utbildning av god kvalitet.
- Skyddas – våld mot barn ska inte längre tolereras.

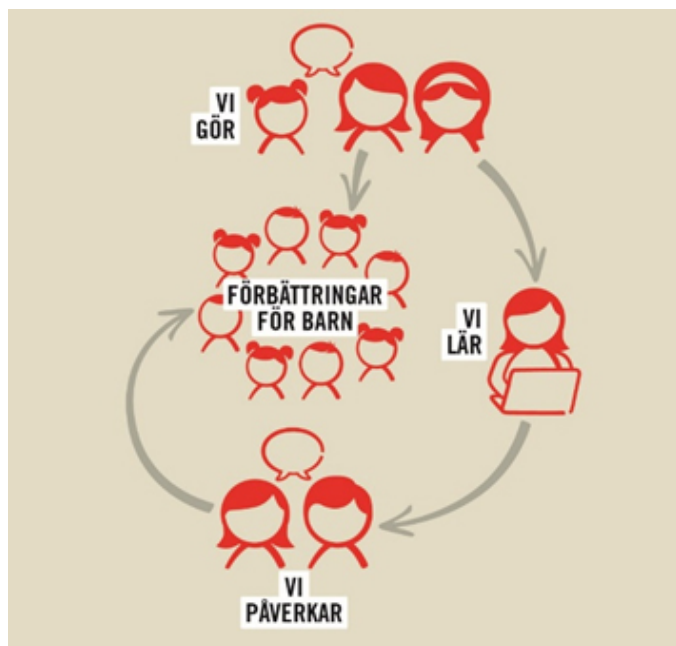
Svenska Rädda Barnens verksamhetsinriktning slår fast att vi ska bidra till den globala ambitionen genom att fokusera på att:

- barn i migration ska få sina rättigheter tillgodosedda,
- våld mot barn ska minska,
- stödja en god samhällsstyrning för barnets rättigheter.

Vår verksamhet ska hålla hög kvalitet och ska kunna engagera många olika aktörer. Vi arbetar över hela världen med humanitära katastrofinsatser och med långsiktigt arbete för att exempelvis förändra synen på aga.

Vi gör, vi lär, vi påverkar!

Vår erfarenhet från verksamheten med barn är utgångspunkten för vår kunskapsutveckling. Denna kunskap, väl förankrad i barns verklighet och systematiskt utvecklad, är grunden för vårt påverkansarbete.

I samarbete!

Rädda Barnen skapar resultat för barn tillsammans med barn och andra aktörer. Vi samarbetar med civilsamhälle, akademi, företag och myndigheter. Tack vare engagerade medlemmar finns vi för barn över hela Sverige. Vi är också en del av en internationell rörelse med stor kraft och räckvidd.

Partnerskap med det lokala civila samhället är en grundsten i vårt internationella arbete. Vi vill ta tillvara den lokala kompetensen i länderna och den erfarenhet och de resurser

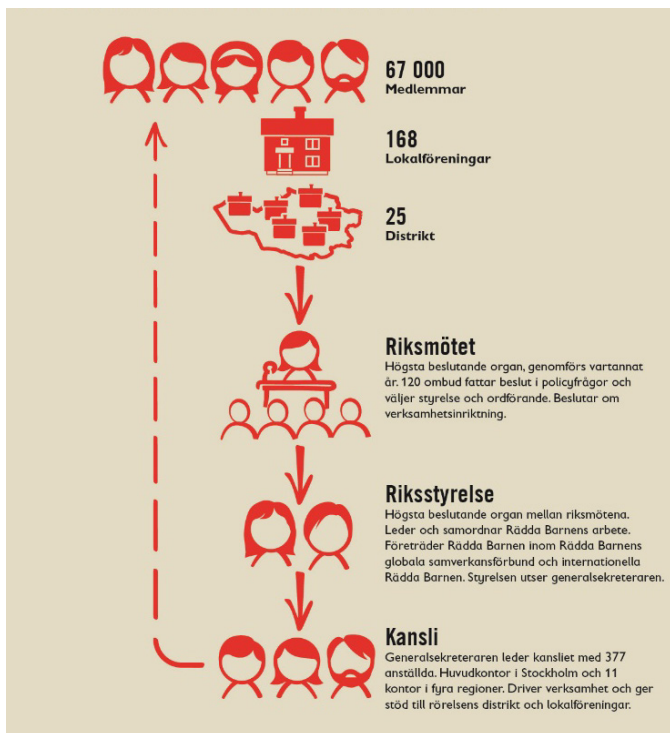
Rädda Barnens årsrapport 2018

som finns hos våra samarbetspartner. Genom att stärka kapacitet och ägarskap lokalt skapar vi ännu bättre förutsättningar för långsiktiga och hållbara resultat för barn.

Många företag vill stötta Rädda Barnen och ger oss gåvor för att bidra till ett socialt hållbart samhälle. Med våra partnerföretag jobbar vi i olika grad gemensamt fram verksamhet för att stärka barns rättigheter.

Genom Rädda Barnens verksamhet, Save the Children Centre for Child Rights and Business (CRB), kan vi agera som konsulter till företag för att hjälpa dem att utifrån barnrättsprinciperna för företag analysera vilken påverkan deras verksamhet har för barns rättigheter i hela deras värdekedja. Vi stöttar med att identifiera och genomföra nya arbetssätt och föreslå åtgärder för att stärka deras positiva påverkan på barn.

Vi är en folkrörelse!

Rädda Barnen i Sverige är en medlemsrörelse där medlemmarna utgör grunden för den demokratiska organisationen och de beslut som fattas på Riksmötet vartannat år.

Medlemmarnas engagemang är viktigt för att stötta och förändra situationen med och för de mest utsatta barnen, ofta ihop med olika lokala samarbetspartners.

Många lokalföreningar och distrikt är också engagerade i påverkansarbete, olika typer av insamlingsverksamhet, kampanjaktiviteter och utbildningar.

Lokal verksamhet och medlemsutveckling

Sverige är ett av världens bästa länder att växa upp i för den stora majoriteten av barnen. Samtidigt finns det grupper som halkar efter i samhällsutvecklingen, däribland barn som flytt till Sverige med sina familjer och barn som växer upp i socioekonomisk utsatthet. Många av Rädda Barnens lokalföreningar och volontärer driver verksamheter för nyanlända barn. Det kan handla om barnvänliga platser, läxläsning, fritidsaktiviteter och samtalsgrupper.

En annan viktig uppgift för lokalföreningar och distrikt är påverkansarbete. Det handlar om att använda erfarenheterna från det lokala arbetet med barn för att påverka sin hemkommun. Det kan också handla om internationella frågor som har betydelse för den svenska kontexten. Under våren 2018 släppte internationella Rädda Barnen rapporten War on Children som visade att var sjätte barn i världen lever i en konfliktzon. Rädda Barnen möter dessa barn varje dag i konfliktområden, på flyktvägen och här i Sverige i lokala verksamheter som lokalföreningarna driver.

I samband med lanseringen av rapporten togs även en pekbok fram; "Mina första ord". En tecknad pekbok likt den många barn i Sverige haft under sin uppväxt. Skillnaden här var att bilderna visade vad barn i krig får lära sig under tidiga år såsom gasmask, bomb, handgranat och blod. Flera lokalföreningar arbetade under våren med att ordna seminarier, uppvakta sina lokalpolitiker, skriva lokala insändare och artiklar för att uppmärksamma frågan om barn i krig.

Riksmöte 2018

Riksmötet hålls vartannat år och är ett beslutsmöte. Däremellan hålls verksamhetskonferens där man följer upp beslut, diskuterar aktuella frågor och går igenom årsrapport och förvaltningsberättelse.

Vid Riksmötet i Malmö 14-16 september 2018 tog medlemsrörelsen beslut om 30 inkomna motioner och en ny Riksstyrelse valdes. Lise Bergh blev omvald till ordförande för de kommande två åren.

Riksmötet antog också ett uttalande som riktade sig till Sveriges nyvalda politiker; "Till er som ska styra Sverige". Det handlade om att prioritera barns rättigheter i höstens budgetarbete och förbereda sig på att Barnkonventionen ska bli lag i Sverige 2020.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Nyckeltal medlemmar

Rädda Barnen har en negativ medlemsutveckling. Under 2018 sjönk medlemsantalet till cirka 67 000 medlemmar (66 880 vid en mätning för 2018).

I långtidsstudierna om svenska folkets ideella engagemang som bedrivits vid Ersta Sköndal högskola under många år, finns det tydliga siffror på att vårt ideella engagemang är i princip oförändrat trots att omvärlden förändras. Samtidigt som lika många utför ideellt arbete som tidigare, så blir färre formellt sett medlemmar i olika typer av föreningar. Detta kan tolkas som att det samlade ideella engagemanget är oförändrat men att det söker och hittar nya sätt att förverkligas på.

Svenska Rädda Barnens Riksstyrelse kommer att diskutera medlemsrörelsens organisering och utveckling under 2019, bland annat i form av dialogmöten runt om i landet.

En global organisation

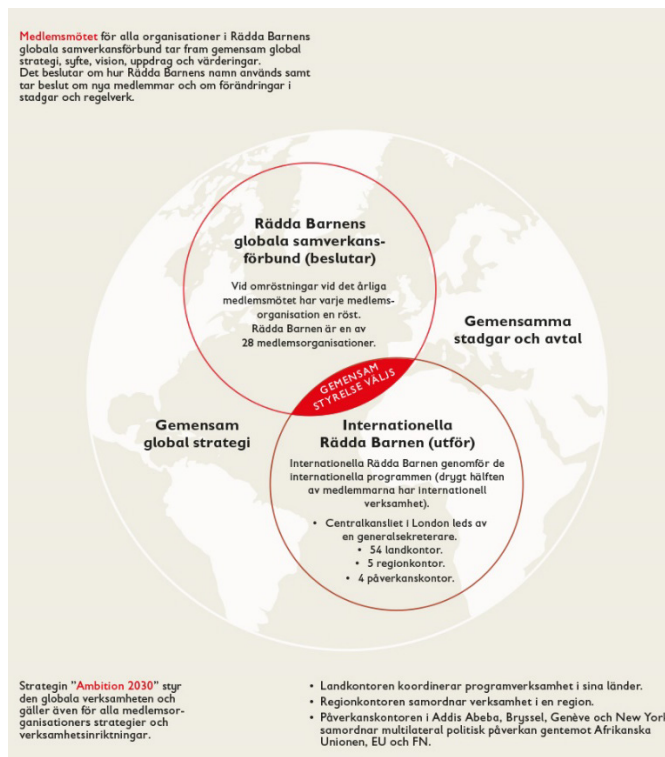
Alla 28 Rädda Barnen-organisationer i lika många länder runt om i världen utgör tillsammans en av världens ledande barnrättsaktörer. Vi bedriver verksamhet i mer än hälften av jordens länder, både långsiktigt utvecklingssamarbete och humanitära insatser. Genom samarbetet är vi effektiva och kan lättare utvärdera verksamheten. Rädda Barnen i Sverige stöttar med pengar, personal och kunskap för att förverkliga den gemensamma visionen.

Inom Internationella Rädda Barnen delar medlemmarna upp ansvaret för olika prioriterade frågor. Sverige leder det globala arbetet för:

- Barns rätt till trygghet och skydd.
- Skydd av barn i väpnade konflikter. Här arbetar vi särskilt med att påverka beslutsfattare och konflikternas aktörer så att barns rättigheter värnas.
- Att påverka företag att bli aktörer för barns rättigheter.

Vi stöttar också med metoder och kunskap till det gemensamma globala arbetet för att påverka stater och andra samhällsaktörer så att de stärker barns rättigheter.

Vi ger särskilt stöd till systerorganisationen i Sydafrika där även en företrädare för svenska Rädda Barnen är ledamot i styrelsen.

Så här styrs Rädda Barnen

Riksstyrelsen

- Verkar för Rädda Barnens utveckling i enlighet med stadgar och Riksmötets beslut.
- Ansvarar för planering, genomförande och utvärdering av svenska Rädda Barnens hela verksamhet.
- Ansvarar för Rädda Barnens arbete inom det globala samverkansförbundet samt Internationella Rädda Barnen utifrån det mandat som ges av Riksmötet i samband med beslut om verksamhetsinriktning.
- Fastställer årligen verksamhetsplan och budget för riksförbundet.

Riksstyrelsen höll sex protokollförda sammanträden under 2018 och består av ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter. En ledamot och en personlig ersättare utses av Rädda Barnens Ungdomsförbund. Två adjungerade ledamöter, med närvaro och yttranderätt, utses av de fackliga organisationerna.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Arvoden

Samtliga ledamöter, med undantag för ordförande och vice ordförande, kan få ersättning för förlorad arbetsförtjänst. Det utgår ingen tjänstepensionsavsättning för styrelseledamöter.

Gäller för perioden fram till 2018-09-16:

Ordförande: 20 000 kr/mån. Vice ordföranden, ansvarig för internationellt samarbete: 10 000 kr/månad. Ledamöter i arbetsutskottet och utskottsordförandena i styrelsens utskott: 1 000 kr/månad. Styrelsens övriga ledamöter och ersättare: 0 kr/mån.

Fr.o.m. Riksmötet i september 2018 gäller:

Ordförande: 20 000 kr/mån. Vice ordförande: 5000 kr/mån.

Utskott 2018

Arbetsutskottet (AU)

Förbereder riksstyrelsens sammanträden.

Ersättningsutskottet (EU)

Ser regelbundet över generalsekreterarens lönevillkor och avtal samt lönesättningsprinciper för ledande befattningar inom Rädda Barnen.

Revisionsutskottet (RUT)

Övervakar att Rädda Barnens redovisningsprinciper följer god redovisningssed och tillämpas på ett korrekt sätt. Revisionsutskottet bevakar att intern kontroll av den ekonomiska förvaltningen bedrivs på ett tillfredställande sätt, deltar

också i planeringen och uppföljningen av internrevisionsarbetet samt följer upp hur såväl extern som internrevisorernas påpekanden och rekommendationer hanteras i organisationen.

Utskottet för kapitalförvaltning (KUT)

Stöder organisationen i medelsförvaltningen, både den långsiktiga kapitalförvaltningen och den kortsiktiga likviditetsförvaltningen. Ser över förvaltningspolicyn för medelsförvaltningen och utvärderar förvaltningens resultat. Genomför etisk granskning och utvärderar om medelsförvaltningen sker inom ramen för förvaltningspolicyn.

Medlemsutskottet (MU)

Arbetar för att förbättra kommunikationen mellan medlemsrörelsen och riksstyrelsen, stärka den demokratiska processen och stärka känslan av samhörighet inom hela organisationen. Ledamöterna i utskottet deltar som styrelsens representanter vid regionråd och andra liknande regionala möten.

Internationella utskottet (IU)

Ger stöd åt Rädda Barnens styrelse i samarbetet med det globala samverkansförbundet och Internationella Rädda Barnen.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Riksstyrelsens sammansättning

Vid Rädda Barnens riksmöte i september 2018 valdes en ny styrelse. Därför redovisas nedan två tabeller med styrelsens sammansättning före och efter Riksmötet.

Riksstyrelse 2018-01-01 – 2018-09-16

Namn	Ort	Funktion	Bakgrund	Närvaro	Utskott
Lise Bergh	Stockholm	Ordförande	Jurist, f d generalsekreterare Amnesty Sverige	6/6	AU, EU, IU
Cecilia Abrahamsson	Stockholm	Vice ordförande	Kommunikatör	6/6	AU, EU, RUT, IU
Lars Axelsson	Stockholm	Ledamot	Marknadschef	5/6	KUT
Åsa Ekman	Göteborg	Ledamot	Barnstrateg, barnrättskonsult	6/6	AU, EU, MU, Trustee TT
Oliwer Karlsson	Malmö	Ledamot	Genusvetare, demokratiutvecklare, inkluderingskoordinator	6/6	MU
Sofia Zackrisson		Ledamot		6/6	MU
Birgitta Lahti Nordström	Luleå	Ledamot	Konsult inom utbildning	5/6	MU
Veronica Palm	Stockholm	Ledamot	Barnskötare	0/6	
Fredrik Rosengren	Stockholm	Ledamot	Ekonomidirektör	4/6	RUT, KUT
Tomas Rydsmo	Ljungskile	Ledamot	Rektor	6/6	AU, EU, IU
Ingela Schmidt	Solna	Ledamot	Chief Information Security Officer	6/6	RUT, MU
Madeleine Sultan Sjöqvist	Uppsala	Ledamot	Teologie doktor i religionssociologi, konsult inom social hållbarhet	5/6	KUT, IU
Petter Martinsson	Stockholm	Ledamot (RBUF)	Rädda Barnens Ungdomsförbund	6/6	
Elin Liljebadh	Stockholm	Ersättare (RBUF)	Rädda Barnens Ungdomsförbund	0/6	

Rädda Barnens årsrapport 2018

Riksstyrelse 2018-09-16 – 2018-12-31

Namn	Ort	Funktion	Bakgrund	Närvaro	Utskott
Lise Bergh	Stockholm	Ordförande	Jurist, f.d. generalsekreterare Amnesty Sverige	3/3	AU, EU, IU
Ulrica Messing	Kosta	Vice ordförande	F.d. statsråd och riksdagsledamot	3/3	AU, RUT, IU, EU
Cecilia Abrahamsson	Stockholm	Ledamot	Kommunikatör	3/3	AU, EU, MU
Lars Axelsson	Stockholm	Ledamot	Marknadschef	3/3	KUT
Oliwer Karlsson	Malmö	Ledamot	Genusvetare, demokratiutvecklare, inkluderingskoordinator	3/3	MU
Ingela Schmidt	Solna	Ledamot	Chief Information Security Officer	3/3	RUT, Trustee TT
Madeleine Sultan Sjöqvist	Uppsala	Ledamot	Teologie doktor i religionssociologi, konsult social hållbarhet	3/3	AU, KUT
Monica Burman	Umeå	Ledamot	Professor i rättsvetenskap	3/3	RUT
Monica Selin	Göteborg	Ledamot	Habiliteringsassistent	2/3	MU
Anders Ferbe	Stockholm	Ledamot	Senior rådgivare	3/3	IU
Raymond Mankowitz	Stockholm	Ledamot	Kommunikationsdirektör	3/3	KUT, MU
Per Hedman	Östersund	Ledamot	Barnläkare	3/3	MU
Petter Martinsson	Stockholm	Ledamot (RBUF)	Militärofficer	3/3	
Vendela Carlford	Uppsala	Ersättare (RBUF)	Ordförande Rädda Barnens ungdomsförbund	2/2	

Child Safeguarding

Uppdraget är bland annat att säkerställa att alla beslut som styrelsen tar är i linje med Rädda Barnens Child Safeguarding policy, samt att ramverk och policy genomförs och upprätthålls i medlemsrörelsen. Ansvarig till 2018-09-16 Åsa Ekman och efter 2018-09-16 Ingela Schmidt.

Valberedning

Vald vid riksmötet 2018-09-16.

Marianne Omne-Ponten (ordförande), Inger Ashing, Tomas Rydsmo, Mathias Casserlund, Ewa Back.

Revisorer

Valda vid riksmötet 2018-09-16.

Ordinarie revisorer: Jonas Grahn, auktoriserad revisor, PwC AB och Torbjörn Englund, förtroendevald revisor. Revisorsuppleanter: Erik Albenius, auktoriserad revisor, PwC AB och Annika Draws, förtroendevald suppleant.

Rädda Barnens kansli

Svenska Rädda Barnens huvudkontor ligger i Alvik i Stockholms län och leds för närvarande av tillförordnad generalsekretare Johannes Nilsson.

Ledningsgrupp

I september 2018 lämnade Elisabeth Dahlin uppdraget som generalsekreterare.

Elisabeth Dahlin generalsekreterare (t.o.m september), Johannes Nilsson, tillförordnad generalsekreterare (fr.o.m oktober) och chef för verksamhetsstöd (ställföreträdande GS, fr.o.m juni – t.o.m september), Ulf Rickardsson, kansli-chef och ställföreträdande GS (t.o.m juni), strategichef (fr.o.m juni).

Charlotta Sterky, chef för Child Rights and Business, Lena Ingelstam, chef för internationella programmet, Ola Mattsson, chef för sverigeprogrammet, Malin Morell, chef för kommunikation och insamling, Sofia Skoog, chef för finansiering och partnerskap, Anna Nordström, HR-chef,

Rädda Barnens årsrapport 2018

Freddie Hellström, ekonomichef, Caroline Sten, sekreterare till ledningsgruppen.

Anställda

Rädda Barnen hade under året i genomsnitt 377 anställda. 269 var tillsvidareanställda (varav 57 män). 93 personer hade tidsbegränsade anställningar (varav 26 män). Rädda Barnen eftersträvar en jämn könsfördelning och arbetar aktivt för att öka antalet män bland de anställda.

Yrkeskategorier:

Assistenter: administratörer, assistenter, receptionister och vaktmästare.

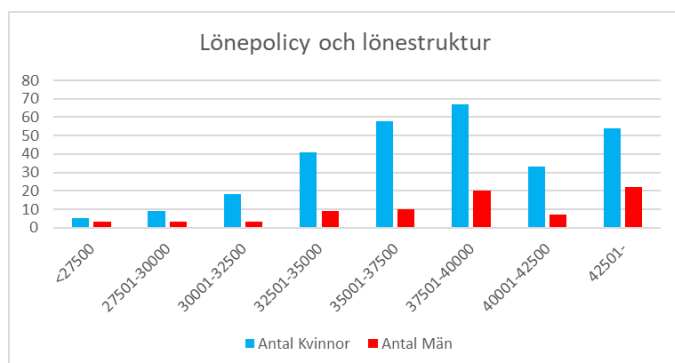
Handläggare: ekonomer, award managers, HR Business Partner, it-tekniker, key account managers, kommunikatörer, marknadsförare, programhandläggare, projektledare, rådgivare, terapeuter, verksamhetsutvecklare.

Chefer med personalansvar: avdelningschefer, sektionsschefer, gruppchefer, verksamhetschef.

Chefer utan personalansvar: area directors, biträdande avdelningschefer, biträdande regionchefer, kompetensutvecklingschef, presschef.

Lönepolicy och lönestruktur

Rädda Barnen strävar efter att ha en tydlig lönepolicy som inkluderar principer och kriterier för lönesättning, med utgångspunkt i våra värderingar och våra anvisningar för lönesamtal. Lönestrukturen ligger i nivå med liknande organisationer i Sverige. Rädda Barnen tillämpar inte provisionsbaserad ersättning.

Generalsekretarens villkor och uppdrag

Elisabeth Dahlin avslutade sin anställning som generalsekretare 2018-09-16.

Månadslön t.o.m. 2018-03-31: 99 000 kr. Månadslön fr.o.m. 2018-04-01 t.o.m. 2018-09-16: 100 980 kr

Generalsekretären hade ett förordnande t o m 2020-12-31. Uppsägningstiden från generalsekretärens sida är 6 månader och från Rädda Barnens sida är den 12 månader.

Vid uppsägning med arbetsbefrielse sker avräkning om annat arbete erhålls under uppsägningstiden. Tjänstepensionsavsättning är enligt kollektivavtal och uppgick till 395 524 kronor under 2018.

Rädda Barnens generalsekretare Elisabeth Dahlin hade följande övriga uppdrag:

- Ordförande i Världens Barn.
- Ledamot i styrelsen för Radiohjälpen.
- Ledamot av Utrikespolitiska samfundet.
- Ledamot i koncernstyrelsen för New Wave Group.
- Vice ordförande av Uppsala Universitet Konsistoriet.
- Medlem i IKEA People & Planet Positive Advisory Group.
- Medlem i insynsrådet för myndigheten för internationella adoptionsfrågor (MIA).
- Medlem i New Wave Groups Advisory Board för CSR-frågor.

Av dessa var följande uppdrag avlönade: MIA och koncernstyrelsen för New Wave Group. För MIA utgick 975 kr per närvarat möte. Styrelseuppdraget i New Wave Group arrenderades med 150 000 kronor årligen. Efter beskattning samt avräkning för resor och omkostnader tillfaller arvodet Rädda Barnen. När Elisabeth Dahlin tjänstgjorde som styrelseledamot i New Wave Group var hon ledig från uppdraget som generalsekretare.

Rädda Barnens aktiebolag

Rädda Barnens Service AB är ett bolag som är helägt av riksförbundet. Det bedriver konsultverksamhet i Sverige och utomlands inom barnrätts- och hållbarhetsfrågor. Det finns idag två dotterbolag: CCR CSR (The Center for Child Rights and Corporate Social Responsibility) i Peking och i Hongkong.

Rädda Barnens riksförbund har under året också registrerat ett nytt fristående aktiebolag som ska verka inom områdena vård, omsorg och utbildning och därmed förenlig verksamhet, Rädda Barnen välfärd AB.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Intern kontroll och revision

Intern kontroll är en del av ekonomi- och verksamhetsstyrningen. Arbetet utförs av styrelse, ledning och annan personal för att ge en rimlig försäkran huruvida satta mål uppnåtts, om rapporteringen och om hur lagar och regler följs.

Styrelsens revisionsutskott bevakar att den interna kontrollen bedrivs på ett tillfredställande sätt. En internrevisor stöder utskottet och granskar verksamheten enligt en årlig plan.

Den samlade revisionen innebär att organisationens intressenter försäkras om att Rädda Barnens redovisning ger en rättvisande bild av verksamheten. Principen är att uppföljning och revision ska ske i alla efterföljande led. När andra medlemmar i Internationella Rädda Barnen eller partner till Internationella Rädda Barnen utför verksamhet på uppdrag av Rädda Barnen i Sverige, genomförs en extern revision av denna verksamhet om det samlade beloppet överstiger gränsvärdet på 284 000 kr. Verksamhet som implementeras av svenska partners samt verksamhet som implementeras genom Internationella Rädda Barnen är föremål för egna årliga externa revisioner.

Rädda Barnen tillämpar den kvalitetskod som utvecklats av FRII.

Hållbarhetsupplysningar

Rädda Barnen lämnar en hållbarhetsrapport inom ramen för den integrerade årsrapporten. Vi är medlemmar av UN Global Compact och rapporterar till dem årligen.

Finansiella instrument

Rädda Barnen har i enlighet med de styrande riktlinjerna från FRII med tiden byggt upp en kapitalbuffert för oförutsedda händelser, detta för att kunna säkerställa ett långsiktigt arbete för barn. Förvaltningen av dessa medel styrs av en policy med strikta krav på etik, låg risk och kostnadseffektiv förvaltning. Policyn fastställs av Rädda Barnens riksstyrelse efter beredande i kapitalförvaltningsutskottet och är offentligt tillgänglig.

Den långsiktiga kapitalförvaltningen har en förväntad total avkastning om 3 procent reallt per år över en femårsperiod till en låg risknivå. Detta uppnås genom en global diversifiering, strikta limiter för den operativa förvaltningen och en vägd balans mellan aktier, räntor och alternativa placeringar.

Aktieportföljen ska till största delen förvaltas i indexnära fonder med passiv förvaltning. De företag som ingår i de fonder där Rädda Barnen placerar medel ska verka i enlighet med de internationella konventioner som Sverige under-tecknat. Innehaven inom respektive fond screenas av förvaltaren som svarar för att olämpliga bolag inte återfinns inom fond.

Rädda Barnen ska sträva efter att vara en ansvarsfull investerare och de företag som Rädda Barnen aktivt investerar i ska kännetecknas av omsorg om miljön, rimliga sociala förhållanden och god ägarstyrning. Rädda Barnen ska också genom sina placeringar i möjligaste mån påverka företag i frågor som ligger inom organisationens kärnområde.

Resultat och ställning

Rädda Barnen är en ideell förening, vår verksamhet syftar inte till att gå med vinst. Så mycket som möjligt av våra intäkter ska gå till barnen. Ekonomiskt strävar vi efter att nå ett nollresultat, 2018 var dock ett ansträngt år och vi slutade på ett minusresultat men vi har gjort nödvändiga förändringar i organisationen för att säkra nästa års resultat.

Intäkter

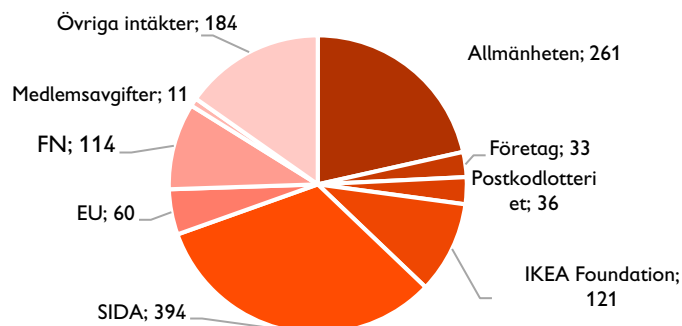
Rädda Barnens verksamhet är möjlig att genomföra tack vare finansiering från privata givare, offentliga institutioner och företag.

Rädda Barnens intäkter består av medlemsavgifter, bidrag, gåvor och övriga intäkter. Ibland ställer givarna krav på särskilda resultat, på innehållet i verksamheten eller fördelningen av kostnaderna. I andra fall accepterar de Rädda Barnens egna prioriteringar och uppföljningsprocesser. Ett så kallat bidrag är förenat med vissa villkor, och om de inte uppfylls krävs återbetalning. En gåva erhålls utan specifika motkrav från givaren.

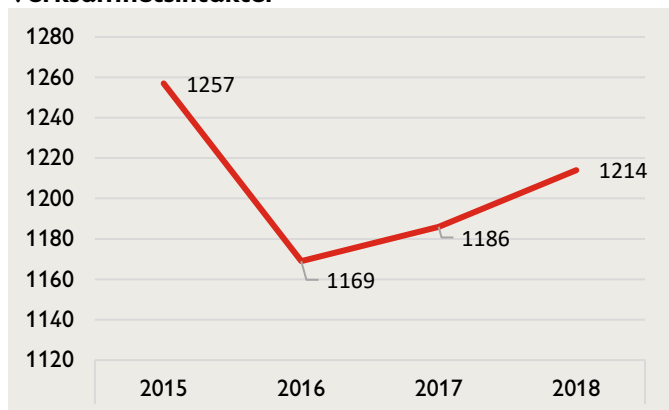
Här följer en redovisning av intäkterna 2018.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Intäkter

Verksamhetsintäkter

Intäkter totalt

1214 (1186) mkr +2 %

Intäkterna för 2018 låg på en stabil nivå jämfört med tidigare år. När det gäller allmänhetens givande kan vi konstatera att våra långsiktiga satsningar på att rekrytera och behålla de lojala månadsgivarna gett resultat. De stora offentliga givarna visade oss ett fortsatt starkt förtroende. Sidans bidrag ökade och vi fick ett stort tillskott av EU-medel.

Ett par stora givare fick ändrade förutsättningar 2018 vilket påverkar Rädda Barnens.

Vi kan skönja en svag trend nedåt när det gäller engångsgåvor från allmänhet och företag. För att vända trenden och istället öka våra andelar av marknaden har vi under året satsat på att stärka Rädda Barnens varumärke och digitalisera insamlingen i större utsträckning. Dessa satsningar förväntas ge resultat kommande år.

Medlemsavgifter

Intäkter från Rädda Barnens medlemsavgifter uppgår till ca 10,8 mkr under 2018 vilket är en liten minskning från 2017 med ca 300 tkr eller 3 %. Intäkterna används för att stötta Rädda Barnens lokalföreningar, Rädda Barnens Ungdomsförbund samt till medlemsrörelsen.

Gåvor

Gåvorna är oerhört viktiga för att vi ska kunna prioritera i verksamheten där vi bedömer att medlen bäst behövs. Tack vare gåvorna kan Rädda Barnens agera mycket snabbt vid krig och katastrofer. Gåvorna ger oss också möjlighet att långsiktigt skapa hållbara förändringar för barn. Gåvorna går till insatser för barn både i Sverige och över hela världen.

Gåvor totalt

361 (399) mkr - 10 %

Allmänheten

261 (269) mkr - 3 %

Vi fick återigen ett toppresultat med ca 210 mkr. från våra månadsgivare, vilket var en ökning jämfört med föregående år. Vi ökar med 5 300 betalande månadsgivare under 2018. Det är en större ökning än vi sett på flera år.

Intäkterna för engångsgåvor minskade med 16 mkr vilket ger 23 % minskning jämfört med föregående år. Dels finns omvärldstrender som pekar på ett minskat givande av detta slag, dels var Rädda Barnens under 2018 inte optimerat för en effektiv digital insamling. Därför har vi under året satsat på förbättrade system och digitala arbetssätt.

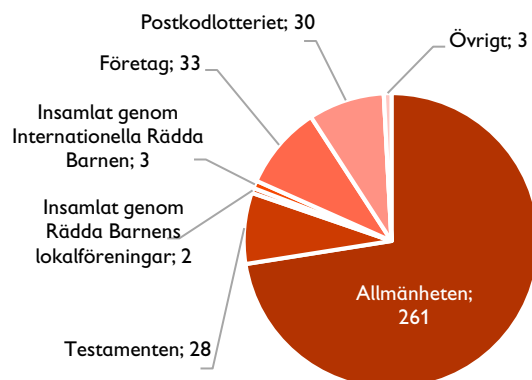
Testamenten

28 (31) mkr - 8 %

Rädda Barnens intäkter från testamenten rör sig mellan åren, enskilda givare kan få stor inverkan på resultatet.

Företagssamarbeten

33 (34) mkr - 4 %

Många företag vill stötta Rädda Barnens och ger oss gåvor för att bidra till ett hållbart samhälle.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Samarbetet med IKEA är vårt äldsta partnerskap. 2018 fick Rädda Barnen nästan 4 mkr i gåva av IKEA group.

Willys AB samlade in över 3 mkr genom sina pantautomater till Rädda Barnen.

Apoteket, Santa Maria, Scandic, Skandia, Semper, Svenska Bostäder och OKQ8 är andra företag som årligen ger en större gåva till Rädda Barnen.

Stiftelser 2 (19) mkr - 88%

Gåvor från stiftelser har minskat väsentligt från föregående år vilket beror på att vi föregående år fick en större engångsgåva från IKEA Foundation. IKEA Foundation har 2018 skänkt en gåva om 192 000 kr.

HM Foundation 0,9 (2,5) mkr, vilket är en minskning med 62 %. Avtalen är fleråriga och under 2018 har avtalen för Etiopien och Bangladesh avslutats.

Stiftelsen Hildur Nordins minnesfond 1,0 (1,5) mkr, ca 33 % minskning.

Svenska postkodlotteriet (SPL)

30 (40) mkr - 24 %

Rädda Barnen har med 2018 års utdelning fått över 560 mkr sedan starten 2005. Pengarna användes både för verksamheten i Sverige och internationellt. Stödet för 2018 om 30 mkr är mycket viktigt för Rädda Barnens möjlighet att ta emot bidrag från organisationer som kräver en medfinansiering.

SPL har ändrat sin fördelningsnyckel jämfört med tidigare år för att i större utsträckning främja mindre organisationer. Rädda Barnen får trots det en jämförelsevis stor andel av medlen.

Materiella gåvor

Gåvor i form av materiella bidrag har mottagits i samarbete bland annat med UNHCR och World Food Program. Värdet av de materiella gåvorna 2018 var 1,7 mkr.

Övriga gåvor

Rädda Barnen har också erhållit gåvor i andra former, som exempelvis pro-bonotjänster från Vinge advokatbyrå, Accenture och IKEA. Skandia har upplåtit konferenslokaler till Rädda Barnen. IKEA och H&M har skänkt julkappar till asylboenden.

Nyckeltal insamlade medel	2015	2016	2017	2018
Insamlingskostnad/ Insamlade medel	11,3%	14,1%	13,8%	18,3%
Insamlade medel/ Verksamhetsintäkter	52,2%	46,1%	47,1%	43,7%

Bidrag

Bidrag totalt

830 (765) mkr + 9 %

Bidrag totalt (offentliga bidrag)

663 (606) mkr + 9 %

Sida

394 (356) mkr + 11 %

Sida bidrar till en stor del av Rädda Barnens utvecklingsarbete i drygt 50 länder. Bidraget motsvarar ungefär 30 % av Rädda Barnens totala verksamhetsintäkter.

Ökningen vi noterar omfattar framför allt medel som Sveriges regering genom ambassaderna i mottagarländerna bidrar med. Det innebär att givarens uppdrag till oss partners har en stark lokal förankring och maximerar Rädda Barnens effekter i fält där Rädda Barnen använder hela den globala rörelsens mervärde. Det gäller till exempel verksamhet i Bangladesh och Afghanistan.

EU

60 (42) mkr + 44 %

Bidraget från EU har ökat kraftigt. Svenska Rädda Barnen har sedan 2017 positionerat sig starkt gentemot EU och har under året därför kunnat säkra en större andel av hela rörelsens EU-portfölj. De nytilkomna EU-bidragen riktades främst mot Bangladesh och den humanitära krisen för Rohingyafolket.

FN

114 (152) mkr - 25 %

Rädda Barnens bidrag från FN kommer främst från UNICEF och UNHCR. Rädda Barnen har under 2018 fått ökade intäkter från UNICEF, främst för Rohingyaakrisen i Bangladesh och krisen i Jemen.

Minskningen från UNHCR beror till stor del på att Rädda Barnen under 2017 fortfarande stödde stora program i Grekland i samband med flyktingkrisen i Europa. Under 2017 stängde Save the Children sitt kontor i Grekland då FN och andra multilaterala givare kanaliserade mer medel till regeringen i Grekland samt till nationella organisationer samtidigt som man även minskade sin närvaro i landet.

IKEA Foundation

121 (107) mkr + 13 %

Bidragen från IKEA Foundation ökade med ca 14 mkr under 2018. IKEA Foundation möjliggör både humanitärt arbete och utvecklingsarbete i mer än 20 länder i framförallt Asien,

Rädda Barnens årsrapport 2018

Östafrika och Mellanöstern. IKEA Foundation är en engagerad och innovativ partner som exempelvis finansierar ett program som ämnar förbättra och förstärka den humanitära sektorns lokala kapacitet att reagera och upprätta effektiva insatser vid katastrofer.

Övriga stiftelser och företag

46 (52) mkr -10 %

Det är främst intäkterna från Radiohjälpen som har minskat jämfört med föregående år. Bidragen gick från ca 23 till knappt 20 mkr vilket är en minskning med ca 17 % jämfört med förra året.

Nettoomsättning och övriga intäkter

12,2 (10,4) mkr + 17 %

Till övriga intäkter räknas exempelvis finansiering från stat och kommuner till Centrum för barn och unga i utsatta livssituationer som ger stöd och behandling samt till utbildningar i traumamedveten omsorg (TMO). De ökade intäkterna består framförallt i intäkter för utbildningar i TMO.

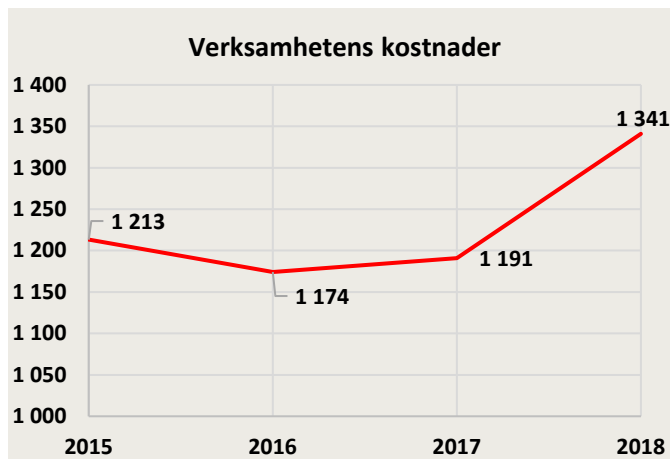
Kostnader

Rädda Barnens kostnader består av ändamålskostnader samt kostnader för insamling och administration.

Ändamålskostnader: Kostnader som Rädda Barnen har för att åstadkomma konkreta resultat för barn. De består av programkostnader för att bedriva verksamhet i Sverige och utomlands och av medlemskostnader i form av stöd till medlemsrörelsen.

Insamlingskostnader: Kostnader för den personal och de aktiviteter som behövs för att samla in gåvor från privatpersoner och företag.

Administrationskostnader: Exempelvis hyra, administrativa system och vissa personalkostnader.

Nyckeltal verksamhetskostnader (mkr)

	2015	2016	2017	2018
Ändamålskostnader; Program	1076,4	1028,2	1043,1	1171,3
Ändamålskostnader; Medlem	22,5	23,7	22,9	22,4
Insamlingskostnader	74,2	75,9	76,9	97,3
Administrationskostnader	40,0	46,3	48,4	49,7
Totala kostnader	1213,1	1174,1	1191,4	1340,7
Insamling & Administration / Totala intäkter	9%	10%	10%	12%

*totala intäkter inklusive Rädda Barnens resultat från finansiella investeringar

Ändamålskostnader

Samhällsstyrning för barns rättigheter

147 (125) mkr +15 %

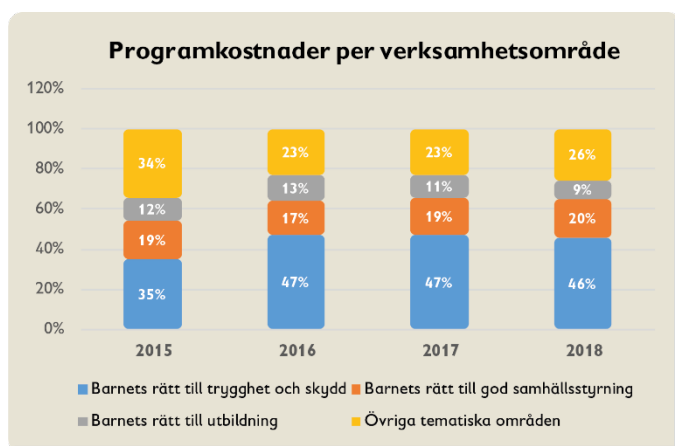
Verksamhet för God samhällsstyrning har ökat under året.

God samhällsstyrning betyder att stater och myndigheter genomför de åtgärder som behövs för att säkerställa att barnets rättigheter respekteras, skyddas och genomförs. Rädda Barnens verksamhet inom detta område inriktas på att få staterna att ta ansvar för detta, att de inför lagar som stärker barnets rättigheter, tillsätter oberoende barnombudsmän och tar fram tillförlitlig statistik om barn. Vi vill också att de säkrar samverkan mellan de samhällsorgan som arbetar med barn och deras rättigheter, har ett gott samarbete med organisationer i det civila samhället och tillsätter resurser för att barnkonventionen ska kunna genomföras.

Rädda Barnen arbetar även med företagens påverkan på barns rättigheter. Vi stärker våra systemorganisationer inom området och vi arbetar själva aktivt tillsammans med företagen.

Rädda Barnens årsrapport 2018

I Sverige arbetar Rädda Barnen med att höja kunskapen hos olika samhällsaktörer om barn som lever i socioekonomisk utsatthet. Det kan till exempel handla om att lyfta frågan om barn som lever i hemlöshet. Vi finns i socioekonomiskt utsatta områden för att, tillsammans med barnen och andra samhällsaktörer, minska diskriminering och stärka barnens inflytande över frågor som berör dem.

Trygghet och skydd 342 (315) mkr + 8%

Trygghet och skydd är Rädda Barnens största verksamhetsområde och det har ökat ytterligare under året. Rädda Barnen arbetar för att förhindra att barn utsätts för våld, övergrepp och annan skadlig eller kränkande behandling samt att barn får rehabilitering.

Internationellt verkar vi för att barnskyddssystem skapas. Det handlar om att påverka institutioner och andra samhällsfunktioner så att de arbetar förebyggande och ger stöd till barn som utsatts för våld och behöver rehabilitering eller återintegrering i samhället (till exempel i konflikt- och katastrofsituationer).

Vi arbetar också för att barn i krig, katastrof och barn på flykt får det skydd och stöd de behöver. Exempelvis jobbar vi med familjeåterförening efter katastrofer. I konfliktsituationer utbildar och påverkar vi militära aktörer för att de ska respektera och främja barns rättigheter.

Vi bedriver påverkansarbete mot barnaga och annan kränkande bestraffning. Vi jobbar också direkt med vårdnadshavare och föräldrar för att de ska ändra sina uppfostringsmetoder.

I Sverige stöttar vi nyanlända barn psykosocialt genom våra barnvänliga platser på asylboenden, läxhjälp för ensamkommande eller stödtelefonen för nyanlända.

Vi samarbetar även med svenska idrottsföreningar för att öka kompetens och medvetenhet om mobbning, kränkning och diskriminering. Rädda Barnen bedriver också verksamhet mot hedersvåld genom att föra en dialog direkt med skolbarn.

I Sverige har vi också en klinisk verksamhet, Centrum för stöd och behandling. Erfarenheterna från psykologisk behandling och rådgivning till barn och föräldrar används i utbildningsinsatser.

Utbildning 70 (75) mkr – 7 %

Verksamhetsområdet Utbildning har minskat jämfört med föregående år. Dock bedrivs verksamhet kring utbildning även inom de andra tematiska områdena.

Internationellt arbetar vi för en inkluderande skola samt icke-diskriminering och trygghet i skolmiljön. Här ingår också verksamhet för att utbildning ska finnas tillgänglig för barn i krig och väpnade konflikter. Genom vårt stöd har barn i de mest utsatta livssituationerna, barn med funktionsnedsättning, barn som tillhör etniska minoriteter och barn på flykt fått tillgång till god utbildning i skyddande miljöer.

Regeringar har fått stöd för att stärka lärarutbildningarna, och barn har fått stöd för att själva kunna agera och genomdriva förändringar i utsatta områden. Fokus har legat på att säkra att barn på flykt får rätten till utbildning tillgodosedd genom ett etablera temporära utbildningslokaler i mottagarländer och flyktingläger.

Humanitära insatser 353 (389) mkr – 9 %

Vi hade en mindre volym humanitära insatser 2018 än föregående år. Det beror framförallt på att vi i flera kontexter har växlat över från akuta humanitära insatser till långsiktigt utvecklingsarbete. Kostnaderna för humanitära insatser har därmed minskat jämfört med 2017. Internationellt gick vårt humanitära stöd till ett fyrtiotal länder. Prioriterade katastrofinsatser genomfördes i Syrien och omkringliggande länder, i kriget och svälten i Jemen, hungersnöden i Etiopien samt flyktingkrisen i Bangladesh för rohingyer som flytt Myanmar.

Rädda Barnen ökade sitt bidrag till Internationella Rädda Barnens "Children's Emergency Seed Fund" som under 2018 gav stöd till ett sjuttiofem katastrofinsatser i världen. Det är

Rädda Barnens årsrapport 2018

medel som fonderas för att kunna tas i anspråk direkt efter att en katastrof inträffat.

Internationellt

Rädda Barnen har 2018 fortsatt stödja arbetet med att stärka och bygga upp nya nationella Rädda Barnen-medlemmar i de länder som tidigare varit stora mottagare av biståndsmedel, men som nu är medelinkomstländer. Två av dessa organisationer är Rädda Barnen Indonesien och Rädda Barnen Filippinerna, som under 2019 förväntas ta steget och bli associerade medlemmar i Rädda Barnens globala samverkansorganisation (Save the Children Association).

Medlemskostnader

22,4 (22,9) mkr – 2 %

Intäkterna från medlemsavgifterna om 10,8 mkr används för att driva föreningen Rädda Barnen. En stor del av medlen, ca 3,8 mkr, går till lokalföreningarna och distrikten. Rädda Barnens Ungdomsförbund får genom ett treårigt avtal ca 1,2 mkr. Resterande del av intäkterna, ca 5,7 mkr samt ytterligare ca 11,6 mkr, går till kostnader för riksstyrelsen, Riksmötet, verksamhetskonferensen, samt för att delfinansiera tjänster såsom generalsekreterare, chef på generalsekretariatet, styrelse- och medlemssamordnare, medlemskommunikatörer samt för kostnader att stötta medlemsrörelsen. Totala kostnader för medlemsrörelsen uppgår till 22,4 mkr vilket är en minskning med ca 3 % från föregående år.

Insamlings- och administrationskostnader

Insamling 97,3 (76,9) mkr +27 %

Administration 49,7 (48,4) mkr + 3 %

Eftersom vår målsättning är att Rädda Barnen ska växa har vi under året gjort investeringar i insamlingsverksamheten. Vi har också behövt förbättra vissa administrativa förutsättningar. Detta medför att insamlings- och administrationskostnaderna har ökat under 2018.

Då ambitionen är att Rädda Barnens verksamhet ska fortsätta växa kommer även insamlings- och administrationskostnaderna att fortsätta öka. I synnerhet gäller detta under strategiperiodens första två år då organisationen har skapat förutsättningar för det nya arbetssättet. Vi har investerat för framtida intäkter.

Insamling och administration står för ca 11 procent av Rädda Barnens totala kostnader, det är en ökning jämfört med föregående år. Anledningen till kostnadsökningen är

främst en investering i en digitaliserad insamling samt att Rädda Barnens huvudkontor har flyttat under 2018.

Rädda Barnens ambition är att administrationskostnaderna ska hållas på en rimlig nivå jämfört med ändamålskostnaderna. Vi ska säkerställa att organisationen lever upp till interna och externa regler, riktlinjer och krav på en god intern kontroll och rapportering.

Resultat

Resultat -33,5 (1,1) mkr

Inför budgetår 2018 sattes en hög ambitionsnivå avseende tillväxt i intäkter från gåvor, för att möjliggöra denna tillväxt budgeterades för ökade kostnader.

Dessvärre dröjde den förväntade intäktsökningen medan kostnadssidan inte kunde korrigeras ned i tillräckligt snabb takt.

Som en konsekvens av detta uppvisar Rädda Barnen ett negativt resultat.

Reservering av ändamålsbestämda medel 7,0 (43,9) mkr

Gåvor, främst testamenterade gåvor, som ännu inte har använts till verksamhet: 4,7 (17,7) mkr. I reserveringen ingår även fria avsättningar enligt styrelsebeslut 2,2 (25,2) mkr varav 2,0 mkr avsattes för strategiska satsningar.

Utnyttjandet av ändamålsbestämda medel från tidigare år 97,2 (29,4) mkr

Tidigare års avsättning för strategisk satsning, valutavärderingsreserv samt tidigare års insamlade medel.

Fritt eget kapital 258,0 (291,5) mkr

Ambitionen är att eget kapital ska motsvara minst 1,5 års personalkostnader vilket överträffar FRlls riktlinjer om ett års verksamhetskostnader.

Avkastningsresultat

2018 uppvisade ett turbulent år med relativt stora svängningar i avkastning mellan de olika innehaven i Rädda Barnens långsiktiga kapitalportfölj. Vid utgången av 2018 uppgick det totala marknadsvärdet av placeringarna till 326,1 (383,5) mkr varav 2,7 (3,8) mkr i likvida medel. Minskningen i totalt marknadsvärde består av två huvudsakliga anledningar, minskade värden på grund av vikande börsresultat och uttag från kapitalportfölj för att stärka Rädda Barnens kassa på grund av den löpande verksamhetens negativa kassaflöde.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Vid årets utgång uppgår aktieportföljen till 172,9 (162,1) mkr där ca hälften av värdeförändringen kommer från återinvesterad avkastning och resterande del kommer av stigande aktiekurser inom innehaven. Inget köp/försäljning av placeringar har skett inom portföljen för innevarande år. Ränteportföljen uppgick vid årets slut till 132,0 (183,7) mkr där generell värdeförändring uppgår till -0,2 %, Merparten av det minskade totala värdet kommer sig av re-balanserad totalportfölj mot minskad andel alternativa placeringar samt uttag för att stärka likviditet. Värdet av den alternativa portföljen uppgick vid årets slut till 21,2 (31,4) mkr där avkastningen uppvisat ca 0,7 % för 2018. Under året har hela innehavet inom hedgefond Excalibur sålts av och ersatts med innehav inom UB Skog som verkar inom skogsnäringen i Finland.

Den genomsnittliga totala förvaltningskostnaden för 2018 uppgick till 0,38 procent sett utifrån kapitalportföljens värde per utgången av 2018. Utöver den långsiktiga kapitalportföljen har Rädda Barnen, som ett led i att hantera likviditetsrisker och hålla en god betalningsberedskap, även en kortsiktig likviditetsförvaltning. Dessa medel består huvudsakligen av bankmedel.

Förvaltade stiftelser

Sju stiftelser förvaltades under året av Rädda Barnen vars bundna stiftelsekapital vid årets slut uppgick till 30,6 (29,9) mkr i bokfört värde, av stiftelserna samförvaltas sex av dessa medan Margit Levinsons stiftelse har egen förvaltning. Stiftelsekapitalet placeras i enlighet med respektive stiftelseurkund, vilket med undantag för mindre innehav innebär en i möjligaste mån spegling av riksförbundets placeringar i dess långsiktiga kapitalförvaltning. Marknadsvärdet tillsammans med likvida medel uppgick för samtliga stiftelser till 40,3 (43,4) mkr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Viktiga externa faktorer

Förutsättningar för verksamheten i världen

För tolfte året i rad backar den demokratiska utvecklingen i världen. Människorättsförsvare mördas.¹ Regeringar använder lagar, policy och praxis för att inskränka människors möjligheter att komma samman och arbeta för att förbättra sina liv. Rädda Barnen, partnerorganisationer och

barn vi arbetar med påverkas direkt. Rädsla för repressalier begränsar förändringsagendan och deltagande i vissa aktiviteter. Uteblivna tillstånd från myndigheter försenar eller förhindrar verksamheten. Partnerorganisationer utsätts för granskningar eller administrativa hinder.

2018 såg vi till exempel denna utveckling på nära håll genom vår verksamhet i Pakistan, där vi och andra riskerar att förlora våra tillstånd för verksamheten. Tanzania är ett annat exempel på ett land som blir allt mer repressivt, vi såg att HBTQ-personers rättigheter begränsats ytterligare och deras säkerhet hotas. Rädda Barnen har under 2019 intensifierat arbetet tillsammans med andra svenska organisationer för att stödja rättighetsarbetet i landet.

Humanitära organisationer var 2018 fortsatt måltavlor i väpnade konflikter. Rädda Barnens kontor i Afghanistan utsattes för ett attentat som kostade våra medarbetare livet. Vi sörjer med deras familjer. Hjälparbetare ska inte mista livet när de försöker rädda andras liv. Vi återöppnade kontoret och vi står upp för barnen som behöver oss.

Vi såg krisen i Jemen eskalera under året. I december hade 85 000 barn dött som en följd av kriget och vi bedömde att 11 miljoner barn behövde akut humanitärt stöd för att överleva. Samtidigt kämpade vi för att den svenska regeringen skulle förbjuda vapenexport till Saudiarabien, en av aktörerna som bombade landet och förhindrar att barn får tillgång till mat och rent vatten.

I Syrien gick kriget in på sitt åttonde år. Rädda Barnen och partners fick minskat tillträde till vissa delar av landet. Vi har behövt hitta sätt att ge stöd på distans till lokala partners som kan nå barnen med utbildning och andra viktiga insatser.

Sverige i säkerhetsrådet

Sverige var en tillfällig medlem i FN:s säkerhetsråd. Rädda Barnen arbetade intensivt för att bidra till den resolution som FN antog under året, som stärker barns rättigheter i väpnade konflikter.

Brexit

Brexit påverkar vår relation till EU både som politisk aktör och biståndsgivare.

Vår gemensamma internationella organisation, Save the Children International (SCI), har sitt säte i London. Brexit innebär en risk för att organisationer som är baserade i Storbritannien inte kommer att kunna söka EU-finansiering. Detta drabbar inte endast Rädda Barnen Storbritannien utan hela rörelsen då alla landkontor är SCI-registrerade.

¹ <https://concord.se/rapporter/tag-plats>

Rädda Barnens årsrapport 2018

Under året har vi arbetat för en registrering av en ny juridisk enhet i Belgien.

Barnkonventionen som lag i Sverige

Under året fattade riksdagen beslut om att FN:s konvention om barnets rättigheter blir svensk lag 2020. Rädda Barnen ser det som en seger för det långvariga opinionsarbete som vi har drivit tillsammans med andra barnrättsorganisationer.

Förändringen kommer att leda till att beslutsfattare på ett tydligare sätt blir tvungna att motivera sina beslut utifrån ett barnrättsligt perspektiv. På sikt kommer detta att medföra en tydligare vägledning kring barn och ungas rättigheter.

Svenska valet och förutsättningarna för nyanlända barn

I Sverige tog regeringsbildningen nästan fyra månader. Det var månader av osäkerhet för vilka ekonomiska förutsättningar Rädda Barnen skulle få de kommande åren.

Rädda Barnen känner också stor oro för det debattklimat som föregick valet där politiker, inte bara från de extrema rörelserna, ifrågasätter samhällets ansvar för nyanlända och ensamkommande barns rättigheter.

Många unga som de senaste åren kommit till Sverige mår psykiskt dåligt till följd av trauman men också av långa handläggningstider, ifrågasatta ålderssuppskrivningar och en svår humanitär situation i hemlandet.

Majoriteten av de ensamkommande ungdomarna kommer från Afghanistan där säkerhetsläget är kritiskt. Vid avslag har många ungdomar valt att gå under jorden vilket ytterligare ökat deras utsatthet.

Under året fattade regeringen beslut om den omstridda gymnasielagen. Rädda Barnen välkomnade möjligheter till uppehållstillstånd men pekade i vårt remissvar också på flera brister med regleringen. Den juridiska osäkerheten som följde efter att lagen trätt i kraft skapade stor oro bland de unga.

Till följd av regelverk, glapp i olika myndigheters ansvar och långa handläggningstider befann sig 2018 många nyanlända ungdomar och unga vuxna i hemlöshet. Regeringen uppmärksammade dessa konsekvenser och finansierade insatser från civilsamhället. Rädda Barnen ordnade boendeplats och psykosocialt stöd till tusentals unga under året.

Implementering GDPR

Inför att den nya europeiska dataskyddsförordningen – GDPR (General Data Protection Regulation) trädde i kraft antog Rädda Barnen en ny integritetspolicy och justerade hur vi hanterar personuppgifter för att följa GDPR. Våra vägledande principer är enkla. Vi är öppna med vilka data vi

samlar in och varför, på vilket sätt våra intressenter kan ha kontroll över sina uppgifter samt hur de kan kontakta oss.

Viktiga förändringar i verksamheten

Den globala arbetsplanen

Under 2018 har den globala rörelsen tagit fram en gemensam arbetsplan för åren 2019-21. Fokus är på de mest marginaliserade och utsatta barnen och med ett tydligt barnrättsperspektiv. Vi har också samlats kring en gemensam geografisk prioritering med fokus på 25 länder.

Viktiga prioriteringar i arbetsplanen är att fortsatt stärka kvalitén i våra program, fokusera insatser i de länder och miljöer där de allra största behoven finns och att skapa utrymme för innovativt programarbete. Andra centrala prioriteringar i den gemensamma planen är att stärka tryggheten i organisationen både för barn och anställda samt att öka transparensen kring vårt agerande. Detta bland annat efter att vi uppmärksammat ett par fall i vår globala organisation där chefer uppvisat ett oacceptabelt beteende i strid med våra värderingar och riktlinjer.

Rädda Barnen måste anpassa sig till en snabbt föränderlig omvärld. Vår syn på partnerskap och samarbeten behöver utvecklas och vi måste hitta nya arbetssätt för att stärka både vår påverkan och vår effekt för barn i Sverige och globalt. Tillsammans med andra medlemmar, bland annat Australien och USA, tog vi därför initiativ under våren 2018 att få in ett starkare fokus på innovationer i vårt arbete med partnerskap, finansiering och effektmätning. Idag innehåller därför den globala strategin en tredje pelare med fokus på nya arbetsformer och intäktströmmar. Svenska Rädda Barnen spelar en aktiv roll i att utveckla detta arbete.

En stabil svensk direktstödsorganisation

Vi har sett en utveckling i Sverige de senaste åren med ökade socioekonomiska skillnader och en migrationspolitik som inte tagit ansvar för barns bästa. Rädda Barnen har mött dessa behov med ökade direkta insatser för barn i utanförskap och för nyanlända. Detta har dock medfört att medlemmar och medarbetare upplever ökade psykosociala påfrestningar. Vi har under 2018 tagit viktiga steg för att skapa en stabil direktstödjande organisation men den behöver utvecklas under kommande år.

Ett nytt aktiebolag

Under året inrättade Rädda Barnen ett nytt aktiebolag för att verka för sociala innovationer i välfärden. Syftet är att stärka vår direkta kunskapsbas för att förbättra förutsättningarna för vårt påverkans- och kunskaps-spridningsarbete.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Ett första steg är att öka våra utbildningsinsatser mot välfärdens institutioner, inte minst Traumamedveten omsorg och utbildningar kopplat till kommunernas arbete med barn i svåra vårdnadstvister.

Framtida utveckling

Strategiska förändringar

2018 var det andra året i den strategiperiod för Rädda Barnen som sträcker sig till 2021. Under året gjordes en översyn av strategin för att utvärdera om vi under 2017 och -18 lyckats skapa nödvändiga förutsättningar för de förflyttningar som strategin innebär, samt att förhålla oss till nya förutsättningar inom vår rörelse och omvärld.

Vi behöver fortsätta att sätta barnets rättigheter i centrum för allt vi gör, och ytterligare stärka vår förmåga att inkludera barn i vårt arbete. Att möta, lyssna på och lära av barn: hur deras verklighet ser ut, vilka deras behov är och vilka lösningar som fungerar.

Vi behöver fortsätta arbetet med att skifta tyngden i vår verksamhet i Sverige till fler direkta insatser för barn. Det finns ett glapp mellan välfärdsstatens förmåga och behoven hos de barn och unga som lever i störst utsatthet och marginalisering.

Vi ser också, i hela vår globala verksamhet, att vi måste fortsätta förflyttningen från korta projektdrivna insatser, som både är finansiellt utmanande och som har sämre långsiktig effekt för barn. Vi behöver fortsätta satsa mer på att vara med och bygga lokal samverkan - lokala ekosystem - för förändring för barn, där långsiktigt varaktiga effekter mot gemensamma mål uppnås genom kompletterande insatser från olika aktörer: kommuner, statliga myndigheter, företag och civilsamhälle – och där barn själva är med och formulerar både behov och lösningar.

Allt detta kräver nya arbetsformer och nya sätt att bedriva verksamhet, inklusive att arbeta med social innovation och vara med och utveckla och driva verksamheter som gör välfärd tillgänglig också för de barn som lever i störst utsatthet och marginalisering.

Slutligen blir det ett år som 2018 ännu mera påtagligt och tydligt att vi behöver öka vår förståelse för hur barns rättigheter möter ett klimat- och hållbarhetsperspektiv. Det handlar både om att arbeta aktivt för att minska vår egen negativa miljöpåverkan som global organisation och om att öka

våra konkreta insatser och samarbeten för att framtidssäkra vår planet för barn.

Risker

Både den globala ambitionen och den svenska strategiska planen lägger en tydlig riktning för organisationen att arbeta i första hand för de mest marginaliserade barnen. Detta har inte bara stor påverkan på våra geografiska prioriteringar, det har betydande konsekvenser för allt arbete i organisationen, både i Sverige och internationellt. I Sverige innebär det att organisationen kraftigt måste förstärka insatser för exempelvis psykosocialt stöd till frivilliga och medarbetare samt att vi måste inrätta en mer robust organisation kring våra direkta insatser.

Vår branschorganisation FRIL analyserar varje år en intäktsprognos som lämnas av de största organisationerna. De konstaterar i mars 2019 att prognosen för insamling av gåvor till ideella organisationer under 2018 är i nivå med föregående år. Vilket innebär ett möjligt trendbrott då det för första gången på 14 år inte sker en ökning totalt sett av gåvor och donationer. En avmattad insamlingsmarknad påverkar Rädda Barnens möjlighet att skapa större resultat för barn.

Brexit påverkar vår relation till EU både som politisk aktör och biståndsgivare.

Vi ser en tydlig internationell trend där det civila samhällets begränsas och det demokratiska utrymmet beskärs genom lagstiftning. Rädda Barnen, partnerorganisationer och barn vi arbetar med påverkas direkt – rädsla för repressalier begränsar t.ex. förändringsagendan och deltagande i vissa aktiviteter, uteblivna tillstånd från myndigheter försenar/förhindrar verksamheten, partnerorganisationer utsätts för granskningar eller administrativa hinder.

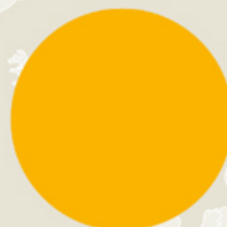
I Sverige finns en motsvarande trend där vår roll som röstbärare och opinionsbildare ifrågasätts i sociala medier och ibland öppet av politiska företrädare. Det finns starka intressen som vill misskreditera organisationen. När vi tar ställning i svåra och polariserade frågor finns en risk för ett sämre insamlingsresultat. Hittills har vi stått fast vid vår starka rättighetssyn men vi måste fortsatt vara uppmärksamma på risken för själv censur och inte vika från våra grundläggande idéer.

Rädda Barnens årsrapport 2018

HÄR HAR VI BEDRIVIT VERKSAMHET 2018!

Svenska Rädda Barnen bedrev under 2018 verksamhet i de rödmarkerade länderna. Cirkeldiagrammen visar våra verksamhets omfattning i respektive världsdel eller region. Fördelningen inom cirkeln visar hur stor del av verksamheten som omfattar **humanitärt arbete (orange)** respektive **utvecklingsarbete (gul)**.

Sverige
146 mkr

Eurasien 50 mkr

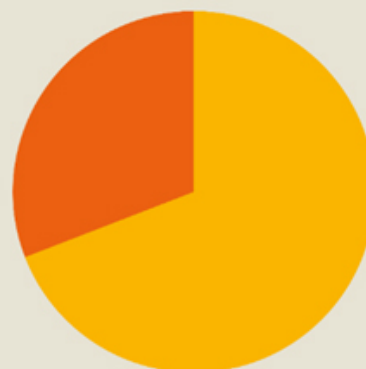
Latinamerika
27 mkr

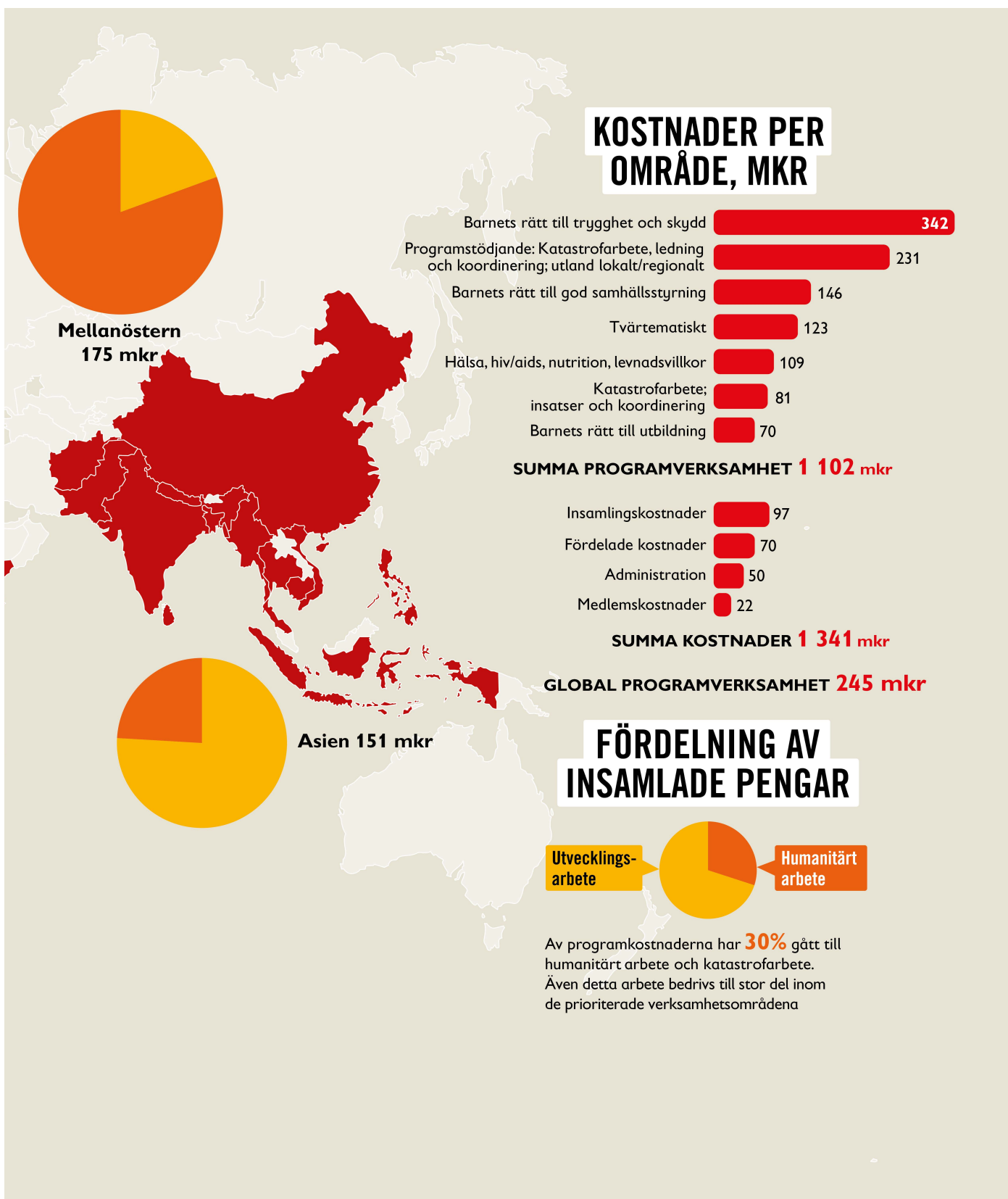
Västra och Centrala
Afrika 56 mkr

Östra och Södra
Afrika 251 mkr

Rädda Barnens årsrapport 2018

Rädda Barnens årsrapport 2018

Sverige

Rädda Barnen har bedrivit verksamhet för barn i migration, i socioekonomisk utsatthet och barn utsatta för våld. Totalt har vi nått ca 50 000 barn med vår direkta verksamhet.

I socioekonomiskt utsatta områden har vi träffat barn regelbundet i forum, skapat mötesplatser i stadsdelen och bidragit till en stärkt tillit till samhällsservice.

Vi har stöttat unga som kommit ensamma till Sverige, både psykosocialt och med basala behov såsom mat och boende. Vi nådde ca 3500 unga som levde under otrygga förhållanden eller i hemlöshet.

Barn utsatta för trauma har fått psykologisk behandling och vi har föreläst och utbildat tusentals vuxna i traumamedveten omsorg. Vi har också nått över 9000 skolbarn i vårt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Väst och Centralafrika

I Senegal, Gambia, Elfenbenskusten, Togo, Guinea Bissau och Cap Verde har vi fortsatt vårt långsiktiga arbete för att stärka partnerorganisationer och barn att följa upp och verka för större efterlevnad av FNs barnkonvention. Exempelvis ledde detta till att våra partnerorganisationer, inklusive nätverket för arbetande barn och unga, i Elfenbenskusten fick presentera sin alternativrapport till FNs barnrättskommitté i Geneve.

I Senegal har vårt stöd bidragit till minskad aga i skolan.

Utbildningsdepartementet i Gambia har efter vår påverkan beslutat sig för att introducera positiva uppfostringsmetoder i läroplanen för utbildning av lärare.

I Elfenbenskusten har våra partnerorganisationer verkat för att stärka barns rättigheter inom kakaoindustrin vilket lett till att arbetsgrupper med näringsliv, civilsamhälle och myndigheter i San Pedro och Abidjan arbetar för att tillämpningen av FNs barnrättsprinciper inom företagande ska motverka utnyttjande av barn.

Rädda Barnen har bidragit till hela rörelsens humanitära insatser i regionen. I Mali nådde vi till exempel över 6000 personer med aktiviteter på våra barnvänliga platser. I Demokratiska Republiken Kongo arbetade vi t.ex. mot att barn rekryteras till väpnade grupper och mot barnäkenskap.

Östra och södra Afrika

Rädda Barnens partnerorganisationer i östra och södra Afrika har bidragit till styrdokument för att stärka system för barns rätt till trygghet och skydd på regional nivå och efterlevnad av den afrikanska barnrättsstadgan. Med detta i

ryggen kan partners sätta press på ett starkare barnrättsarbete på landnivå. I Zambia har beslutsfattare blivit påmind om värdet av barns deltagande genom att en pojke från Zambia som heter Maxwell Simbuwa blev utvald som ett av tjugo barn från hela världen att delta vid FNs "Day of General Discussions".

Arbetet med barn i migration i Södra Afrika och deras rätt till skydd vid gränserna har förstärkts och inkluderar såväl transit som mottagarland.

Organisationer som arbetar för barns rätt till sexuell reproduktiv hälsa har drabbats hårt av begränsningar i biståndet från USA men vårt arbete drivs vidare på lokal och regional nivå.

Rädda Barnen har bidragit till hela rörelsens humanitära insatser i regionen. Till exempel kunde vi i Somalia ge utbildning till över 3000 barn. I Sudan arbetade vi mot svältkatastrofen. I Etiopien nådde vi över 8000 barn med våra barnvänliga platser. I Mocambique har vi nått ca 13000 personer med hjälp för att odla grödor som klarar torka.

Latinamerika

Trots begränsningar i civilsamhällets roll i Latinamerika och begränsat intresse för att lyssna på vad barn och unga tänker kan vi konstatera att våra partners lyckats påverka beslutsfattare. Barn och unga har bjudits in till möten för att diskutera system för att stärka barns rätt till trygghet och skydd.

Peru har en lag mot aga sedan några år tillbaka. Under 2018 togs ett regelverk fram för att omsätta arbetet mot aga i praktiken och en kurs för att applicera lagen har tagits fram för offentligt anställda.

Rädda Barnen har bidragit till hela rörelsens humanitära insatser i Centralamerika. Därtill utökade vi våra insatser längs Colombias gräns mot Venezuela.

Mellanöstern

Barn på flykt har fått skolutbildning, psykosocialt stöd och andra aktiviteter inom trygghet och skydd, bland annat i Libanon, Syrien och Jemen.

Vi har stärkt civilsamhällesorganisationer med verksamhet för utsatta barn och barn på flykt, bland annat i Palestina, Libanon, Syrien och Jemen. Genom starkare lokala organisationer har barns- och ungas deltagande i uppföljningen av barnkonventionen också stärkts.

I Jemen har barn i stora delar av landet fått stöd genom åtgärder inom trygghet och skydd, utbildning, samt livsmedelsförsörjning.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Rädda Barnen har bidragit till hela rörelsens humanitära insatser i regionen, framförallt till arbete i Syrien, Irak, Libanon och Jemen. I Syrien nådde vi t.ex. över 18 000 elever med utbildningsinsatser, vi har upprättat tillfälliga skolor och gett utbildningsmaterial till lärare. Vi har också gett särskilda hygienkit till dem som drabbats av tyfoid, diarré och andra sjukdomar samt delat ut mat och matkupper. I Jemen nådde vårt hälsoprogram ca 500 000 barn sedan responsens start. Barn behandlades för undernäring, kolera och difteri och gravida och nyförlösta mammor fick hälsovård.

Europa

I Kosovo fortsätter arbetet mot barnaga. Rädda Barnen jobbar på alla nivåer från policypåverkan till utbildning av vårdnadshavare. Arbetet med vårdnadshavare har utvärderats och visar på positiva effekter för de barn vars vårdnadshavare deltagit i utbildningsinsatserna.

Insatser i Rumänien och Kosovo har också gjorts för stöd till yngre romska barn i form av sommarskolor och förskoleverksamhet för att de ska få tillgång till och bättre kunna tillgodogöra sig skolundervisning.

Den utdragna väpnade konflikten i Ukraina innebär fortsatt brister i stöd till barn och unga. Rädda Barnen har etablerat ett landkontor för att bättre svara upp mot behoven.

Asien

Vi har gjort utbildningsinsatser och bedrivit påverkansarbete, bland annat i Afghanistan, Bangladesh, Myanmar, Kambodja och Vietnam.

Genom insatser för trygghet och skydd i Afghanistan, Pakistan, Filippinerna och Myanmar har vi bidragit till att förbättra det lokala och nationella skyddet för utsatta barn.

Vi har samarbetat med lokala organisationer för att stärka barns deltagande och rättigheter ibland annat i Vietnam och Kambodja.

För att öka skolgången för barn med funktionsnedsättning har vi bedrivit påverkan, gett utbildningar och stöd till lokala myndigheter och organisationer, bland annat i Filippinerna, Indonesien, Kambodja, Kina och Myanmar.

Rädda Barnen har bidragit till hela rörelsens humanitära insatser i regionen, i större omfattning till Indien, Bangladesh, Indonesien och Filippinerna. I Indien kunde vi efter de stora översvämningarna distribuera över 6000 utbildningspaket. I Bangladeshs flyktingläger har 75 barnvänliga platser satts upp och nått ca 48 000 barn sedan responsens start.

Vi hjälpte barn och deras familjer efter tsunamin på den indonesiska ön Sulawesi. Rädda Barnen nådde barn med psykologisk första hjälpen och annat psykosocialt stöd genom våra trygga, barnvänliga platser. Tillfälliga skolor sattes upp, vi gav tält och hushållskit och familjer fick matkupper. Över 40 000 personer fick hygienartiklar och 30 000 människor fick tillgång till rent vatten.

Rädda Barnens årsrapport 2018

RESULTATRÄKNING	Noter	2018	2017
Belopp i tkr			
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter	Not 3	10 768	11 071
Gåvor	Not 4	360 968	399 034
Bidrag	Not 4	830 498	765 015
Nettoomsättning		10 107	8 216
Övriga intäkter		2 051	2 202
Summa verksamhetsintäkter		1 214 392	1 185 538
Verksamhetskostnader			
Ändamålskostnader			
Programkostnader	Not 5,6	-1 171 273	-1 043 125
Medlemskostnader	Not 5,6	-22 379	-22 886
		-1 193 652	-1 066 011
Insamlings- och administrationskostnader			
Insamlingskostnader	Not 5,6	-97 325	-76 940
Administrationskostnader	Not 5,6	-49 706	-48 406
		-147 031	-125 346
Summa verksamhetskostnader		-1 340 683	-1 191 357
Verksamhetsresultat		-126 291	-5 819
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	Not 7	2 482	21 795
Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar	Not 7	293	149
Räntekostnader och liknande resultatposter		-28	-15
Förvaltningskostnader		-144	-166
Summa resultat från finansiella investeringar		2 603	21 763
Årets resultat		-123 688	15 944
Fördelning av årets resultat			
Årets resultat enligt resultaträkningen		-123 688	15 944
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		97 254	29 024
Reservering av ändamålsbestämda medel som inte utnyttjats under året samt fria avsättningar enligt styrelsebeslut		-7 045	-43 877
Kvarstående belopp för året/förändring balanserat kapital		-33 479	1 091

Rädda Barnens årsrapport 2018

BALANSRÄKNING	Noter	2018-12-31	2017-12-31
Belopp i tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Dataprogramvara	Not 8	4 635	294
		4 635	294
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier och installationer	Not 9	14 134	607
		14 134	607
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier i koncernföretag	Not 10	1 008	908
Andra långfristiga värdepappersinnehav	Not 11	271 889	318 622
Andra långfristiga fordringar	Not 12	32 691	26 409
		305 588	345 939
Summa anläggningstillgångar		324 357	346 840
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		12 809	9 433
Övriga fordringar	Not 13	131 171	110 192
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 14	32 324	70 240
		176 304	189 865
Fastigheter mm avsedda för försäljning		487	55
Kortfristiga placeringar	Not 15	6 722	1 773
Kassa och bank		294 412	301 291
Summa omsättningstillgångar		477 925	492 984
SUMMA TILLGÅNGAR		802 282	839 824

Rädda Barnens årsrapport 2018

BALANSRÄKNING (forts)	Noter	2018-12-31	2017-12-31
Belopp i tkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Förvaltade fonder		16 837	16 735
Rädda Barnen-fonden		130 000	130 000
Värderegleringsfond		25 000	25 000
Ändamålsbestämt kapital		62 285	152 596
Balanserat resultat		128 009	161 488
		362 131	485 819
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		35 639	33 116
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	Not 16	353 466	280 813
Övriga skulder		19 439	9 708
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 17	31 607	30 368
		440 151	354 005
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		802 282	839 824

Rädda Barnens årsrapport 2018

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

Belopp i tkr

Eget kapital	Förvaltade fonder	RB-fonden	Värde regleringsfond	Ändamålsbestämt kapital	Balanserat resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2018-01-01	16 735	130 000	25 000	152 596	161 488	485 819
Ändamålsbestämt av givaren	102	-	-	4 735	-	4 837
Ändamålsbestämt av styrelsen	-	-	-	2 208	-	2 208
Utnyttjande	-	-	-	-97 254	-	-97 254
Kvarstående belopp	-	-	-	-	-33 479	-33 479
Utgående balans 2018-12-31	16 837	130 000	25 000	62 285	128 009	362 131

Specifikation av Ändamålsbestämt kapital	Ingående balans 2018-01-01	Utnyttjande av tidigare års reservering/avsättning	Årets reserve-ring/avsättning	Utgående balans 2018-12-31
Ändamålsbestämt av givaren				
Tematiskt	37 147	-29 161	42	8 028
Region och land	15 669	-5 367	853	11 155
Särskilda projekt	16 385	-13 355	3 840	6 870
Summa ändamålsbestämt av givaren	69 201	-47 883	4 735	26 053
Ändamålsbestämt av styrelsen				
Kostnader avveckling egna utlandskontor	4 305	-2 609	0	1 696
Barn på flykt	9 498	-8 868	0	630
Strategiska satsningar	32 199	-28 175	2 035	6 059
Valutavärderingsreserv	31 687	-8 938	0	22 749
Övrigt	5 706	-781	173	5 098
Summa ändamålsbestämt av styrelsen	83 395	-49 371	2 208	36 232
Summa ändamålsbestämt kapital	152 596	-97 254	6 943	62 285

Rädda Barnens årsrapport 2018

KASSAFLÖDESANALYS	2018	2017
Belopp i tkr		
Den löpande verksamheten		
Inbetalningar från givare och medlemmar m.m.	1 295 680	1 261 984
Utbetalningar till samarbetspartners, anställda och leverantörer m.m.	-1 322 234	-1 190 620
Kassaflöde från den löpande verksamheten före betalda räntor och inkomstskatter	-26 554	71 364
Erhållen ränta	3 645	3 077
Erhållna utdelningar	2 972	3 174
Erlagd ränta	-28	-15
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-19 965	77 600
Investeringsverksamheten		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-5 056	0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-13 998	-316
Sålda materiella anläggningstillgångar	63	0
Placeringar i finansiella anläggningstillgångar	-70 746	-109 646
Avyttringar av finansiella anläggningstillgångar	107 777	99 004
Förändring kortfristiga finansiella placeringar	-2 136	210
Kassaflöde från investeringsverksamheten	15 904	-10 748
Årets kassaflöde	-4 061	66 852
Likvida medel vid årets början	301 291	234 873
Kursdifferenser i likvida medel	-2 818	-434
Likvida medel vid årets slut	294 412	301 291

Rädda Barnens årsrapport 2018

Noter till resultat- och balansräkning

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Rädda Barnens redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med Årsredovisningslagen, Bokföringsnämndens allmänna råd 2012:1 (K3) och FRILs Styrande riktlinjer för årsredovisning. Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Verksamhetsintäkter

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i Rädda Barnen. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning och intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

Gåvor

En transaktion där Rädda Barnen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållet bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att Rädda Barnen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållet bidrag. Är det inget bidrag är det en gåva.

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. De värderas som huvudregel till verkligt värde. Gåvor i form av utrustning och förnödenheter som skänks vidare redovisas inte som intäkt men redovisas i not 4.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhållna bidraget uppfylls. De värderas till det verkliga värdet som Rädda Barnen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Nettoomsättning avser försäljning av varor och tjänster. Intäkterna redovisas normalt vid försäljningstillfället.

Övriga intäkter

Övriga intäkter avser främst hyresintäkter. De intäktsredovisas över den tidsperiod de avser.

Verksamhetskostnader

Rädda Barnens verksamhetskostnader redovisas enligt FRILs riktlinjer som ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Ändamålskostnader delas upp i program- och medlemskostnader. Kostnaderna för de olika verksamheterna består förutom av direkta kostnader även av gemensamma kostnader för styrelse och ledning, kommunikation samt HR, ekonomi, IT, intern service och kundtjänst. Gemensamma kostnader fördelas enligt en fördelningsnyckel och läggs samman med de direkta kostnaderna för ändamåls-, insamlings- och administrationskostnaderna.

Ändamålskostnader

Med ändamålskostnader avses de kostnader som Rädda Barnen har för att genomföra uppdraget enligt stadgarna. Uppdelning görs mellan kostnader för programverksamhet i Sverige och utomlands samt medlemsverksamhet. Arbetet med opinionsbildning tillhör programverksamheten.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader avser de kostnader som uppkommer för att generera gåvor från privatpersoner och företag i form av insamlingsmateriel, tryckkostnader, annonser, personalkostnader samt övrigt förekommande kostnader relaterade till insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är de kostnader som behövs för att administrera Rädda Barnen såsom kostnader för styrelsemöten, delar av revision, hyra, administrativa system och personalkostnader.

Tillgångar, skulder och avsättningar

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Följande avskrivningstider tillämpas: Dataprogramvara och systemutvecklingskostnad: 3 år; Datainventarier: 3 år; Övriga inventarier: 5 år.

Finansiella tillgångar

De värdepapper som ingår i Rädda Barnens långsiktiga kapitalförvaltning klassificeras som anläggningstillgång medan de som utgör del av den kortfristiga förvaltningen

Rädda Barnens årsrapport 2018

klassificeras som omsättningstillgång. Nedskrivning av anläggningstillgång görs om marknadsvärdet för hela portföljen understiger anskaffningsvärdet och nedgången bedöms som varaktig. Värdepapper som klassificeras som omsättningstillgång värderas till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde per balansdagen.

Donerade tillgångar

Fastigheter och bostadsrätter som donerats till Rädda Barnen värderas till ett marknadsvärde beräknat vid tidpunkten då Rädda Barnen erhåller gåvan. De redovisas som omsättningstillgångar då avsikten är att dessa ska avyttras så snart som möjligt. Värdepapper redovisas som kortfristiga placeringar. Noterade värdepapper tas upp till marknadsnoteringen vid tidpunkten då de registrerats på Rädda Barnen.

Skuld för erhållna ej utbetalda bidrag

I de fall Rädda Barnen erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas dessa som en skuld.

Eget kapital

Eget kapital avser de medel som tillställts Rädda Barnen för uppfyllande av dess syften och som på balansdagen inte utbetalats. Medel som av givaren bundits som beständiga donationsfonder eller till särskilda ändamål redovisas separat. I posten Ändamålsbestämt kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även Förändring av Eget kapital. De ändamålsbestämda medlen utnyttjas normalt under påföljande verksamhetsår. RB-fonden och värdegrupperingsfonden är av styrelsen avsatt grundkapital respektive buffert för värdeförändringar på placeringstillgångar. Balanserat kapital är medel som tillställts Rädda Barnen utan restriktion. Årets resultat enligt Resultaträkningen avser skillnaden mellan kostnader och intäktförda medel. Förändringen av balanserat kapital avser belopp efter utnyttjande eller reservation från/till andra delar av eget kapital.

Eventualförpliktelser

Rädda Barnen lämnar upplysning om en eventualförpliktelse när Rädda Barnen har en möjlig förpliktelse som till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att

bekräftas av en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom Rädda Barnens kontroll, inträffar eller uteblir, eller om Rädda Barnen har en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt direkt metod.

Riksförbundet, distrikt och lokalföreningar

Distrikt och lokalföreningar har egna redovisningar som ej konsolideras i riksförbundets redovisning då inget moder/dotterbolagsförhållande finns.

Koncernredovisning

Rädda Barnen äger 100 % av aktierna i Rädda Barnens ServiceAktiebolag och 100 % av aktierna i Rädda Barnen välfärd AB. Bolagens omsättning (inkl dotterbolag) uppgår till 11,8 mkr (8,7 mkr) att jämföra med Rädda Barnens verksamhetsintäkter 1 214,4 mkr (1 185,5 mkr) varför ingen koncernredovisning upprättas.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Rädda Barnen gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Not 3 Medlemsavgift

2018

2019

10 768

11 071

Medlemsavgiften är från 75 kr per medlem till 300 kr per hushåll. Enligt riksmötesbeslut utbetalas 25 % av medlemsavgiften till Rädda Barnens lokalföreningar. Av här redovisade medlemsintäkter utbetalas 2 634 tkr i enlighet med röstlängd utvisande antal betalande medlemmar 2018-12-31.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Not 4 Insamlade medel	2018	2017
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel</i>		
Allmänheten	261 482	269 353
Insamlat genom Rädda Barnens lokalföreningar	2 113	2 388
Insamlat genom Internationella Rädda Barnen	3 154	3 079
Testamenten	28 485	31 064
Företag	32 893	34 248
Postkodlotteriet	30 350	40 000
IKEA Foundation	192	14 630
Övrigt	2 299	4 272
Summa gåvor i resultaträkningen	360 968	399 034
Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel - uppskattade belopp</i>		
Gåvor som skänkts vidare	2 202	5 267
Summa gåvor ej i resultaträkningen	2 202	5 267
Utöver ovan redovisade har gåvor erhållits där värdet i SEK ej tagits fram. Det gäller t ex probonotjänster, upplåtande av konferenslokaler och annonsrabatter.		
Bidrag som redovisats i resultaträkningen		
<i>Insamlade medel</i>		
IKEA Foundation	121 027	107 315
Radiohjälpen	19 696	23 185
Övriga stiftelser	7 084	8 523
Postkodlotteriet	5 138	6 724
Övriga företag	0	656
Övriga	14 481	12 622
Summa insamlade medel (bidrag)	167 426	159 025
<i>Offentliga bidrag</i>		
Sida	393 637	355 712
Övriga svenska myndigheter	59 664	41 205
EU	59 832	41 693
FN	113 990	152 011
Övriga utländska/internationella myndigheter	35 949	15 369
Summa offentliga bidrag	663 072	605 990
Summa bidrag	830 498	765 015
Totala insamlade medel:		
Gåvor som redovisats i resultaträkningen	360 968	399 034
Gåvor som inte har redovisats i resultaträkningen	2 202	5 267
Bidrag som redovisats i resultaträkningen (exkl offentliga bidrag)	167 426	159 025
Summa insamlade medel	530 596	563 326

Rädda Barnens årsrapport 2018

Not 5 Medelantal anställda, personalkostnader och arvoden till styrelsen

Medelantal anställda	2018		2017	
	Antal anställda	varav män	Antal anställda	varav män
Tillsvidareanställda, huvudkontor	203	45	182	47
Tillsvidareanställda, regionkontor i Sverige	66	12	58	10
Tidsbegränsade anställda, huvudkontor	41	9	43	10
Tidsbegränsade anställda, regionkontor i Sverige	53	17	34	10
Utsända kontraktsanställda	13	3	14	7
EU-anställda	3	2	4	2
	377	88	335	86

Medelantal nationellt anställda placerade hos Internationella Rädda Barnen respektive annan nationell medlem var 3 (4) varav män 2 (2).

Könsfördelning styrelseledamöter och ledande befattningshavare	2018		2017	
	Antal på balansdagen	varav män	Antal på balansdagen	varav män
Styrelseledamöter	13	6	13	5
Ledningsgrupp	9	5	10	4

	2018	2017
Löner, ersättningar och sociala kostnader		
Styrelse och generalsekreterare	1 369	1 573
Övriga anställda	171 181	148 661
Totala löner och ersättningar	172 550	150 234
Sociala kostnader (varav pensionskostnader exkl löneskatt)	76 845 (17 871)	66 968 (15 230)
Totalt Sverige	249 395	217 202
Utsända kontraktsanställda (inkl sociala kostnader, medföljande samt kostnadstillägg)	13 732	13 648
Lokalt anställda i utlandet	0	12 697

Se förvaltningsberättelsen gällande styrelsens arvoden och pensionskostnad samt gällande generalsekreterarens anställningsvillkor samt pensionskostnad.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Not 6 Leasing

Rädda Barnen leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till 17 018 tkr (16 072 tkr).

Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:

	2018	2017
Inom 1 år	15 702	12 452
1 - 5 år	51 218	10 230
Senare än 5 år	20 396	3 650
Summa	87 316	26 332

Hysesavtalet för huvudkontoret i Sundbyberg upphörde november 2018.

Under 2018 tecknades nytt avtal för huvudkontorslokal i Alviks strand.

Not 7 Resultat från finansiella investeringar

	2018	2017
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar		
Utdelningar	2 972	3 174
Räntor	2 830	2 826
Realisationsresultat vid försäljningar	-3 320	15 795
Summa	2 482	21 795
Resultat från värdepapper och fordringar som är omsättningstillgångar		
Räntor	298	149
Realisationsresultat vid försäljningar	1	0
Nedskrivningar	-6	0
Summa	293	149

Not 8 Dataprogramvara

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	6 372	14 695
Årets aktiverade utgifter	5 056	0
Försäljningar och utrangeringar	-1 934	-8 323
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 494	6 372
Ingående avskrivningar	-6 078	-14 105
Årets avskrivningar	-715	-296
Försäljningar och utrangeringar	1 934	8 323
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 859	-6 078
Utgående restvärde enligt plan	4 635	294

Rädda Barnens årsrapport 2018

Not 9 Inventarier och installationer	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	7 326	9 554
Årets inköp	14 390	316
Försäljningar och uttrangeringar	-5 802	-2 544
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 914	7 326
Ingående avskrivningar	-6 719	-8 756
Årets avskrivningar	-863	-507
Försäljningar och uttrangeringar	5 802	2 544
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 780	-6 719
Utgående restvärde enligt plan	14 134	607

Not 10 Aktier i koncernföretag	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	3 908	3 908
Förvärv	100	0
Utgående anskaffningsvärde	4 008	3 908
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-3 000	-3 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-3 000	-3 000
Utgående redovisat värde	1 008	908

			2018-12-31	2017-12-31
Specifikation av organisationens aktier i dotterföretag	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde
Rädda Barnens ServiceAktiebolag 556559-9643	100	100%	908	908
Rädda Barnen välfärd AB 559174-1862	100	100%	100	0

	2018-12-31	2017-12-31
Rädda Barnens ServiceAktiebolag		
Eget kapital	607	983
Årets resultat	-376	141

	2018-12-31	2017-12-31
Rädda Barnen välfärd AB		
Eget kapital	100	0
Årets resultat	0	0

Det finns ingen verksamhet i detta bolag under 2018.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Not 11 Andra långfristiga värdepappersinnehav	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	318 622	294 941
Förvärv	64 364	106 890
Försäljningar	-111 097	-83 209
Utgående anskaffningsvärde	271 889	318 622

	2018-12-31	2018-12-31	2017-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Handelsbanken Sverige Index Criteria	19 868	34 392	14 840
Handelsbanken Global Index Criteria *)	65 561	98 035	56 867
Nordea Institutionella Aktiefonden Stabil	38 808	39 712	30 808
Summa aktiefonder	124 237	172 139	102 515
SEB Räntor Sverige	83 918	86 307	133 550
SPP Företagsobligationsfond	43 091	45 711	43 035
Summa räntebärande papper	127 009	132 018	176 585
Excalibur hedgefond	0	0	19 615
Thule Real Estate	10 000	11 591	10 000
UB Skog	10 643	10 725	9 907
Summa alternativa placeringar	20 643	22 316	39 522
Summa **)	271 889	326 473	318 622

*) Fonden innehåller en valutasäkring i form av en 3 månaders rullande valutatermin. Valutaterminens värde uppgick 2018-12-31 till 744 tkr (1 444 tkr).

***) Det totala marknadsvärdet uppgick per 2017-12-31 till 383 463 tkr.

Not 12 Andra långfristiga fordringar	2018	2017
Ingående anskaffningsvärde	26 409	23 653
Tillkommande fordringar	6 282	2 756
Utgående redovisat värde	32 691	26 409

Not 13 Övriga fordringar	2018-12-31	2017-12-31
Partners, lokala och medlemmar inom Internationella Rädda Barnen	53 206	17 306
Internationella Rädda Barnen	75 619	88 851
Personal	189	244
Övriga fordringar	2 157	3 791
Summa	131 171	110 192

Rädda Barnens årsrapport 2018

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna bidrag	17 478	53 676
Upplupna ränteintäkter	737	1 254
Övriga upplupna intäkter	1 498	3 962
Förutbetalda kostnader	12 611	11 348
Summa	32 324	70 240

Not 15 Kortfristiga placeringar	2018-12-31	2018-12-31	2017-12-31
	Bokfört värde	Marknadsvärde	Bokfört värde
Aktier och fonder	6 422	6 422	268
Räntebärande papper	300	300	1 505
Summa	6 722	6 722	1 773

Not 16 Skuld erhållna ännu ej förbrukade bidrag	2018-12-31	2017-12-31
Stiftelser, företag och organisationer	125 021	100 246
Svenska myndigheter	172 804	136 522
EU, FN och andra utländska myndigheter	55 641	44 046
Summa	353 466	280 813

Skulden består främst av förutbetalda bidrag för flerårig verksamhet då givaren oftast betalar i förskott. Verksamheten implementeras under 2019 eller senare i enlighet med enskilt avtal. I beloppet ingår 4 445 tkr (97 tkr) som ska återbetalas till givaren. Detta avser slutrapporterad verksamhet och där kostnaderna understiger utbetalat belopp.

Not 17 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2018-12-31	2017-12-31
Medlemsavgifter nästkommande år	7 524	8 298
Upplupna löner och sociala avgifter	22 828	20 182
Övrigt	1 255	1 888
Summa	31 607	30 368

Not 18 Eventualförpliktelser och eventualtillgångar	2018-12-31	2017-12-31
Avvecklingsgaranti Internationella Rädda Barnen	13 708	10 356

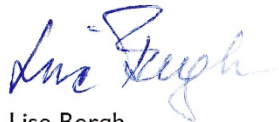
Not 19 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång
Under mars och april månad har två delar av ett större testamente inkommit som totalt uppgår till ca 30 mkr. På grund av den långa regeringsbildningen var det länge osäkert om Rädda Barnen skulle få fortsatt regeringsbidrag för vissa verksamheter för barn i migration i Sverige. Efter årsskiftet beslutade regeringen dock om att Rädda Barnen får 25 mkr i bidrag för 2019.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Årsredovisningens undertecknande

Styrelsen för Rädda Barnens riksförbund

Stockholm den 16 05 2019

Lise Bergh
Ordförande

Ulrica Messing

Cecilia Abrahamsson

Lars Axelsson

Monica Burman

Ingela Schmidt

Oliwer Karlsson

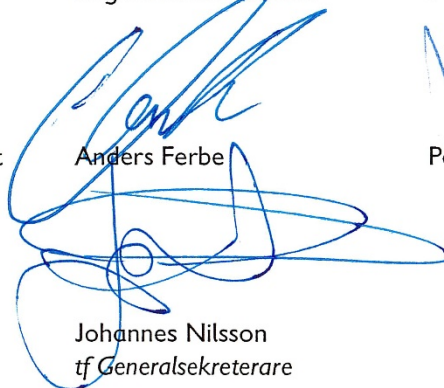
Raymond Mankowitz

Monica Selin

Madeleine Sultán Sjöqvist

Anders Ferbe

Johannes Nilsson
tf Generalsekreterare

Per Hedman

Petter Martinsson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 28/5 2019

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor

Torbjörn Englund
Förtroendevald revisor

Rädda Barnens årsrapport 2018

Revisionsberättelse

Till riksmötet i Rädda Barnens Riksförbund, org.nr 802002-8638

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Rädda Barnens Riksförbund för år 2018. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 28 – 41 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av riksförbundets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den förtroendevalde revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisions sed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Verksamhetsberättelse 2018 (sidorna 8-27), Hållbarhetsrapport 2018 (sidorna 74-98) och Effektrapport 2018 (sidorna 45-73) (men infattar inte årsredovisningen och min revisionsberättelse avseende denna).

Mitt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och jag gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med min revision av årsredovisningen är det mitt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar jag även den kunskap jag i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om jag, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är jag skyldig att rapportera detta. Jag har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av riksförbundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera riksförbundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

Rädda Barnens årsrapport 2018

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av riksförbundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om riksförbundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av riksförbundets resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Rädda Barnens Riksförbund för år 2018.

Vi tillstyrker att riksmötet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till riksförbundet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksförbundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot riksförbundet.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för riksförbundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 28 maj 2019

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor

Torbjörn Englund

Rädda Barnen

Effektrapport 2018

DEL 2 AV RÄDDA BARNENS ÅRSRAPPORT

Rädda Barnens årsrapport 2018

Innehåll

Om vår effektmätning.....	47
Rädda Barnens arbete i världen	49
Inledning	49
I konflikt och katastrof.....	49
Katastrofhjälp i de värsta kriserna	49
Jemen – världens största humanitära kris.....	51
Genom lokala krafter når vi barnen i Syrien.....	52
Långsiktig förändring för barn.....	53
Barnens röster hördes i FNs resolution	53
Barn påverkar genom barnparlament.....	54
Utbildning för alla barn.....	55
Föräldrautbildning mot aga	56
Rätten att värna sin egen kropp.....	57
Barns rättigheter och företag	58
Rädda Barnens arbete i Sverige.....	60
Inledning	60
Våldsutsatta barn	60
Tillsammans kan vi skapa trygghet	60
Traumamedveten omsorg, förståelse och läkning.....	61
Det handlar om kärlek.....	62
High Five - en trygg idrott.....	63
Stöd och behandling för traumatiserade barn	63
Barnahus på gång – Våra rapporter gör skillnad.....	65
Barn i migration	65
Trygghet för ensamkommande.....	65
Stödlinje för barn, unga och föräldrar	66
Barnen som utvisades till Afghanistan	67
Vägen in i det svenska samhället.....	67
Barn i socioekonomisk utsatthet.....	69
Effekt för barn – mäts av barn	69
En uppväxt på lika villkor.....	69
Alla barn ska få vara med och idrotta	71
Färre barn i fattigdom men skillnaderna är stora.....	73

Om vår effektmätning

Vi siktar mot förändringar

När Rädda Barnen agerar i konflikt- och katastrofsituationer handlar det ofta om att möta de mest akuta behoven vilket innebär att resultaten snabbt blir tydliga. Men Rädda Barnen arbetar också för långsiktiga och bestående förändringar. Förändringar kan ta tid och det gäller att vara uthållig, i synnerhet om arbetet sker i svåra omständigheter och miljöer. Resultatet är inte alltid direkt mätbart men till sist blir effekterna synliga.

Så här följer vi upp

Vi följer verksamheten noggrant på olika nivåer. Varje projekt eller process har sina avstämningar där uppfyllnad av verksamhetsmål och resursanvändning analyseras.

I planerings- och uppföljningsrutinerna ingår också att analysera, åtgärda och följa risker – det gäller på både operativ och strategisk nivå.

Verksamheten i Sverige

Lokalt: Lokalföreningar och distrikt skriver verksamhetsberättelser om vad de gjort för barn under året.

Regional och nationell uppföljning: Vi följer upp de nationella och regionala verksamheternas resultat för barn.

Utvärderingar: Vår verksamhet och våra metoder utvärderas regelbundet.

Internationell verksamhet

Uppföljning och rapporter: Vi skriver rapporter till givarna som visar på projektens resultat och lärdomar som gjorts.

Utvärderingar: Vi utvärderar effekterna av projekt och program, teman och metoder för att se om de genomförs relevant och effektivt.

Rädda Barnens rapport till Frivilligorganisationernas Insamlingsråd

Alla medlemmar i FRII (Frivilligorganisationernas insamlingsråd) lämnar årligen in en effektrapport till FRII. FRII ställer ett antal frågor som ska besvaras. Vi listar dem här och var i de olika delarna av Rädda Barnens integrerade årsrapport svaren på FRIIs frågor återfinns.

Fråga: Vad vill er organisation uppnå?

Svar: Årsredovisningen kapitel Allmänt om verksamheten, avsnitt Det här vill Rädda Barnen.

Fråga: I vilket organisatoriskt sammanhang verkar er organisation?

Svar: Årsredovisningen, kapitel Allmänt om verksamheten, avsnitt Vi är en folkrörelse, En global organisation.

Fråga: Vilka strategier har ni för att uppnå era mål?

Svar: Årsredovisningen, kapitel Allmänt om verksamheten, avsnitt Det här är Rädda Barnen. Samt kapitel Väsentliga händelser under räkenskapsåret, avsnitt Viktiga förändringar i verksamheten och Framtida utveckling.

Fråga: Vilken kapacitet och vilket kunnande har ni för att uppnå ert mål?

Svar: Årsredovisningen kapitel Allmänt om verksamheten, avsnitt Det här är Rädda Barnen, Vi är en folkrörelse, En global organisation. Samt Hållbarhetsrapporten om Utbildning och Kompetensförsörjning.

Fråga: vad har ni åstadkommit så här långt?

Svar: Förord, Effektrapport 2018 samt Årsredovisningen, kapitel Väsentliga händelser under räkenskapsåret, avsnitt Viktiga förändringar i verksamheten.

Rapportens upplägg

Rapporten synliggör vårt arbete från insats till resultat, i urval. Vår programverksamhet omfattar drygt en miljard kronor och vi har finansierat verksamhet i ett sjuttiotal länder under 2018. Av utrymmesskal berättar inte rapporten om allt vi gör, istället har vi valt ut några nyckelresultat som ger en rättvisande berättelse om svenska Rädda Barnens fokus 2018.

Vi arbetar tillsammans med andra. I denna rapport synliggör vi resultat som svenska Rädda Barnen bidragit till, ofta i samarbete med externa partners.

Tack vare vår internationella organisation kan vi nå många barn över hela världen. Däremot är det svårt att beräkna exakt hur stor andel av resultaten som svenska Rädda Barnen har medverkat till, finansiellt och kunskapsmässigt. Rapporten lyfter exempel där svenska Rädda Barnen bidragit men det redovisade resultatet är rörelsens gemensamma resultat.

Vi följer upp alla våra projekt. Därför har vi en god bild av de omedelbara effekterna. När det gäller vårt bidrag till en långsiktig samhällsförändring så utvärderas våra metoder regelbundet men inte årligen. För vissa verksamheter har vi därför ett för året bekräftat långsiktigt resultat medan vi för andra verksamheter i år kan konstatera att våra insatser har lett till resultat som sannolikt bidrar till en långsiktig förändring – vårt mål. De grafiska pilarna enligt nedan syftar främst till att visualisera den röda tråden, våra hypoteser från insats till förändring.

När vi uppger hur många individer vi har nått är det i vissa fall uppskattningar. Om vi till exempel har föreläst i en sal som rymmer ca 500 personer och salen är fullsatt så har vi

Rädda Barnens årsrapport 2018

uppgett att vi nått ca 500 personer, trots att vi inte har räknat individerna.

Rädda Barnen gör skillnad!

Vi presenterar genomgående våra resultat med en berättelse samt grafik enligt nedan, från insats till förändring.

Vi gjorde
en insats!

Vi såg ett
resultat!

Vi bidrog till
en förändring!

Många barn bidrar med sina berättelser i rapporten. Vi har i flera fall valt att inte presentera dem med deras riktiga namn, för att skydda barnet. Vi markerar dessa namn med en asterisk*.

Rädda Barnens arbete i världen

Inledning

Rädda Barnen är en världsomspännande rörelse med hundra års erfarenhet av att stärka barns rättigheter. Vi arbetar både med akut humanitär hjälp och med långsiktigt förändringsarbete.

I konflikt och katastrof

Vårt humanitära stöd behövs i krig, naturkatastrof och andra kriser. Det handlar om att tillgodose de mest basala behoven såsom mat, vatten och sjukvård. Men i konflikt och katastrof måste vi också se till att barn får vara barn, att de skyddas från våld och övergrepp, att de får en skolgång och möjlighet att leka. De barn i Syrien som fyllde sju år 2018 har levt hela sitt liv i krigets skugga. Barnen i Gaza känner, precis som sina föräldrar, bara till ett liv i ockupation. Vi fanns där för dem 2018, såväl som åren innan och efter.

När det gäller våra katastrofinsatser bidrar svenska Rädda Barnen med finansiering och expertis till den internationella rörelsens gemensamma insatser. I denna effektrapport lyfter vi några av de internationella insatser där det svenska bidraget varit betydande.

Långsiktig förändring för barn

Rädda Barnen arbetar för långsiktiga förändringar, för att minska barns utsatthet runt om i världen och för att flickor och pojkar ska kunna nå sin fulla potential. Vi kämpar för barn som lever under socioekonomiskt svåra förhållanden, för barn som får utstå våld eller övergrepp och för barn som inte inkluderas i samhället på grund av sin funktionsnedsättning. Vi arbetar också för att familjer ska vara förberedda på katastrof, när klimatförändringarna skapar översvämningar eller torka så ska kapaciteten finnas att skydda sig själv och barnen. Några av våra resultat för 2018 lyfts i denna rapport. Vi utvärderade vår föräldrautbildning mot aga och vi fick bekräftat att vi gör skillnad. Unga i södra Afrika fick utbildning i sina sexuella och reproduktiva rättigheter, och de påverkade attityder och policys på högsta politiska nivå. Vi lyckades, tillsammans med barn över hela världen och den svenska regeringen, påverka FN att stärka skyddet för barn i väpnad konflikt.

Erfarenhet, kapacitet och anpassningsförmåga

Tack vare vår starka globala närvaro och våra etablerade relationer med det lokala civilsamhället kan vi snabbt anpassa verksamheten efter barnens behov. När katastrofen eskalerar varnar vi omvärlden och stärker våra insatser. 2018 larmade vi givare och beslutsfattare om situationen i Jemen, och ökade våra egna insatser i stor skala. Vi har

varit med sedan första världskriget. Vi vet att dagen kommer när katastrofen mattas av eller när freden står på tröskeln. Därför arbetar vi redan i den humanitära kontexten med att stärka barn, unga och föräldrar så att de ska kunna utvecklas och bygga upp landet igen. Rädda Barnen arbetar tillsammans med barnen, de lokala organisationerna och med politisk påverkan för att långsiktigt stärka barns rättigheter.

Våra målsättningar

I våra katastrofinsatser såväl som i våra insatser för långsiktig förändring siktar vi mot den globala rörelsens ambition. Tre genombrott som vi arbetar för att världen ska nå före 2024:

- Inget barn dör före sin femårsdag av orsaker som går att hindra
- Alla barn får grundläggande utbildning av god kvalitet
- Våld mot barn tolereras inte längre

Svenska Rädda Barnens specialistkompetens och bidrag till dessa genombrott fokuserar framförallt på att stärka barns trygghet och skydd, i katastrof såväl som i andra kontexter. Vi fokuserar också på inkludering, att alla barn, oavsett funktionsnedsättning eller andra diskrimineringsgrunder ska få sina rättigheter tillgodosedda, i denna rapport exemplifierat med skolgång.

I konflikt och katastrof

Katastrofhjälp i de värsta kriserna

När krig och katastrofer slår vardagen i spillror är det alltid barnen som drabbas hårdast. Under 2018 har internationella Rädda Barnen utfört 113 humanitära insatser i 58 länder för att rädda liv, lindra nöd och upprätta värdighet hos dem som drabbas. Över 12 miljoner människor, varav sju miljoner barn, har nåtts av hjälpinsatserna.

De mest prioriterade katastrofinsatserna 2018

Det pågår många akuta katastrofer världen över. Därför behöver vi prioritera våra resurser dit behoven är som störst och där vi kan göra störst skillnad för barnen och deras familjer. Det gör vi genom att kategorisera katastrofer på en skala från ett till fyra, där kategori ett avser de mest akuta kriserna. Kategoriseringen görs utifrån en rad kriterier som till exempel omfattning, dess natur, antal drabbade och hur stor skillnad Rädda Barnens insats kan göra för barnen. Under 2018 har Rädda Barnen kategoriserat

Rädda Barnens årsrapport 2018

fyra katastrofer till kategori ett: kriget i **Syrien**, kriget i **Jemen**, hungersnöden i **Etiopen** samt flyktingkrisen i **Bangladesh** ditt rohingyer flytt från våld och förföljelse i Myanmar. Svenska Rädda Barnen har därför fokuserat mycket av vårt humanitära arbete till dessa katastrofer.

Hasina* är lyckligast i skolan

I slutet av augusti 2017 utsattes folkgruppen rohingyer för en våldsvåg i delstaten Rakhine i norra Myanmar. Närmare 700 000 människor tvingades fly från våldet, som FN kallat ett "skolboksexempel på etnisk rensning", till Cox's Bazar i grannlandet Bangladesh.¹ Hasina*, 13, och hennes familj fick se hur människor i deras by utsattes för våld, övergrepp och rena avrättningar. För att rädda sina egna liv valde familjen att fly. Nu bor de i det massiva flyktinglägret i Cox's Bazar och Hasina* går i en av Rädda Barnens tillfälliga skolor. Hennes favoritämne är engelska.

Internationella Rädda Barnens insats för rohingyer var en av de största och mest prioriterade humanitära insatserna under 2018. Fler än 1 800 medarbetare och volontärer är på plats för att arbeta för barns trygghet och skydd, tillgång till näringsriktig mat och rent vatten, utbildning, sjuk- och hälsovård, samt att ge människor tak över huvudet.

Jag är som lyckligast när jag är i skolan. Jag har massor av vänner där och gillar att lära mig nya saker. Rädda Barnens personal är snälla mot oss. De slår oss inte eller skriker på oss. Genom skolan har jag lärt mig att det är viktigt att försöka vara lycklig och om något dåligt inträffar ska jag prata med Rädda Barnen, säger Hasina.*

Hasina* i skolan.

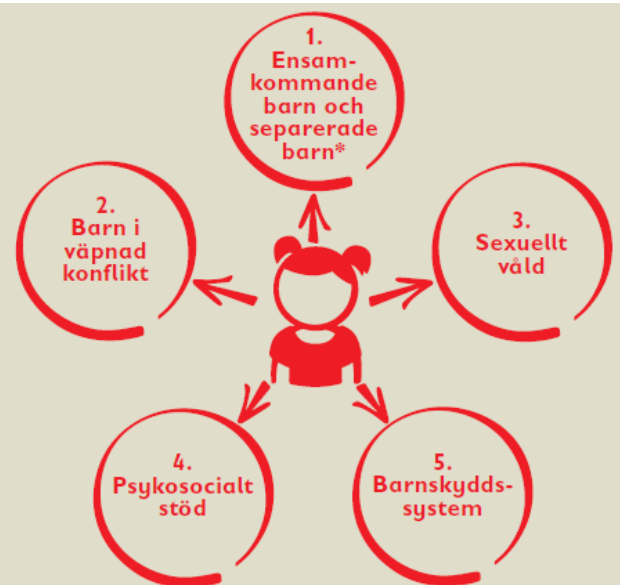
Humanitärt arbete

I humanitära situationer ger insatser många gånger omedelbar effekt, ex. mat, vatten och sjukvård. Vårt arbete för barns trygghet i konflikt och katastrof beskrivs närmare i grafiken med barnet i centrum

Svenska Rädda Barnens bidrag till rörelsens humanitära insatser fokuserade främst på insatser inom utbildning och trygghet och skydd.

I Bangladesh har 75 barnvänliga platser etablerats som nådde 48 000 barn. 175 tillfälliga skolor har satts upp i Bangladesh och nått 15000 barn.

Hela rörelsens humanitära insatser (som avslutades 2018) nådde ca 6,9 miljoner barn

1. Vi arbetar för att barnens behov och rättigheter tillgodoses och att de snabbt återförenas med sina föräldrar. För de barn som förlorat sina föräldrar försöker vi hitta släktingar eller lämpliga fosterfamiljer. Vårt sökande efter familjen kan ta lång tid. Under tiden ser vi till att de har någonstans att bo och att de blir väl omhändertagna. Vi följer upp de barn som återförenats med sin familj för att försäkra oss om att de mår bra.

2. Vi arbetar tillsammans med lokalsamhället för att förebygga att barn rekryteras till väpnade grupper. Barn som har lyckats fly eller släppts fria från väpnade grupper erbjuds psykosocialt stöd, utbildning eller rehabilitering. Vi söker också efter barnets familj eller för en dialog med dem om familjen inte vill att barnet ska återvända.

3. I katastrofer och konflikter är risken stor att barn utsätts för sexuellt våld och övergrepp, utnyttjas och tvingas in i äktenskap. Vi arbetar tillsammans med lokalsamhället för att öka medvetenheten om de svåra konsekvenser detta ger i barnens liv. Vi hjälper dem som har överlevt sexuellt våld, skyddar dem från att drabbas igen och ser till att de får medicinskt och psykosocialt stöd. Vi arbetar också för att förebygga stigmatiseringen av barn som överlevt sexuellt våld.

4. Vi erbjuder psykosocialt stöd genom flera olika metoder. I våra barnvänliga platser kan barn återhämta sig i strukturerade gruppaktiviteter. De kan leka och prata om vad de upplevt, både med trugga vuxna och med andra barn som är i samma situation. Barn med särskilda behov eller som varit utsatta för trauma eller våld erbjuds stöd via Rädda Barnens program eller så hänvisas de till relevant hjälpinstans.

5. Vi stöder de barnskyddssystem som redan finns i lokalsamhället. Vi stöttar civilsamhället, inklusive barn- och ungdomsgrupper, och offentlig sektor för att de ska ha kapacitet att kunna arbeta förebyggande och reagera på risker och händelser. Genom vårt arbete kan vi erbjuda direkt stöd i våra program, men också hänvisa till andra aktörer med t ex relevant medicinsk, juridisk eller psykosocial kompetens.

*Barn som är omhändertagna av någon annan än deras vårdnadshavare

¹ FN (UNOCHA) <https://www.unocha.org/rohingya-refugee-crisis>

Rädda Barnens årsrapport 2018

Jemen – världens största humanitära kris

Ett krig pågår i Jemen mellan regim och rebeller, med stormakter på båda sidor. Men de flesta av krigets offer är barn, som dör av hunger och sjukdomar. Rädda Barnen är den största organisationen på plats i landet och vi nådde över en miljon barn under året. Men behoven är fortsatt skriande.

Situationen i Jemen trappades upp under 2018 och beskrivs nu av FN som världens största humanitära kris.² Alan Frisk arbetar med humanitärt stöd på Rädda Barnen och var nyligen i Jemen tillsammans med kollegan Johan Mellström för att följa upp våra insatser.

Jag har jobbat med humanitära frågor i cirka tjugo år och har aldrig varit med om en kris som drabbar så många barn. Fem miljoner barn. Det är ofattbart, säger Alan Frisk.

Rädda Barnen ger akut hjälp

Han berättar om vad som händer med barnen. De dör långsamt, av sjukdomarna som följer av svält och krig. Av difteri, malaria och kolera. Det finns inget rent vatten vilket gör att barnen drabbas dubbelt när de får kolera; de får för lite näring och vätska, och kan inte behålla det lilla de får i sig.

Alan Frisk och Johan Mellström besökte ett sjukhus uppe i bergen där läkarnas lön och materiel finansieras genom Rädda Barnen.

Vi träffade Ali* en liten ettårig pojke. Ali* var akut undernärld, med en stor uppblåst mage. Han var så svag, orkade inte ens gråta. Man hörde hans tunga andning. Läkaren mätte hans arm och gav honom små påsar med nötkräm som stoppar svältprocessen, säger Johan Mellström.

Ali* får hjälp av personal på en av de kliniker i Jemen som Rädda Barnen stödjer. Ali är ett fingerat namn för att skydda barnet.

Ali* led av kronisk svält och hade varit på sjukhuset nio gånger redan. Läkarna bedömde att han kommer att överleva eftersom de har kunnat följa upp hans tillstånd. Men Johan berättar att när de träffade Ali* i den lilla sjukhusalen så stod ett sextiotal andra människor runt omkring som också behövde hjälp.

Rädda Barnen stödjer 167 hälsocentraler och 23 sjukhus i landet. Men de är överfulla. Folk går i timmar för att ta sig hit. Den här krisen har ännu inte nått sin topp. Vi måste försöka öka våra insatser 2019, säger Johan Mellström.

Barnvänliga platser för barns utveckling

Barnen måste få sina akuta behov tillgodosedda för att överleva, men de behöver också leva och utvecklas. Deras enda barndom pågår just nu. 129 000 barn har registrerats på Rädda Barnens barnvänliga platser i Jemen sedan vi påbörjade insatserna 2017.

När jag kom in på den barnvänliga platsen kände jag äntligen hopp i all denna fasa. Man möts av ungdomar som snackar med varandra och sjunger tillsammans. Små barn som leker med lego, säger Alan Frisk.

Han fortsätter att berätta om de barnvänliga platserna. Aktiviteterna handlar om lek och skapande och där finns trygga vuxna som jobbar för barnens psykosociala hälsa, till exempel med traumabehandling. De barn som behöver en specialiserad omsorg slussas vidare till rätt aktörer.

Vi screenar grupperna för att hitta de barn som behöver särskilt stöd, det kan till exempel handla om barn som är våldutsatta eller som inte har någon vårdnadshavare, då ser vi till så att barnets situation säkras, säger Alan Frisk.

Barnvänlig plats i Jemen. Barnen leker med lego.

² FN (UNOCHA) <https://reliefweb.int/report/yemen/yemen-2019-humanitarian-needs-overview-enar>

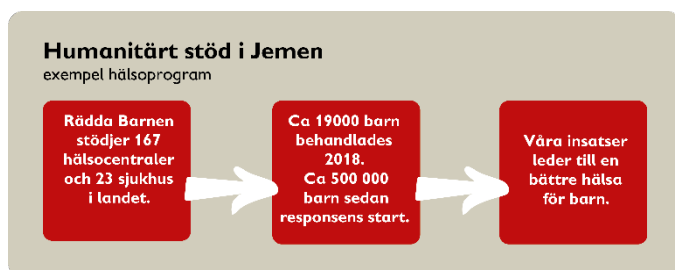
Rädda Barnens årsrapport 2018

Rädda Barnen arbetar även med föräldrarna i anslutning till de barnvänliga platserna. Föräldraskapet är alltid en utmaning men i krig och katastrof är det kanske extra svårt att vara en balanserad förälder. Vi leder samtalsgrupper för föräldrar med fokus på barns rätt till en uppfostran utan våld.

Snabbt svar på situationen och en stark organisation i landet

Svenska Rädda Barnen har varit mycket pådrivande i att stärka insatserna till Jemen i tid. Vi har en metod för att utvärdera våra insatser i realtid för att hela tiden ge rätt stöd i rätt omfattning. Vi såg tidigt under året att denna katastrof höll på att växa till den största i modern tid, så vi uppmanade våra givare att bidra snabbt för att kunna rädda barns liv. Ett bra gensvar ledde till att vi snabbt kunde skala upp våra insatser. Vi har en lång erfarenhet av att verka i landet. Svenska Rädda Barnen startade vårt första utlandskontor i Jemen 1963.

Jag upplevde att vi bemöttes med ett stort förtroende av både myndigheter och andra ledare. Vi har gjort nytta länge i Jemen och vi har goda förutsättningar att skala upp våra insatser, om givarna ger oss de förutsättningarna, säger Johan Mellström.

Genom lokala krafter når vi barnen i Syrien

Kriget i Syrien har pågått i åtta år och på många håll är situationen värre än någonsin. Det har skett stora förändringar i landet under det senaste året, men fortfarande är 11,7 miljoner människor - inklusive 5 miljoner barn – i stort behov av humanitär hjälp.³

Tiotusentals barn har dött eller skadats allvarligt i brutala attacker och många fler lider av traumarelaterade symptom och svårigheter efter att tvingats fly från sina hem flera

gångar om. Hälften av Syriens barn har vuxit upp med krig som enda verklighet.

Eftersom många internationella organisationer - som Rädda Barnen - inte kommer in i alla delar av Syrien, arbetar vi tillsammans med lokala partnerorganisationer för att nå barn och familjer som lever i de konfliktdrabbade områdena i landet och i flyktingläger i omkringliggande länder. Organisationerna består ofta av sjukvårdspersonal, läkare, jurister och lärare som gått samman för att bistå barn och deras lokalsamhällen. Sedan kriget startade har vi tillsammans nått 2 miljoner barn med livsavgörande hjälp som till exempel mat, sjukvård och psykosocialt stöd. Vi gör allt som krävs för att nå barnen som behöver oss mest och därför utvecklar och anpassar vi hela tiden våra insatser efter hur situationen förändras.

Programmet RISE, som drivs med stöd av IKEA Foundation, använder innovativa lösningar för att nå de lokala organisationerna och stärka deras kapacitet att arbeta för barns trygghet och skydd. Detta sker genom e-utbildningar, webbseminarier, virtuell helpdesk och andra tekniska lösningar samt mindre ekonomiska bidrag till egen verksamhet.

Vi har utvecklat digitala metoder och utbildningsprogram som varit väldigt framgångsrika och uppskattade av organisationerna, säger David Miller som är programhandläggare för Syrien, på Rädda Barnen.

Vi försöker skraddarsy stödet så långt det går och arbetar mycket med mentorskap: att finnas där i andra änden av telefonlinjen och guida igenom alla aspekter av att arbeta med barns trygghet och skydd. Barnen är verkligen de stora offren i Syrienkrisen, och det här programmet har stärkt många organisationer i sitt arbete med att skydda barn, det som vi är experter på. På så vis har vi kunnat komplettera varandra.

Både akut hjälp och återuppbyggnad

Vårt arbete i Syrien handlar både om att bidra till de syriska organisationernas kunskapsutveckling och resurser för att möta det enorma behovet av akut humanitär hjälp, och att stötta det långsiktiga arbetet med att bygga ett starkt civilsamhälle inifrån. Organisationerna arbetar bland annat mot barnarbete, med familjeåterförening och integrering och rehabilitering av barn och unga som vuxit upp i radikala grupper.

³ Humanitarian Response, mars 2019. https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/2019_syr_hno_full.pdf

Rädda Barnens årsrapport 2018

Det är viktigt att de här organisationerna blir mer självständiga, till exempel från internationella organisationer som oss själva. Vi lägger stort värde i att stärka dem som civilsamhällesaktörer så att de på sikt själva kan stå upp för barns rättigheter i Syrien och i grannländerna, säger David Miller.

Rädda Barnen samarbetar även med civilsamhällsorganisationer i Libanon och Syrien, för att stärka pojkar och flickor i tonåren som drabbats av krisen i Syrien. Programmet stöttar ungdomar att hitta olika sätt att själva påverka sin situation. Vi vägleder dessutom familjer och närområden i hur de kan skydda ungdomarna från våld och exploatering, bland annat genom att värdesätta och respektera ungdomarnas rättigheter och ge dem tillgång till utbildning.

Programmet finansieras av Sida och bygger på Sveriges regionala strategi för Syrienkrisen som innefattar grannländer till Syrien.

Diana* från Syrien

Långsiktig förändring för barn

Barnens röster hördes i FNs resolution

2018 togs ett viktigt steg för att stärka rättigheterna för barn i väpnad konflikt. Rädda Barnen krokade arm med den svenska regeringen inför Sveriges ordförandeskap i säkerhetsrådet.

2016 fick vi besked om att Sverige under 2017-2018 för första gången på tjugo år skulle väljas som tillfällig medlem av FN:s säkerhetsråd. Rädda Barnen identifierade omedelbart en unik möjlighet för Team Sweden - regering och civilsamhälle – att stärka rättigheterna för barn i väpnad konflikt. Henrik Halvardsson arbetar med humanitärt påverkansarbete på Rädda Barnen och berättar om processen.

Vi uppvaktade ihärdigt svenska tjänstemän, både i Sverige och i New York, och delade med oss av vår kunskap, bland annat med utbildningar i barns deltagande och barns trygghet och skydd, säger Henrik Halvardsson.

Vi föreslog de teman som vi tyckte att Sverige skulle prioritera både som ordförande i säkerhetsrådets arbetsgrupp om barn och väpnad konflikt, och i det generella arbetet i säkerhetsrådet.

Regeringen utnämnde en ambassadör för frågor om barn och väpnad konflikt, Gufran Al-Nadaf. Hon arbetade mycket nära civilsamhället under hela medlemsperioden, 2017-2018.

Jag bestämde mig för att börja arbetet med att lyssna på vad barnen själva hade att säga om sin situation och vad de tyckte att vi skulle göra för att förbättra deras villkor. I det arbetet fick jag mycket stöd från civilsamhället och kunde förverkliga de barnkonsultationer som vi genomförde i många konfliktkontexter i världen, sa Gufran Al-Nadaf på ett seminarium på Rädda Barnen.

Barnkonsultationer

Rädda Barnen arrangerade ett antal barnkonsultationer, bland annat i Libanon. Tio libanesiska, palestinska och syriska barn på flykt ledde eventet och delade med sig av sina livshistorier. De lyfte exempelvis behovet av att aktivera de lagar som skyddar barn i Libanon, vikten av ett förbud mot barnäktenskap och betydelsen av gratis utbildning.

Jag var mycket imponerad av barnen. De uttryckte sig så värtaligt och öppet om sin situation. Jag vet att de gjorde ett starkt intryck på alla som var närvarande, säger Henrik Halvardsson.

Barnen ledde panelsamtal med en rad viktiga beslutsfattare från FN, EU och representanter från Libanons regering. Både den libanesiska försvarsministern och socialministern var på plats. Dessutom var media närvarande, med filmteam från nationell tv samt stora dagstidningar.

Rädda Barnen hade förberett barnen i god tid innan eventet. Att arbeta med barnkonsultationer innebär att ständigt minimera olika typer av risker som barnen kan utsättas för. Exempelvis om de kritiserar en regering.

Vi samtalade mycket om olika sätt att föra fram sitt budskap och stöttade barnen i att föra en konstruktiv dialog, berättar Henrik Halvardsson.

Rädda Barnens årsrapport 2018

I slutet av eventet gav barnen ett antal rekommendationer som Gufran Al- Nadaf kunde ta vidare till utrikesdepartementet och kollegorna i säkerhetsrådet. På samma sätt ordnade Rädda Barnen barnkonsultationer i Jemen, Palestina/ Israel och Bangladesh. Dessa resulterade i rekommendationer från barn som användes som grund till säkerhetsrådets resolution 2427 om skydd av barn i väpnad konflikt.

Rekommendationer som blev en resolution

Den 9 juli 2018 presenterade Sveriges statsminister och dåvarande ordförande för FN:s säkerhetsråd, Stefan Löfven, en resolution om barn och väpnad konflikt till säkerhetsrådet. Alla länder i säkerhetsrådet godkände resolutionen.

Denna innebär bland annat att världens länder har lovat varandra att barn i konflikt ska få tillgång till skola och vård. Att när freden kommer ska barn få möjlighet att återintegreras i samhällen som de flytt under kriget. Frågor som rör skydd av barn och barns rättigheter, barns välbefinnande och delaktighet ska nu integreras i fredsprocesser och återuppbyggnad efter konflikter. Resolutionen betonar även vikten av ansvarsskyldighet för alla brott som begås mot barn i väpnade konflikter.

Rädda Barnen spelade en viktig roll under de månader som ledde fram till antagandet av resolutionen. Vi arbetade nära det svenska utrikesdepartementet och gav konkreta förslag på texter samt delade information från våra landkontor i konfliktdrabbade länder.

Även om resolutionen inte är juridiskt bindande så är det ändå starka rekommendationer till världens stater och vi som barnrättsorganisation kan arbeta för att se till att länder följer det som antagits. Jag är så stolt över vad vi har åstadkommit för barn på sikt, säger Henrik Halvardsson.

Barn på en barnvänlig plats i Sana'a, skissar på rekommendationer. Foto

Barn påverkar genom barnparlament

Barn och unga har rätt till inflytande över beslut som påverkar deras liv. Rädda Barnen uppmuntrar barn och unga att organisera sig och vara med i beslutsprocesser som påverkar dem och som kan bidra till en samhällsutveckling. Ett sätt att påverka är genom så kallade barnparlament. Rädda Barnen stöttar barnparlament i många länder, exempelvis i Jemen och i Kosovo.

Unga ledare ger hopp om Jemens framtid

Kriget i Jemen gjorde att situationen i landet var världens mest omfattande humanitära katastrof 2018. Men det finns hoppgivande krafter för Jemens framtid. Jemens barnparlament, som grundades år 2000, är ett välfungerade rådgivande organ som består av 70 unga ledamöter från olika provinser. 43 procent är flickor. Olika etniciteter och barn med funktionsnedsättning är representerade. Parlamentet är rådgivande till FN, frivilligorganisationer och landets politiker. Plattformen för parlamentet drivs av Rädda Barnens partner och finansieras till stor del av svenska Rädda Barnen genom Sida.

Barnen sätter press på makthavarna och ser till att åtaganden följs. Barnparlamentet är ett föredöme internationellt. Rädda Barnens medarbetare träffade under året 14 barn från parlamentet, barnen frågade ut oss om vad vi gör för att förbättra situationen för barnen i Jemen.

De var så modiga och duktiga på att föra fram sina ståndpunkter. De här barnen är hoppet, de är framtidens ledare. Och de påverkar redan nu sitt lands vägval, säger Johan Mellström.

Barns deltagande ökar i Kosovo

I Kosovo har Rädda Barnen bidragit till att marginaliserade ungdomar börjat organisera sig för att påverka sin situation och bidra till strukturella förändringar, både på lokal och nationell nivå. Antalet barnledda grupper har kontinuerligt ökat under de senaste åren. Under 2018 fanns grupper i åtta kommuner och alla var erkända och stöttade av de kommunala förvaltningarna. Metoden kommer att användas i fler kommuner.

Vårt viktigaste resultat är ungdomarnas självständighet, att de nu organiserar sig och deltar i demokratiska sammanhang på egna initiativ, säger Haliti Donjeta, tematisk rådgivare och samordnare i Kosovo.

Rädda Barnens årsrapport 2018

På nationell nivå har samarbetet institutionaliserats mellan de barnledda grupperna och Ombudsmannen. Barns deltagande har också lyfts som ett mål i den nationella strategin och handlingsplanen för barn rättigheter 2019-2022.

Utbildning för alla barn

Alla barn har rätt till utbildning. En inkluderande utbildning är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Rädda Barnen arbetar för att alla barn ska ges likvärdig tillgång till alla utbildningsnivåer och möjlighet till livslångt lärande.

Vi kämpar för att nå de barn som traditionellt inte har haft tillgång till utbildning, till exempel barn med funktionsnedsättning, barn från etniska minoritetsgrupper, barn i migration och barn som lever i fattigdom.

För att skapa en inkluderande utbildning krävs ofta stora förändringar på skolorna, bland annat vad gäller attityder, utlärningsmetoder, policys och tillgänglighet. Vi strävar efter utbildningssystem där alla barn - oavsett kön, språk, förmåga, religion och nationalitet - får lära sig sida vid sida med sina klasskamrater samtidigt som de får individuellt stöd utifrån sina behov, säger Emily Joof som är tematisk rådgivare inom utbildning på Rädda Barnen.

Carissa är 10 år gammal och bor i Filippinerna. Hennes mamma April har alltid vetat att Carissa är annorlunda men eftersom de inte haft råd med undersökning och behandling har Carissa inte kunnat få en diagnos, förrän alldeles nyligen. Efter att ha flyttat till en större stad nära huvudstaden Manila och kommit i kontakt med Rädda Barnen där, kunde Carissa diagnosticeras med cerebral pares och få specialutbildning i en skola som ingår i Rädda Barnen-projektet KASALI. KASALI arbetar kapacitetsbyggande med lärare och lokala myndigheter för att skydda och inkludera barn med funktionsnedsättning, från tidig barndom och upp i grundskolan.

Hon visar stolt upp skolarbetet för sin bror när hon kommer hem och sen hjälper de varandra med läxan, säger mamma April.

Nu lär sig Carissa nya saker varje dag, sådant som April inte trodde var möjligt för sin dotter.

Hon har alltid sin skolväska med sig, till och med hemma, och ser verkligen fram emot att gå till skolan varje dag.

KASALI är ett av många Rädda Barnen-projekt för inkluderande utbildning som bedrivs med stöd av IKEA Foundation, och har sedan 2014 hjälpt fler än 500 barn med funktionsnedsättning att börja skolan i Filippinerna. Projektet bedrivs även i Bangladesh, Kambodja, Kina, Indonesien, Kosovo, Myanmar och Vietnam.

10-åriga Carissa bor i Filippinerna och får specialutbildning i en skola som ingår i ett Rädda Barnen-projekt.

Utbildning för alla. Exempel: Indonesien

Påverkan för att stärka den nationella policyn för inkluderande utbildning.

Kunskapsbidrag till den statliga lärarutbildningen. Initierat familjeforum i lokalsamhällena.

43 Lokala rehabiliteringscenter etablerades. 238 skolor implementerade principer för inkludering. 1,747 barn med funktionsnedsättning blev antagna till offentliga skolor.

Med hjälp av lokalsamhället, familjer och skola, har ett arbetssätt för att minska stigma genomförts.

Skolor med fokus på funktionsnedsättning har blivit resurscenter för att ge stöd till andra skolor.

2056 unga med funktionsnedsättning förbättrade sina kognitiva, fysiska eller emotionella förmågor. Utvärderingen indikerar att lärare i större utsträckning ser barnen som unika individer med egna styrkor och svagheter och anpassar lektionerna.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Föräldrautbildning mot aga

Sex av tio barn i världen, i åldrarna 2 till 14 år, utsätts regelbundet för fysisk bestraffning av sina vårdnadshavare.⁴

Rädda Barnen arbetar mot barnaga på olika samhällsnivåer, med påverkan gentemot stater såväl som direkta insatser gentemot föräldrar. Hittills har vi utbildat föräldrar och vårdnadshavare i positivt föräldraskap i 30 länder. En extern utvärdering bekräftar att föräldrar efter utbildningen minskar användningen av aga.

Barn som utsätts för aga löper en förhöjd risk att drabbas av bland annat psykisk ohälsa, självmordsbenägenhet och ett våldsamt beteende. Förutom den allvarliga fysiska och psykiska skada som uppstår, kan barn även lära sig att användning av våld är en accepterad metod för konflikt-hantering.

Det är vanligt att vuxna världen över använder aga i uppfostringssyfte för att de själva utsatts för detta som barn, och utgår ifrån att det är ett effektivt sätt att uppföstra sina barn på. Många vuxna har heller inte tillräcklig kunskap om barns utveckling som förklarar beteende hos barn, berättar Susanna Nordh som är tematisk rådgivare på Rädda Barnen.

Utbildning i positivt föräldraskap

Rädda Barnen erbjuder ett utbildningsprogram i positivt föräldraskap för att hjälpa föräldrar och vårdnadshavare att hantera konflikter med barnen utan att ta till våld. Programmet upplägg innebär att utbildare från Rädda barnen och våra lokala partners träffar föräldragrupper under en åtta-veckorsperiod då vi jobbar både med teori och praktisk reflektion. Utgångspunkten i utbildningen är att barn har rättigheter. En viktig del är att titta på vad forskningen säger om barns utveckling från 0 till 18 år och de negativa konsekvenser som barnaga kan medföra.

Kunskapen är bottenplattan för den fortsatta resan för föräldern men för att nå beteendeförändring är det också viktigt med reflektion och praktiska övningar, säger Susanna Nordh.

En övning handlar om att föräldrar utifrån den nyvunna kunskap de har fått om till exempel en tonårings mognadsgrad, ska sätta sig in i tonåringens perspektiv och fundera på hur man agerar, på till exempel en uppmaning från föräldrarna att sluta med ett beteende.

Många kommenterar att övningarna blir en vändpunkt, det är i de vardagsnära scenarierna som man verkligen förstår vad det är vi vill förmedla, berättar Susanna Nordh.

Utbildningen utgår från barnets rättigheter och utveckling men för att bygga föräldrarnas kapacitet till ett positivt föräldraskap behöver vi även förklara vuxnas beteende. Vi lär oss om hjärnans komponenter och vad som händer när vi blir stressade.

Grundläggande i programmet är att föräldrarna ska föreställa sig hur de vill att barnet ska vara som vuxen, sen återkommer man i varje övning till den långsiktiga målbilden.

Om man som förälder vill få ett barn som respekterar andra, är vänligt och tryggt, kan man reflektera över resultatet om man själv skriker på sitt barn och trycker ner det och låter det skämmas över sina handlingar, säger Susanna Nordh.

Uppföljning och utvärdering

Sedan länge har Rädda Barnen och vår samarbetspartner⁵ samlat data genom enkäter till deltagarna. Slutsatsen av analyserna är att utbildningen i positivt föräldraskap är relevant i vitt skilda kulturella kontexter, samt att programmet har en positiv effekt på föräldrars attityder när det gäller barnuppföstran.

Under 2018 har även en oberoende fördjupad utvärdering av programmet i Kosovo studerat de långsiktiga effekterna gällande relationen mellan föräldrar och barn och användningen av barnaga. Utvärderingen bekräftar våra tidigare resultat, att utbildningen har effekter på beteendet.

Rädda Barnen arbetar på alla nivåer för att minska våld mot barn

Vårt arbete för att minska barnaga består av tre strategiska pelare: 1) Påverkansarbete i syfte att få stater att förbjuda aga genom lagstiftning 2) Kunskapsspridning för att få till stånd en samhällsförändring/skapa en medvetenhet hos allmänheten, 3) Beteendeförändring hos föräldrar, vårdnadshavare och lärare genom föräldrastödsprogram. Barns deltagande genomsyrar arbetet, inte minst i utformningen av deras egen påverkansagenda och uttalanden.

Rädda Barnen har länge bedrivit påverkansarbete gentemot den nepalesiska regeringen och 2018 beslutade Nepal om en lag mot barnaga. Hittills har 54 länder infört sådan lagstiftning och vi arbetar för att alla världens länder gör det samma.

⁴ FN (UNICEF) <https://data.unicef.org/>

⁵ Positive Discipline in Everyday Life (PDEL) en organisation i Kanada

Rädda Barnens årsrapport 2018

Påverkan för förbud mot aga och utbildning i positiva uppfostringsmetoder

Exempel: Gambia

Vi har utbildat 35 lärare från 12 grundskolor samt 25 lärare på lärarhögskolan i positiva uppfostringsmetoder.

Vi har fortsatt att utöva påverkan mot staten för en reglering mot aga, i skolan och i hemmet.

Gambiska staten ska införa Rädda Barnens positiva uppfostringsmetoder i lärarhögskolans läroplan.

Gambiska utbildningsdepartementet implementerar nu 2016 års förordning att förbjuda aga i skolan.

Jag är starkare nu, jag kan stå upp för mig själv, jag har satt mål i mitt liv. Jag har rätt att säga nej till sex och jag har också andra rättigheter i samband med sexuella aktiviteter.

Petronella Sebele, som är programchef, vittnar om att utvecklingen trots allt går åt rätt håll:

Vi har kommit långt när det gäller synen på barn och ungdomar som lever med HIV; tidigare hanterades det separat men idag är det en integrerad del av hälsovården för ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa.

I Zambia har 12 pojkar och nio flickor fått utbildning i att granska utgifter för offentlig service och utkräva ansvar. På så sätt kunde ungdomarnas påverkansarbete bidra till att regeringens budget för ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa ökade markant; till 2,4% för 2019 från att som lägst ha legat på 0,01% för all sexuell och reproduktiv hälsa. En av flickorna, Natasha, berättar:

Det känns bara bra att vara en del av det så vi på ett eller annat sätt, på så många sätt faktiskt, kommer att förändra hur Zambia styrs och ungdomar kommer att vara prioriterade. Vi är långsamt på väg mot det.

Foto Tom Pilston

Att förändra värderingar, attityder och beteenden tar tid och Rädda Barnen har arbetat långsiktigt med dessa frågor i regionen sedan 2007. De lärdomar som dragits under arbetet har också bidragit till att kontinuerligt utveckla projektet. Verklig förändring bland barn och unga kan inte ske om inte också viktiga vuxna bidrar till dialog och förändring.

Rätten att värna sin egen kropp

I utvecklingsländer blir en av tre flickor bortgifta som barn.⁶ En av de vanligaste dödsorsakerna bland unga flickor är komplikationer från graviditet och barnafödande, och flickor som blir gravida tvingas dessutom ofta hoppa av skolan. I Afrika arbetar därför Rädda Barnen med ungdomars rätt till sexuell och reproduktiv hälsa.⁷

Att växa upp innebär att fatta egna beslut och forma egna åsikter men också att testa gränser. Det är en tid av sårbarhet och många ungdomar upplever hot mot sina sexuella och reproduktiva rättigheter. Påtvingat sex i tidig ålder, barn- och tvångsäktenskap och sexuellt våld är vanliga bland ungdomar, och tjejer är särskilt utsatta i låg- och medelinkomstländer. Rädda Barnen arbetar för att förändra detta, tillsammans med partnerorganisationer i Sydafrika, Swaziland, Malawi, Zambia, Zimbabwe, Tanzania, Kenya och Uganda.

Att engagera ungdomar i dialog har visat sig vara framgångsrikt. Tillsammans med andra ungdomar får de lära sig hur en kondom ska användas på rätt sätt, hur en hälsosam relation kan se ut och vikten av att testa sig för HIV. De får också en känsla av gemenskap där ömsesidiga mål och fritidsaktiviteter skyddar mot riskfyllt sex. En flicka från projektet i Zambia berättar:

⁶ FN (UNFPA) <https://www.unfpa.org/child-marriage>

⁷ Läs mer om reproduktiva och sexuella rättigheter här: www.ohchr.org/en/issues/women/wrqs/pages/healthrights.aspx

Rädda Barnens årsrapport 2018

Vi erbjuder därför tillsammans med alla våra partnerorganisationer utbildning för lärare, föräldrar, vårdpersonal och religiösa ledare, så att de bättre kan bemöta barn och unga på ett icke-dömande sätt. För att ytterligare möjliggöra dessa ibland svåra samtal så organiserar vi också dialoger mellan barn och föräldrar, säger Petronella Sebele.

På Zanzibar är majoriteten av befolkningen muslimer vilket prögar sociala koder och beteenden. Därför var det viktigt att få både religiösa och icke-religiösa skolor att prata om de här frågorna. Bara under 2018 har 19 skolor fått utbildning i syfte att förändra värderingar, attityder och beteenden hos vuxna så att de bättre kan bemöta barn och unga på ett icke-dömande sätt när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa. Handboken som togs fram 2009 har nu uppdaterats genom en inkluderande process där både ungdomar och utbildningsdepartementet medverkat. Soud, som är i tonåren, berättar:

Jag var verkligen engagerad i granskningen, jag fick möjlighet att berätta om hur vi drabbas vad gäller sexuell och reproduktiv hälsa, och att vi behöver vägledning i att stå emot gruppträck och att kunna prata om förändringar som sker i puberteten.

Hasina som är utbildningsansvarig på utbildningsdepartementet, säger:

Jag erkänner att det här arbetet var en väckarklocka för oss vad gäller behovet av förbättrad livkunskap och sexualundervisning i skolan.

På en skola på Zanzibar har ungdomar, stärkta av utbildning och information, beslutat sig för att berätta om sina utmaningar för sina lärare och andra ansvariga. Diskussionerna har handlat om att missa skolan på grund av menstruationsperioder, abort och sexuella relationer. En student från Fuonigymnasiet berättar:

Den här kunskapen är mycket viktigare än andra ämnen eftersom det gör oss medvetna om livet ...

Men han vittnar också om att den här utbildningen behövs ännu tidigare i livet:

... men varför gav du oss inte denna kunskap i grundskolan när vi var yngre, och behövde mer av sådan information än nu när vi redan har försökt och engagerat oss i de dåliga gängen?

Utbildningsprogram om sexuella och reproduktiva rättigheter

Exempel: Södra Afrika

Ett utbildningsprogram genomfördes i 8 länder i södra Afrika. Lärare och föräldrar utbildades för att i sin tur kunna utbilda barn och unga till s.k. "peer educators" som kan utbilda andra barn och unga.

239 591 barn och unga nåddes med information om sexuella och reproduktiva rättigheter.

I alla projektländer har resultat noterats om att undervisningen har förbättrats i ungas sexuella och reproduktiva rättigheter.

Utbildning för unga i påverkansarbete

Exempel: Zambia

I Zambia har 108 barn från sex provinser utbildats i att delta i och påverka de demokratiska beslutsprocesserna. 12 pojkar och 9 flickor har särskilt utbildats i att granska utgifter för offentlig service och utkräva ansvar. Social Accountability Monitors.

Ungdomarna som utbildats till Social Accountability Monitors tog fram ett förslag på en ökad budget för ungas sexuella och reproduktiva rättigheter.

Ungdomarnas påverkansarbete i Zambia har bidragit till att regeringens budget för ungdomars sexuella och reproduktiva hälsa ökade från 0,01% till 2,4% (för 2019)

Barns rättigheter och företag

Rädda Barnen har en unik förmåga att stötta företag i sitt hållbarhetsarbete, med utgångspunkt i barns rättigheter. Sedan 2009 har Rädda Barnens konsultbolag Save the Children Centre for Child Rights and Business stöttat företag att förstå sin påverkan genom att analysera affärsverksamheten och vad som kan göras från ett lednings- och ägarperspektiv på huvudkontor och i leverantörsled och fabriker. Vi arbetar till exempel för att förhindra barnarbete, utveckla säkra produkter som stöder barns utveckling, driva unga anställdas rätt till ett anständigt arbete och att arbetande föräldrar ska ha möjlighet att ta hand om sina barn.

I vårt arbete tillsammans med IKEA har vi t.ex. genomfört en policygenomgång utifrån ett barnrättsperspektiv, genomfört intervjuer i hela värdekedjan och hållit i workshops med anställda samt tagit fram rekommendationer som syftar till att säkerställa att barns rättigheter är inkluderat i företagets långsiktiga affärsmodell och operativa verksamhet.

IKEA och Rädda Barnens CCR-CSR center i Asien har initierat ett projekt för att främja inkludering av unga arbetstagar i deras leverantörskedja. Sjuttonåriga Tran Than Nam är en av dem som har deltagit i fabriken ungdomsutbildningsprogram.

Tran Than Nam kommer från Binh duong, Ho Chi Minh City i Vietnam. Nam hoppade av skolan vid 15 års ålder och hade svårt att hitta ett arbete lämpligt för sin ålder. Arbeteerna innebar ofta sena nätter, många timmar och låg lön.

Rädda Barnens årsrapport 2018

2018 fick Nam en andra chans då han blev erbjuden att delta i ett utbildningsprogram för unga på en fabrik hos en av IKEA:s företagspartners.

Programmet ger unga en möjlighet att utveckla både samhällskunskaper och arbetserfarenhet. Nam tar också kurser i matematik, IT och skrivning och får rotera arbetsstationer för att få erfarenhet i en rad olika uppgifter.

Jämfört med mitt tidigare jobb är mitt nuvarande jobb enklare och passar mig bättre. Jag behöver inte arbeta lika många timmar, får en bättre lön och mer tid för mig själv. Jag trivs med mitt arbete och får mycket hjälp från mina kollegor och både levnads- och arbetslivserfarenhet. Jag får också prova nya saker som jag aldrig har haft möjlighet till tidigare. Jag hoppas jag får chansen att få en befordran. För att uppnå det målet och min dröm måste jag jobba hårdare och ständigt försöka förbättra mina färdigheter.

Företag som arbetar med anständigt arbete för unga och erbjuder vidareutbildning för unga inom företaget gör en verklig skillnad för ungdomar som Nam.

Nam på sin arbetsplats. Foto CCR CSR.

Ungdomsutbildningsprogram

Unga anställas rätt till ett anständigt arbete.
Exempel: Vietnam.

92 unga
anställdes i
fem fabriker
i Vietnam.

85% av
de unga
slutförde
programmet.

65% av de unga
planerar att fortsätta
arbeta i fabriken efter
programmets slut.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Rädda Barnens arbete i Sverige

Inledning

Vi har under året arbetat för att förändra situationen för barn och föräldrar inom våra prioriterade målgrupper barn i socioekonomiskt utsatthet, barn i migration samt barn som utsatts för våld. Detta har skett genom olika arbetsmetoder som direktstöd, kunskapsförmedling och påverkansarbete. Direktstödet har bland annat bestått av individuellt stöd och rådgivning som exempelvis behandlingsverksamhet och psykosocialt stöd. Kunskap har spridits genom föreläsningar och utbildningar men också genom samtalsgrupper för föräldrar och ungdomar. Ett omfattande påverkansarbete har också skett t ex genom aktiviteter för att förmå kommuner, beslutsfattare och aktörer i civilsamhället att förbättra för barn och föräldrar.

Rädda Barnen har som strategi att öka direktstödet samt öka samverkan och partnerskap för att kunna åstadkomma varaktiga förändringar för barn. Vi har under året samverkat med andra aktörer, som kommuner, akademien, företag samt andra civilsamhällesaktörer, i över 80 % av våra insatser. Många direktstödjande insatser har skett under året och återkopplingen från våra målgrupper är att insatserna gör skillnad.

Vi har nått över 50 000 personer i vår svenska verksamhet under 2018.

Våldsutsatta barn

Tillsammans kan vi skapa trygghet

Alltför många barn i Sverige utsätts för fysiskt och psykiskt våld. 44 procent av barnen i Sverige har blivit utsatta för något slags våld någon gång.⁸ Det kan handla om försumelse, kränkningar, psykisk, fysisk eller sexuellt våld. Våldet förekommer hemma, på förskolan och i skolan, på offentliga platser och på digitala mötesplatser. Barns rättigheter till skydd, stöd, behandling och upprättelse tillgodoses inte fullt ut i Sverige.

Barns hälsa ökar. Skola, vård och omsorg klarar inte alltid sitt ansvar och vi ser att man behöver stöd i detta, säger

Frida Fröberg, som är medicine doktor och tematisk rådgivare på Rädda Barnen.

Rädda Barnen har under året varit en viktig samarbetspartner till olika verksamheter, välfärdsföretag och föreningar som arbetar med barn ute i kommunerna.

Beroende på behovet i kommunen så har Rädda Barnen olika insatser och verktyg för att stötta arbetet för barns trygghet, berättar Frida Fröberg.

I många kommuner som tagit emot barn med trauman efter krig och flykt har Rädda Barnen erbjudit skolorna en utbildning i hur vuxna kan förhålla sig till traumatiserade barn för att bli en del av deras läkningsprocess, så kallad traumamedveten omsorg.

Vi har också varit ute i skolor tillsammans med polis och socialtjänst och pratat med eleverna om deras rättigheter, med särskilt fokus på rätten att inte utsättas för våld. Verksamheten som kallas Det handlar om kärlek, fokuserar på rätten att vara kär i den man vill och tar upp de begränsningar som uppstår i en hederskultur.

Vi har ett fokus på skolorna, det är den arena där barn vistas den största delen av dagen, men vi arbetar också mot övergrepp och mobbning i föreningslivet, säger Frida Fröberg.

Många kommuner har ett nära samarbete med Rädda Barnen för att erbjuda föreningslivet möjlighet att skapa rutiner och strukturer för att minska risken för att barn utsätts för övergrepp och kränkningar. Vi kallar verksamheten High Five.

När vi följer upp året som gått så ser vi att vi har skapat resultat för barn i samarbete med kommunerna. Nu vill vi jobba närmare med fler kommuner, välfärdsföretag och föreningar för att tillsammans skapa en trygghet för barnen på alla arenor där våld förekommer, säger Frida Fröberg.

Rädda Barnen arbetar mot våld på alla de arenor som bilden visar.

⁸ Landberg Å, Jansson, S. Jernbro, C. (2017). Våld löser inget- sammanfattning av en nationell kartläggning av våld mot barn. 2017. Utgiven av Allmänna Barnhuset, i Stockholm.

Traumamedveten omsorg, förståelse och läkning

Barn med traumatiska erfarenheter finns i våra skolor, förskolor och fritidsverksamheter, i familjehem och idrottsföreningar. I alla dessa sammanhang finns också vuxna som är viktiga för läkningsprocessen. Rädda Barnens utbildning i traumamedveten omsorg TMO, ger kunskap, verktyg och inte minst hopp.

Det var givande återblickar i ens vardag! Jag fick mycket nytt att reflektera över, säger en familjehemsförälder som deltagit i utbildningen.

Barn och unga kan traumatiseras av olika orsaker. Krig och flykt kanske är det vi kommer att tänka på först, men våld i hemmet, psykisk ohälsa i familjen och svåra vårdnadstvister kan också leda till traumarelaterade symtom och beteenden som är svåra för omgivningen att hantera.

Som vuxen kan man ibland känna att det är lättare att trösta ett barn som gråter än ett barn som kastar stolar, slåss, skriker och är hotfullt. Fastän det kan vara samma känsla som ligger bakom de olika beteendena, säger Theresia Forsberg som är utbildare på Rädda Barnen.

Traumaeffekter visar sig ofta i obegripliga beteenden och känslomässiga svårigheter. Theresia Forsberg jämför med ett isberg: det våldsamma beteendet är det som syns ovanför vattenytan, under ytan finns kanske erfarenheter där barnet lärt sig att hålla vuxna på avstånd. Här kan du som viktig vuxen göra skillnad för barn genom att skapa trygghet, återskapa goda relationer och hjälpa till med nya copingstrategier.

Barnen har normala reaktioner på onormala händelser, säger Theresia Forsberg.

I snart fem år har Rädda Barnen erbjudit utbildning i TMO till personalgrupper som arbetar nära barn. Utbildningen grundas på forskning som slår fast att en stor del av återhämtningen efter att ha varit med om trauman sker i barnets vardagsmiljö och i relationer med viktiga vuxna.⁹ Kunskapen omsätts till praktik genom övningar, reflektion kring filmer och gruppdiskussioner.

Utbildningen kommer påverka och påminna mig om min inställning till barns beteende. Att fokus ska vara på varför och inte vad de gör "fel", säger en socialsekreterare.

Traumamedveten omsorg i Borgholm¹⁰

En kommun som sedan 2015 tagit emot ett förhållandevis stort antal nyanlända barn och unga är Borgholm på Öland. Genom Skolverkets finansiering har Rädda Barnen kunnat ge personalen redskap att möta de nyanlända barnens behov med utbildning i TMO. Rällaskolans rektor Helena Johansson Stegert kallar det för ett synligt lärande:

Det är så lätt att hamna i att barnet eller föräldrama är problemet, eller att socialtjänsten inte fungerar. Med strukturen från utbildningen i traumamedveten omsorg blir vi stärkta i att byta strategi och titta på hur vi rent konkret – och ibland med väldigt enkla åtgärder – kan påverka de timmar som barnet är i skolan.

Hon berättar om ett exempel med en pojke på mellanstadiet, som det fanns mycket frustration kring. Efter konsultation bestämde sig den nybildade, lokala elevhälsogruppen för dagliga kom-ihåg: att vara noga med att hälsa på pojken och tilltala honom med namn i korridoren och på raster, liksom att visa extra intresse för hans hobby.

På bara tre veckor blev han mycket lugnare, säger Helena Johansson Stegert. Det kostade inget, krävde ingen omorganisation eller ens särskilt mycket energi, bara att vi vuxna runt honom hade en gemensam strategi.

Under 2018 fortsatte Rädda Barnen att utbilda landets skolor och genomförde 31 kompetensutvecklingsprogram. Vi testade dessutom en ny utbildning, särskilt riktad mot socialtjänsten och familjehemsvården i fyra kommuner och utbildade familjehemsföräldrar och socialsekreterare i Kungsör, Ystad, Arboga, Köping och Bergsjön utanför Göteborg.

Kommunerna har sett det som mycket positivt att familjehemssekreterare och familjehem har fått möjlighet att mötas och diskutera utifrån ett gemensamt förhållningssätt. De uttrycker att samarbetet, relationerna och förståelsen har ökat. Familjehemmen var särskilt tacksamma för utbildningen.

Vi har sett att utbildning har stärkt gemenskapen mellan socialsekreterare och familjehem. De säger att de nu fått ett gemensamt språk och förhållningssätt och även konkreta

⁹ TMO grundar sig på forskning av psykologerna Howard Bath och Diana Boswell från Australien.

¹⁰ Texten om Borgholm baseras på en artikel av journalist Anna Kågström.

Rädda Barnens årsrapport 2018

verktyg att använda, vilket känns väldigt fint, säger Theresia Forsberg.

Det handlar om kärlek

En av sex elever i årskurs nio lever med begränsningar i sin vardag till följd av hedersrelaterat förtryck.¹¹ Det är främst flickor som kontrolleras, mer och mer ju äldre de blir, men även pojkar påverkas av dessa normer. Rädda Barnen arbetar för att unga ska känna till sina rättigheter och veta vart de ska vända sig för att få hjälp. Under 2018 nådde vi **9000 barn** med våra skolveckor och hade i snitt **20 000 unika besökare** varje månad på sidan dinarattigheter.se.

Skolveckor med polis och socialtjänst

Rädda Barnen organiserar skola, polis, socialtjänst och ideella organisationer till gemensamma skolveckor för att prata med barn om deras rättigheter. Jordanos Kiflemariam arbetar mot hedersrelaterat förtryck på Rädda Barnen och berättar om en av de 31 skolveckor som vi arrangerade under året.

Vi besökte klassrummen och höll i en dialog om barns rättigheter. En övning som var uppskattad var Heta stolen. Vi satt i en ring med eleverna och representanter från polis och socialtjänst. Det gick ut på att en person säger ett påstående som till exempel "Det är fel att en förälder slår sitt barn" eller "Det är viktigt att ens familj gillar den man är tillsammans med" och om man håller med så byter man stol.

Övningen gav möjlighet till reflektion och samtidigt kunde poliserna och socialsekreterarna direkt kommentera och svara på frågor om vad som är lagligt och vilken hjälp man kan få.

Att polisen var där och medverkade tyckte jag gjorde en trygg miljö, och de var trevliga samt att jag fått tid att få svar på saker jag alltid undrat, sa en elev.

Flera elever uttryckte att skolveckorna gav dem nya kunskaper om sina rättigheter.

Det var mycket bra för att allt dom sa handlade om många på våran skola och det kanske hjälper dom lite i framtiden, tyckte en elev.

Digital plattform och stödchatt

Rädda Barnen har sett att de myndigheter som ska säkra barns rättigheter behöver samarbeta närmare. Skolveckorna främjar dessa relationer och vi har dessutom utvecklat en digital plattform för lokal samverkan. På så sätt skapar vi förutsättningar för att förändringen drivs lokalt även när vi inte är på plats. Dessutom kan ungdomarna fortsätta dialogen med Rädda Barnen genom att chatta med oss på vår stödchat.

Vi chattade med knappt 200 unga under 2018, framförallt om begränsningar i vardagen men också om våld och rädsla över att bli bortgift. Vi lyssnar på barnen och lotsar dem vidare till rätt hjälp, berättar Jordanos Kiflemariam.

¹¹ Baianstovu, R. Strid, S. Cinthio, H. Särnstedt, E. och Enelovid, J. (2018). Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och samhällets utmaningar - en kartläggning i Göteborg, Malmö och Stockholm 2017–2018.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Det handlar om kärlek

Vi ger unga ökad kunskap om sina rättigheter.

Vi mötte 9000 barn genom skolveckorna. 20 000 besökare på dinarattigheter.se

De barn och unga vi mötte eller chattade med fick kunskap om sina rättigheter.

De lokala myndigheterna stärkte sitt samarbete runt barnen.

Unga känner till sina rättigheter och vet vart de ska vända sig för hjälp.*

*De unga vi mötte uppgav att de fått ny kunskap.

läger och i styrelsen står vi nu också inför ett beslut om att börja använda oss av ett begränsat utdrag ur belastningsregistret, säger Ingela.

I High Fives handlingsplan ingår bland annat åtgärder av det slag som Ås IF nu infört, som att ledare ska undvika ensamarbete med barn och utbildning för ledare.

Patrik Sjöberg föreläser i Umeå. Foto Andreas Nilsson.

High Five - en trygg idrott

Ett av fem barn i Sverige är eller har varit utsatt för sexuella övergrepp.¹² Vi vet att de individer som begår övergrepp dras till miljöer där det finns många barn och ungdomar. Rädda Barnens verksamhet High Five utbildar föreningar i att skapa strukturer och rutiner för en idrott fri från kränkningar, diskriminering och övergrepp.

Många idrottsföreningar har idag ingen eller liten beredskap för något av det allra värsta som kan hända; att ett barn utsätts för sexuella övergrepp i sin idrottsförening. Argumenten brukar vara många: "Vi känner varje ledare", eller "Det finns ingen 'sån' i vår förening". Men verkligheten går inte att blunda för. Ingela Rönnestrand från Ås IF i Krokoms kommun utanför Östersund vet av egen erfarenhet att det värsta faktiskt kan hända.

Vår förening har vid två tillfällen under de senaste fem åren hanterat frågor av det här slaget. Det har varit svåra och krisartade upplevelser. Som engagerad i en ideell förening är det lätt att känna sig handfallen inför sådana här situationer. Vi är ju "bara" en samling engagerade individer som arbetar ideellt för att vi älskar idrott, säger hon.

Ås IF tog kontakt med Rädda Barnen för att få hjälp med att bearbeta det som hänt och samtidigt lägga grunden för ett förebyggande arbete. Sedan dess har verksamheten utvecklats.

Vi har med Rädda Barnens stöd verkligen utvecklat och fördjupat vårt arbete kring de här frågorna. Vi utbildar våra ledare i hur vi kan förhindra och upptäcka övergrepp. De ska aldrig vara själva med barnen i omklädningsrum eller på

Metoden Fem steg till en handlingsplan innebär att en eller flera idrottsföreningar träffas under ca 6-9 timmar för att diskutera och dokumentera hur man ska förebygga, upptäcka och hantera kränkningar och övergrepp i sin förening.

High Five

I samverkan med föreningslivet skapar vi en trygg och inkluderande idrott

Vi har samarbetat med föreningar i 13 av landets 21 län för att ta fram handlingsplaner mot kränkningar, diskriminering och övergrepp.

Vi har föreläst om att förhindra och uppmärksamma sexuella övergrepp inom idrotten, för ca 2 000 personer.

Föreningarna har skapat rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera kränkningar, diskriminering och övergrepp.

Fler barn idrottar i en förening där vuxna tar ansvar för att barn inte far illa.

Stöd och behandling för traumatiserade barn

I Sverige har barn rätt till stöd och behandling när de har utsatts för våld och andra traumatiserande händelser. Men många barn faller mellan stolarna. Rädda Barnen hjälper

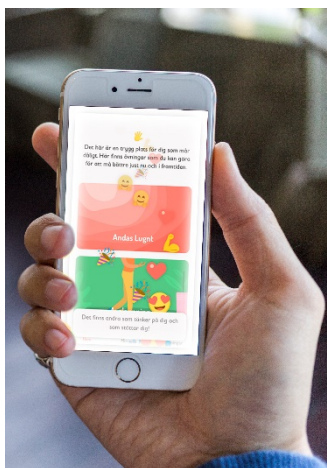
¹² Stiftelsen Allmänna Barnhuset

Rädda Barnens årsrapport 2018

några av dessa barn och samtidigt samlar vi kunskap som vi sprider till andra samhällsaktörer.

Vi ser tyvärr tendenser till att ju mer belastad barnets situation är desto mindre är chansen att de får stöd och behandling. De kanske flyttas mellan olika jourhem och då tycker Bam- och ungdomspsykiatrin att deras situation är för instabil att ta tag i, och så fortsätter den onda cirkeln, säger Sofia Bidö som leder arbetet vid Rädda Barnens centrum för stöd och behandling.

Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling erbjuder psykologisk behandling till barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa och som inte får rätt hjälp från samhället. Vårt fokus ligger på de barn som har svårast att få rätt vård, till exempel papperslösa barn eller barn som är placerade i samhällets vård. 2018 bedriv vi verksamhet i Göteborg, Malmö och Stockholm.

Att möta barn och ungdomar lär oss mycket om hur deras liv kan se ut, vad barnen själva tycker och tänker om sin situation och vad som behöver förändras. Den kunskapen använder vi för att påverka samhället så att alla barns rättigheter ska respekteras.

Under 2018 behandlade vi 86 barn och mötte 60 stödjande vuxna. Vi kan i dessa fall kon-

statera att resultatet nästan alltid är att de traumarelaterade symtomen minskar hos barnen. Vi ser också att de vuxna har fått bättre strategier för att förstå och möta barnens behov.

Vi når bara en bråkdel av barnen som är i behov av stöd. Men via ett barn gör vi skillnad för fler, säger Sofia Bidö.

För att barn och unga som har varit med om traumatiserande händelser ska kunna hantera svåra tankar och känslor, har vi under året dessutom utvecklat appen Safe Place. Appen kan användas både i och utanför behandlingsrummet.

På grund av vår tystnadsplikt så kan vi inte berätta om resultaten för de enskilda barn som vi har behandlat. För att förstå hur vi arbetar så har vi därför tagit fram ett fiktivt fall över hur en typisk situation kan se ut. Det handlar om Sami 9 år.

Socialtjänsten hör av sig till Rädda Barnens Centrum för stöd och behandling gällande Sami som är 9 år. Han har nyligen blivit placerad i jourhem efter uppgifter om att ha utsatts för våld av båda föräldrarna. Brottsutredning pågår. Familjen är nyetablerad i Sverige och bor inneboende hos landsmän.

Föräldrarna har uppgett till socialtjänsten att Sami varit högljudd och svårstyrd. Jourhemmet beskriver att Sami får kraftiga utbrott, har svårt att sova och stundvis försvinner in i sin egen värld. Socialtjänsten har kontaktat lokal barnpsykiatrisk mottagning som tydligt hävdar att omständigheterna kring Sami är för instabila för att inleda kontakt och hänvisar till jourhemsplacering och brottsutredning.

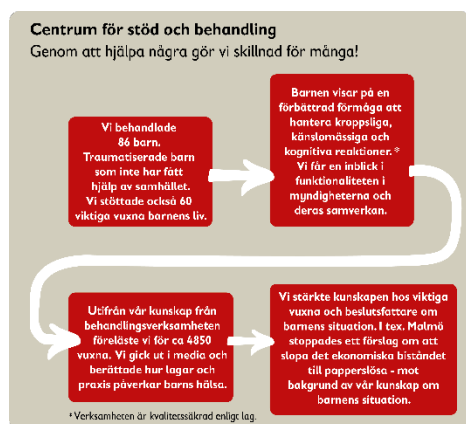
I den kommun Sami är skriven i finns inget krisstöd via Barnahus. Socialtjänsten beskriver att Sami varken fungerar i skola eller jourhem just nu. Han är negativt inställd till umgänge men kan uttrycka längtan efter småsyskon som lever kvar i ursprungsfamiljen.

Sami kallas till psykologisk bedömning på Rädda Barnens Centrum tillsammans med utredande socialsekreterare och jourhemsförälder för att ta reda på Samis behov av krisstödsinsats och eventuell psykologisk behandling.

Vid nästa tillfälle en vecka senare har jourhemmet avsagt sig uppdraget på grund av Samis beteende och Sami kommer med ny jourhemsförälder. Parallellt med individuella bedömningsamtal för Sami ges stöd till jourhem med fokus på att förstå Samis beteenden utifrån all den stress han belastats med. Jourhemmet stötts i att hitta strategier för att möta honom på ett traumamedvetet sätt.

Den psykologiska bedömningen visar att Sami har posttraumatisk stress av komplex karaktär och han erbjuds traumafokuserad psykologisk behandling. I behandlingen ingår även stöd till jourhem och senare familjehem samt tät kontakt med skola. De biologiska föräldrarna erbjuds information om bedömningen som gjorts och stöd i hur de kan möta sitt barn under umgänge.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Barnahus på gång – Våra rapporter gör skillnad

Rädda Barnen tar regelbundet fram rapporter som visar handläggningstiderna inom rättssystemet när det gäller brott mot barn. Dessa rapporter sätter en press på samhället att agera. 2018 såg vi att vart tredje barn fick vänta längre än de lagstadgade nittio dagarna på beslut om åtal.¹³

Att vänta länge på att förundersökningen ska slutföras kan ge allvarliga konsekvenser för barn när det handlar om möjligheterna att skydda och stödja barnet, men det kan också påverka barnets psykiska mående negativt, säger Frida Fröberg, tematisk rådgivare på Rädda Barnen.

Skillnaderna var stora över landet. Rädda Barnens rapport ledde till exempel till en omedelbar reaktion från region Jämtland/Härjedalen som enligt rapporten var en av de sämsta i Sverige på att skyndsamt utreda brott mot barn.

Våra eldsjäljar ger inte upp!

I december bjöd Rädda Barnens distrikt i Jämtland in åklagare, politiker, socialtjänst, skola och länsstyrelsen till ett seminarium om rapporten och Östersunds möjligheter att förbättra för barnen. Rädda Barnen hade under en längre tid drivit frågan om att få ett Barnahus i regionen, en plats där alla barn som misstänks vara utsatta för brott tas emot och där olika myndigheter samverkar under ett och samma tak i brottsmålsutredningar. Kort efter seminariet gick lokalpolitiker ut i pressen och lovade att arbeta för ett Barnahus.

Våra medlemmar i distriktet har arbetat länge i frågan och detta är en viktig seger för de brottsutsatta barnen i regionen, men vi kommer att fortsätta att ligga på tills vi ser ett barnahus på plats, säger Frida Fröberg.

Barn i migration

Trygghet för ensamkommande

Till följd av förändringar i regelverk, glapp i olika myndigheters ansvar och långa handläggningstider befann sig 2018 tusentals nyanlända ungdomar och unga vuxna i hemlöshet.¹⁴ De saknade de mest basala förnödenheterna och många mådde psykiskt dåligt. På ett par månader ordnade Rädda Barnen ca 1000 nya hem. Vi träffade ca 3500 ungdomar och stöttade med allt från mat till busskort. Framförallt så såg vi till att det fanns trygga vuxna att vända sig till.

Sam* går andra året på gymnasiet och kommer ofta till läxhjälp som Rädda Barnens lokalförening driver i samarbete med andra föreningar på orten. Han har bott i Borås i tre år och ser fram emot att få ta studenten nästa år. När Rädda Barnen träffar honom jobbar han med en inlämning i naturvetenskap, bredvid sin bästa kompis som gör engelskaläxan. Båda två tycker att läxhjälp är värdefull.

När Sam* var hemlös och mådde mycket dåligt kunde Rädda Barnen hjälpa till att ordna bostad.

Det är nummer ett, säger han och höjer ett finger i luften – de hjälpte mig när ingen annan gjorde det.

Utöver läxhjälp har Rädda Barnen tillsammans med andra samarbetspartners också stöttat med saker som man inte förväntar sig, fortsätter Sam*.

Vi fick hjälp med busskort och de som inte bor i familjehem fick mat. Rädda Barnen har även ordnat uppskattade aktiviteter under sommaren, till exempel persisk aften i pingstkyrkan.

Förutom det praktiska stödet tycker Sam* att det bästa är kontakten med de som jobbar i föreningen.

Det är en massa härliga människor här, det finns alltid någon som kan hjälpa, även om man bara behöver någon att prata med ibland. Det är viktigt.

¹³ https://www.raddabarnen.se/globalassets/dokument/rad--kunskap/arbeta-for-barn/rb_rapport_brottmotbarn_2018.pdf

¹⁴ Det finns inga exakta siffror på hur många unga som befann sig i hemlöshet 2018. Migrationsverket för statistik för de barn och unga som har för-

svunnit enligt verket, dvs. vars ärenden först har registrerats och sedan avskrivits hos Migrationsverket, mellan 2013 och 2018 var det totalt ca 8700 barn och unga. Mörkertalet är troligen stort. Totalt ansökte ca 12 000 unga om uppehållstillstånd enligt gymnasielagen.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Lokal samverkan

Birgitta Svensson är en av Rädda Barnens aktiva medlemmar i Borås som har engagerat sig starkt i de ensamkommande barnens situation. Föreningen upptäckte att de ungdomar som fyllde 18 år och inte var färdiga med sin skolgång for mycket illa på grund av de olika myndigheters hantering. Plötsligt fick de inte bo kvar i sitt boende utan skulle flytta till en annan ort, byta skola och hitta nya kompisar.

Vi kontaktade andra föreningar i vårt flyktingnätverk som var beredda att jobba för att de ensamkommande ungdomar som blir 18 år ska kunna bo kvar och gå kvar i sin skola. Vi gjorde även en uppskattning av vad vi i civilsamhället kan bidra med i form av värdfamiljer, faddrar, boende, aktiviteter med mera, berättar Birgitta Svensson.

Rädda Barnen och några andra föreningar i Borås skrev ett samarbetsavtal med kommunen. Tillsammans skulle de underlätta för ensamkommande som fyllt 18 år att få möjlighet att gå klart sin skolgång på orten.

Rädda Barnen ställde om snabbt och nådde många

När samhället plötsligt stod inför en situation med så många hemlösa unga beslutade regeringen att ta hjälp av civilsamhället. Rädda Barnen var en av de organisationer som snabbt kunde göra skillnad. Sandra Akiwumi Lundstedt ledde våra insatser.

När vi tog oss an uppdraget så stod vi med en organisation som har gedigen erfarenhet av att jobba psykosocialt med barn. Vi visste att vi skulle kunna bidra med trygga vuxna i en annars stökig situation. Men vi antog också utmaningen att ställa om och även jobba för att möta barnens mest grundläggande fysiska behov, tak över huvudet och mat.

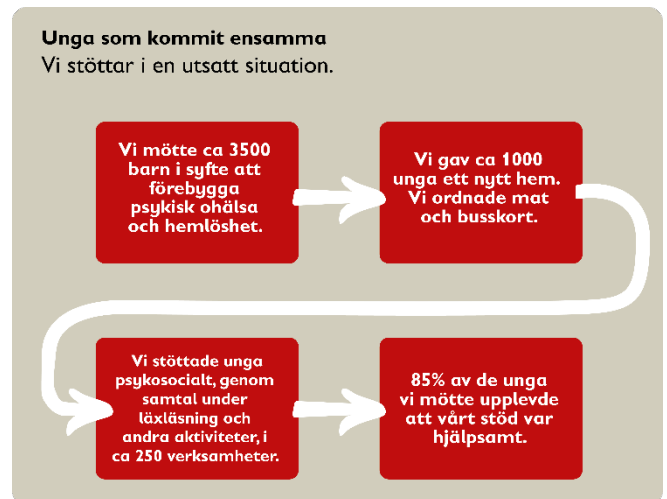
Sandra Akiwumi Lundstedt menar att Rädda Barnens erfarenheter från globalt arbete har varit mycket värdefullt i denna akuta situation. Vi vet till exempel att en framgångsfaktor är att stötta och arbeta tillsammans med det engagemang som redan finns lokalt. Vi har mobiliserat i våra egna lokalföreningar men också samordnat och samarbetat nära med andra föreningar och nätverk. Med frivilliga krafter nådde vi till exempel många familjer som kunde tänka sig att bli fadderhem. Där det inte fanns någon lokal organisation gick vi in med personal. På så sätt har vi nyttjat resurserna på ett bra sätt och kunnat nå många unga.

Vi lyckades hitta ungdomarna och vinna deras förtroende. Och vi fick fram nästan 1000 boendeplatser på bara ett par månader. Framförallt tack vare vår samordning av lokala krafter, konstaterar Sandra Akiwumi Lundstedt.

Utvärdering

Under 2018 har regeringen finansierat en del av vårt arbete med unga som kommit till Sverige ensamma och nu fyllt 18. För att utvärdera det arbetet har bland andra målgruppen själva tyckt till om stödet från Rädda Barnen. Utvärderingen visar att 85 % av ungdomarna tycker att det stöd de fått har hjälpt dem.

På frågan vad det bästa med stödet varit svarar flera, förutom hjälp med praktiska saker, att de också fått hjälp att må bättre, att bli mer aktiva i samhället och att de har fått träffa snälla och hjälpsamma människor. Många önskar också att Rädda Barnen kunde hjälpa fler ungdomar med boende.

Stödlinje för barn, unga och föräldrar

När många unga kom ensamma till Sverige under hösten 2015 saknade de information och någon att prata med på sitt modersmål. Rädda Barnen startade därför en stödlinje dit barn, unga och föräldrar kunde ringa för att prata med professionella samtalsstödare på arabiska, dari, pashto, somaliska, tigrinja, svenska och engelska. Stödlinjen har hjälpt många barn, ungdomar och föräldrar sedan dess. Bara under 2018 tog vi emot **1325** samtal. Syftet är i första hand att samtalen ska ge psykosocialt stöd och rådgivning. Om det behövs, och barnet vill, kan Rädda Barnen erbjuda fortsatt stöd efter samtalet. Till exempel att prata med barnets boendepersonal, hjälpa till att boka tid för vårdbesök, eller att göra en orosanmälan till socialtjänsten.

Stödlinjen har även varit mycket viktig för Rädda Barnens kunskap om hur dessa barn och unga har det. De har ringt till oss och berättat om sin situation i asylprocessen, på

Rädda Barnens årsrapport 2018

boendet, med sin gode man eller i skolan. Vi har kunnat analysera strukturella problem, och lyfta barnens röster för att påverka beslutsfattare. Och vi har utvecklat våra egna verksamheter utifrån barnens behov.

2018 fattade vi beslutet att vi ska lämna över stödlinjen till BRIS kommande år. Som Sveriges största barnrättsorganisation har Rädda Barnen både kapacitet och kunskap att snabbt starta den verksamhet som behövs. För att sedan kunna lotsa in konceptet i organisationer som kan utveckla verksamheten långsiktigt. Vi ser att Rädda Barnen har en viktig roll i att driva samhällsutveckling för barns rättigheter på detta sätt.

Nedan ett exempelfall:

En 17-årig pojke har behövt flytta flera gånger under de senaste åren på grund av missförhållanden på boenden. Nu vill han bo kvar där han är. Han fungerar bra i skolan och har en psykologkontakt. Han har haft psykiska besvär under en längre tid men mår nu bättre. Hans socialsekreterare säger att han måste flytta till en kommun i Norrland, men han mår jättedåligt och funderar på att ta sitt liv om han måste flytta. Vi gör en orosanmälan. Efter ett längre samtal med socialtjänsten får han stanna så länge hans barnpsykiatriska kontakt pågår.

Stödlinjen tillhör Lyssna på mig!, ett samverkansprojekt mellan Rädda Barnen och Ensamkommandes Förbund Stockholm. Projektet pågår från december 2016 till november 2019 och finansieras av Arvsfonden.

Barnen som utvisades till Afghanistan

Vad händer efter en genomförd utvisning?

Rädda Barnen som global organisation fick tidigt erfara vad som hände när Europas stater inte tog ansvar för barnen som flytt från Afghanistan. Genom Rädda Barnens stödtelefon i Sverige hörde vi vilken oro som fanns inför utvisning till Afghanistan och vårt landkontor i Afghanistan såg att barns rättigheter kränktes konstant. Vi bestämde oss för att systematisera och dela med oss av vår kunskap. 2018 publicerade vi rapporten "From Europe to Afghanistan:

Experiences of Child Returnees" som belyser återvändandeprocessen från Norge, Sverige och Tyskland de senaste fem åren.¹⁵

¹⁵ <https://www.raddabarnen.se/contentassets/191df8fc5e974b7aa6b2e7c053546675/from-europe-to-afghanistan.pdf>

Stater i Europa har återsänt tusentals barn och unga till Afghanistan utan att garantera deras säkerhet. Barn och unga återvänder till ett liv i isolering på grund av säkerhetsituationen, de utsätts för rekryteringsförsök till väpnade grupper och till att begå våldshandlingar. Majoriteten planerar att fly igen. En annan faktor är att många som återvänder är födda utanför Afghanistan och har aldrig varit i landet innan de skickas dit. Barn och unga som återvänder blir också stigmatiserade på grund av vistelsen i Europa.

Vägen in i det svenska samhället

En familj kommer till Sverige. För barnen börjar resan in i den svenska kulturen direkt, men för föräldrarna kan detta dröja flera år. I det här glappet kan det uppstå slitningar i familjen och barnen får ofta ta ett stort ansvar.

Barn i skolåldern har rätt till en plats i skolan senast en månad efter att de kommit till Sverige, och då börjar också deras integrationsprocess. Föräldrarnas process sätter däremot i gång ordentligt först när beslut om uppehållstillstånd är fattat. Först då får föräldrarna börja SFI och kan lättare söka jobb. Många barn agerar därför tolk till sina föräldrar de första åren. Rädda Barnen arbetar för att minska det här glappet mellan föräldrar och barn, och mellan familjen och samhället.

Genom vår medlemsrörelse så arbetar Rädda Barnen med integrationsfrågor i hela landet. Vi anordnar alltifrån föräldragrupper till läxhjälp för ensamkommande och barnvänliga platser för mindre barn. På många orter bedriver vi dessutom verksamheten Vägen in, där anställda ger individanpassad stöd till asylsökande och nyanlända att hitta vägar in i samhället och uppnå en socialt hållbar livssituation. Förra året drevs Vägen in i Oskarshamn, Malmö, Vänersborg, Kalmar, Skellefteå och Landskrona.

Vi träffar familjer, föräldrar, barn och unga och frågar vad de vill uppnå och vilka hinder de ser. Sen stöttar vi dem under deras integrationsresa. Rädda Barnen ser till att på olika sätt finnas vid deras sida, säger Alexandra Fritzson som arbetar med integrations- och etableringsfrågor på Rädda Barnen.

Alexandra Fritzson är noga med att poängtera att Rädda Barnens mål är att människor känner egenmakt. Vi gör "med"- inte "åt", säger hon.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Foto Thomas Assan

En brygga mellan samhället och nyanlända

I Oskarshamn har Rädda Barnen under 2018 coachat ett 20-tal familjer både i grupp och individuellt. På gruppträffarna har vi bjudit in socialtjänst, föreningsliv och andra aktörer som påverkar integrationsresan, för att prata om bland annat barns rättigheter och barnuppfostran, allemansrätten, socialtjänstens uppdrag och föreningslivet. Familjerna har även fått individuellt stöd.

Rädda Barnen kan vara en brygga mellan människor och till olika samhällsaktörer. Vi märker att olika aktörer har olika bilder av problemen. Vår styrka är att vi lyssnar på de människor vi möter och utgår från deras upplevelser. Ibland kan man överkomma hindren på egen hand och ibland behöver de lyftas till en strukturell nivå. Vi gör båda delarna, säger Alexandra Fritzson.

Flera familjer i Oskarshamn har till exempel upplevt svårigheter med skolan. Vi har förklarat vilka rättigheter och skyldigheter föräldrar har kopplat till skolan, och har även följt med familjerna på föräldramöten och utvecklingsamtal. Alexandra Fritzson beskriver det som att vi är det "sociala kittet".

Vägen in genom en fritidsaktivitet

I verksamheten i Kalmar har vi tillsammans med kommunen fokuserat särskilt på barns och ungas fritid. Under skolåret 2017-2018 har vi hjälpt ett femtiotal unga i Kalmar till fritidsaktiviteter. Dessa kan vara dörröppnare till nya kontakter och ger dessutom en känsla av sammanhang som kan främja alla delar av livet, skolan och familjerelationer. I vår effektmätning¹⁶ så svarar ungefär hälften av ungdomarna att de upplever att aktiviteten stärkt deras kontaktnät. Hälften svarar att de utvecklat vänskap och många tycker att de har förbättrat sina språkkunskaper.

För att bättre visa på resultaten på en personlig nivå beskrivs nedan ett anonymiserat case från någon av verksamheterna i landet. ’

Lena är processledare på Vägen in och en eftermiddag håller hon in en presentation om samhällsorientering för unga. Dilba är en av deltagarna. Efter mötet kommer Dilba fram till Lena och berättar att hon gärna skulle vilja lära sig att simma men hon vet inte vart hon ska vända sig. Hon har förstått att man måste kunna simma för att få betyg i gymnastik.

Lena hjälper Dilba att skriva in sig på sommarens simskola. Till en början uppstår oväntade hinder, det är till exempel svårt att ta sig ut till simskolan då de ordinarie bussarna inte går. Lena stöttar Dilba så att hon lär sig att boka busstrafik. Dilba genomför simskolan, väljer sedan att även gå fortsättningskursen och får så småningom godkänt betyg i gymnastik och kan fortsätta med sina klasskompisar.

En tid senare berättar Dilba för Lena att hennes syskon nu också har anmält sig till simskolan. Dilba har fortsatt kontakt med processledarna inom Vägen in, exempelvis får hon rådgivning när hon och en familjemedlem är i behov av vård men inte vet vilken vårdinrättning de ska vända sig till. Vägen in hjälper henne också till kulturskolan, eftersom Dilba berättat om en klasskompis som tar pianolektioner och att hon gärna också skulle vilja lära sig ett instrument.

Vid utvärderingen av Dilbas process tillsammans med Vägen in, berättar hon att hon nu har flera gemensamma intressen att prata om med klasskompisar och att hon trivs mycket bra i skolan. Hon upplever att hon har fått den hjälp hon behövt och Vägen in noterar också att Dilba har spridit kunskapen vidare i sitt nätverk.

¹⁶ Baserad på en utvärdering med 21 unga

Rädda Barnens årsrapport 2018

Vägen in

Vi stöttar nyanlända familjer mot deras etableringsmål.

Barn i socioekonomisk utsatthet

Effekt för barn – mäts av barn

Många insatser har gjorts och görs fortfarande för barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden, men utan långsiktiga resultat. Rädda Barnen vill inte bara försöka göra skillnad, vi vill veta att vi gör skillnad på riktigt.

Det sociala arbetet i utsatta områden har under lång tid drivits i silos av många olika aktörer, ofta i olika riktning, utan några långsiktiga resultat, säger Ola Mattson som är chef för Rädda Barnens Sverigeverksamhet.

Rädda Barnen har en modell för hållbart förändringsarbete. Vi samarbetar med de som påverkar barnens möjligheter, med näringslivet som bidrar med resurser och innovation, med kommunen som ofta står för skola och omsorg och med forskning. Framförallt så lyssnar vi hela tiden på barnen. Barn och unga identifierar själva problemen, lösningarna och vägen dit.

Rädda Barnen har tillsammans med våra partners kommit överens om vilken förändring vi vill uppnå på lång sikt och hur vi ska mäta den.

En tydlig effektmätning som visar att våra insatser gör skillnad, ger oss och andra mod att göra rejäla satsningar i dessa områden för då vet vi vad vi får tillbaka, säger Ola.

För att veta att vi gör rätt saker på rätt sätt så har vi utvecklat ett helt nytt effektmätningssystem som mäter på tre nivåer: barnets personliga förflyttning, aktivitetens resultat och stadsdelens förändring.

Självklart utgår även den tekniska delen av uppföljningen från barnens behov. Barnen bestämmer vilka frågor vi ska

ställa och hur vi ska ställa dem – i en rolig mobilapplikation som både ger feedback till användaren och till verksamheten.

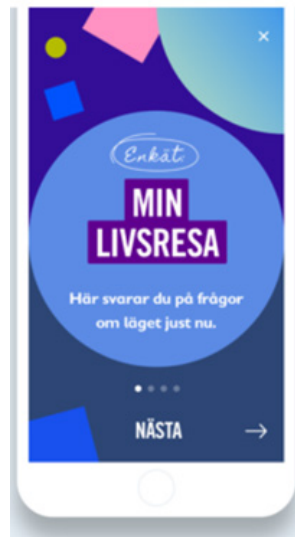
Barnen som deltagit i utformningen av frågebatteriet och designen av appen uttrycker att den är rolig att använda.

Folk tycker att det är svårt att svara på olika enkäter som vanligt men den här appen peppar dig! Säger David¹⁷, ett av barnen som bidragit i arbetet.

Under 2017-2018 har vi förberett effektmätningen tillsammans med våra partners.

- Vi har tagit fram mål, indikatorer och frågor.
- Vi har utvecklat "Läget" - en app som riktar sig till våra deltagare; barn, unga och föräldrar.
- Vi har mätt baseline, hur barnen uppfattar sin situation, för att kunna mäta förflyttningen från och med 2019.

Appen har utvecklats i ett samarbete mellan Rädda Barnen, Accenture, Skandia och Linköpings universitet. I partnerskapet ingår även IKEA, IKANO, Apoteket samt Reach for Change.

En uppväxt på lika villkor

I socioekonomiskt utsatta områden är barnfattigdomen hög jämfört med resten av Sverige. Barn och unga i dessa områden har sämre förutsättningar för att ha inflytande över sina egna liv, och över lokalsamhällets utveckling. Oavsett bakgrund eller miljö ska alla barn ha samma möjligheter att delta i samhället, utan att diskrimineras. Rädda Barnen

¹⁷ David heter egentligen någonting annat.

Rädda Barnens årsrapport 2018

arbetar direkt med cirka 500 barn i dessa områden. Tillsammans med dem och andra aktörer driver vi en samhällsförändring!

Tillsammans mot gemensamma mål

Under 2018 har vi tillsammans med barn, unga och föräldrar arbetat för bättre förutsättningar i våra socioekonomiskt utsatta områden. Verksamheten har drivits i Borlänge, Stockholm, Göteborg och Malmö. Vi samarbetar med kommunen och det lokala förenings- och näringslivet. Lösningarna ser olika ut; det kan handla om att etablera lokaler för demokratiska möten, att anordna idrotts- eller kulturarrangemang för att stärka kittet i lokalsamhället eller att ta fram praktikplatser. Problemformuleringar och lösningar kommer från människorna som bor i områdena, genom Rädda Barnens Forum för förändring.

Abas Ahmed som arbetar som verksamhetsutvecklare i Borlänge får sammanfatta resultaten för 2018.

Det är nu många ungdomar och många föräldrar som tror på att man kan vara med och påverka, som inte trodde att de kunde påverka tidigare. De tror på att det ger resultat och på att föra dialog. Många partier, andra människor och organisationer har bjudits in till området och det har gett en spill-över effekt, säger Abas Ahmed.

Forum för förändring

Rädda Barnens Forum för förändring drivs i grupper med cirka 10 – 30 ungdomar eller föräldrar som träffas ungefär en gång i veckan. Killforum i Borlänge har 2018 blivit en stabil grupp på 20 killar.

Vi har sett en stor förändring och förflyttning bland killarna under året. De har nu en stark sammanhållning, är engagerade, och ser forumet som en självklar aktivitet att komma till varje tisdag, säger Abas Ahmed.

Gruppen identifierar hinder och kunskapsglapp och bestämmer till exempel vilka studiebesök de vill göra eller vilka gäster eller föreläsare de vill bjuda in. Ledarens uppgift är att stötta och lotsa dem i deras utveckling. Abas Ahmed leder gruppen i Borlänge tillsammans med ett par ideella ledare. För några år sedan var han med och startade en förening för att utveckla området. Föreningen fick råd och stöttning av Rädda Barnen. På den vägen blev Abas Ahmed så småningom rekryterad till oss som verksamhetsutvecklare. Angelica Andersson ansvarar för verksamheten som anställde honom.

En nyckelkompetens för att jobba med dessa frågor är förståelsen för den komplexa situation som de barn och ungdomar vi möter växer upp i. Genom medarbetarnas

egna erfarenheter och genom att lägga mycket tid på relationsbyggande så skapas en ömsesidighet och ett medskapande med målgruppen. Förankring, representation, strukturell förståelse samt ett respektfullt och varmt bemötande är avgörande för att bygga tillit och skapa de plattformar och trygga rum som är verksamhetens kärna, säger Angelica Andersson.

Forumet syftar både till en strukturell och personlig utveckling. Ledarskapet är viktigt.

Jag jobbar med frågor jag brinner för och tycker om och det bästa är att jag kan vara en förebild för många barn och ungdomar i området. Många ser att om man brinner för någonting, kan man komma långt med det, säger Abas Ahmed.

Praktikplatser för unga i Järva

Rädda Barnen har ett nära samarbete med Järvaskolan i Stockholm. Vi håller i Tjej- och Killforum varje fredag under skoltid. Cirka 40 elever i åk 7-8 har möjlighet att välja våra forum som "elevens val" och vi följer samma grupp elever under två års tid.

En annan aktivitet under 2018 handlade om att skapa praktikplatser. Rädda Barnen ville tillsammans med skola och företag ge inspiration och verktyg till barnen så att de kan förverkliga sina drömmar. Eleverna lärde sig att sammanfatta ett personligt brev, skriva cv och söka praktikplats. De intervjuades och tilldelades sen en plats.

Företag som tog emot barn från Järva uttryckte att de ville göra skillnad för barnen, samtidigt skapade det en social trovärdighet gentemot deras kunder och ett engagemang hos personalen. Ett företag som stöttade projektet var Hotel C.

Jag tycker det här är hur roligt som helst. Jag och vår marknadschef Kristoffer hade intervjuer på Järvaskolan - det är nåt vi och medarbetarna längtar efter, så engagemanget finns och det är inte tidskrävande på ett negativt sätt, absolut inte, säger Catharina Borgström, Guest experience manager på Hotel C

Ett tydligt samband mellan skolresultat och en ökad känsla av kontroll över sin egen situation hos eleverna, är några resultat av projektet. Under 2019 kommer upplägget att skalas upp till fler skolor i landet.

Mammor startade ett sagocafé i Hjällbo

Två mammor som bor i Hjällbo utanför Göteborg upplevde en brist på mötesplatser för småbarnsföräldrar. I september 2018 startade de ett sagocafé. Rädda Barnen har stöttat dem på resan och bidrar till verksamheten.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Sagocaféet har blivit en populär mötesplats för föräldrar och barn upp till 7 år. Syftet är att stärka barns språkutveckling, läslust och föräldrars kunskap om detta. Det är också en betydelsefull mötesplats för mammor och barn i Hjällbo där samtal och stöttning mellan föräldrarna om föräldraskap, vardagspussel och samhällsutmaningar har en naturlig plats under lek-och fikastunder.

Under hösten nådde vi ca 150 personer, varav ca 50 mammor och 100 barn. Av dessa är mer än hälften återkommande. Vi har läst på svenska och andra språk.

Det bästa med sagocaféet är att det både är en plats där barnen tar utrymme och att det är en plats där vi mammor kan träffas, prata och vara. Kombinationen är så bra, och att jag inte lämnar ifrån mig mitt barn. Vi är tillsammans, säger Zeinyab, mamma och deltagare i Sagocaféet.

Partners för hållbarhet

Tillsammans med våra partners arbetar vi mot gemensamma strategiska mål och ett resultat som inte kan nås av organisationer inom endast en sektor. På nationell nivå samarbetar vi med Accenture, Apoteket, IKEA, IKANO, Skandia och Reach for change. Vi arbetar med ett sektoröverskridande partnerskap vilket innebär ett formaliserat samarbete över två eller fler sektorer där man tillsammans driver frågor för strukturell samhällsförändring.

Alla barn ska få vara med och idrotta

Föreningslivet är en viktig del av det svenska samhället som alla barn ska kunna delta i. Men många känner att det finns hinder i vägen. Rädda Barnen stöttar föreningarna i att nå ut till unga och skapa en välkomnade kultur. I Malmö har vi nått nästan 3000 unga under 2018.

Det är bara sju-åtta minuters promenad från Krokbacksskolan till Hyllie Sportcenter. Men det finns osynliga barriärer i Malmö, som Rädda Barnen försöker bryta. Nu kommer idrottsföreningarna till barnen istället för tvärtom.

I verksamheten DOIT (delaktighet, organisering, inkludering och trygghet) kommer Rädda Barnens personal och idrottsföreningarna till skolan för att väcka intresse hos barnen. Syftet är att ge dem möjlighet att prova olika idrotter och förhoppningsvis inspirera dem till att fortsätta i föreningsidrotten. Nu erbjuds verksamhet i en idrott varje dag efter skolans slut. Oftast sker det i skolans gymnasium, men en del aktiviteter kräver busstransport eller promenad till andra anläggningar som exempelvis närbelägna Hyllie Sportcenter. Aktiviteterna börjar klockan 15 varje dag. Nesat Spahiu är en av två heltidsanställda på Rädda Barnen som arbetar med DOIT i Malmö.

Vi står på skolgården och fångar upp dem precis när de slutar skolan. Vi vill inte att de ska gå hem utan istället gå direkt till idrottsverksamheten, säger Nesat Spahiu.

På Lika Villkor

Vi driver långsiktig förändring för barnen i socioekonomiskt utsatta områden.

Deltagare i regelbunden forumverksamhet: **522**. Övriga deltagare i våra aktiviteter: **250**. Deltagare vid stora evenemang: ca **2 000**.

Forumverksamhet varje vecka för tjejer, killar och föräldrar. **97** aktiviteter för stadsdelen.

Ökade kunskaper och tryggare rum. Stärkt tillit till samhällsservice. Fler mötesplatser och starkare lokalt ägandeskap.

Fler barn, unga och familjer, har inflytande i frågor som berör dem och deras livssituation.*

*Effektmätningen på alla nivåer påbörjas 2019.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Taekwondo är en av fem idrotter på programmet. Christian Woxell från Chae Taekwondo Malmö tar med sig utrusning och kommer till skolan för att hålla i aktiviteten.

Jag tycker att det funkar väldigt bra. Vi får möjlighet att nå ut till barn, vara en bra förebild och påverka deras fritid, säger Christian Woxell och fortsätter:

Vi jobbar mycket med disciplin och attityd. Jag tror att den här ålderskategorin av barn (9-13 år) generellt är i stort behov av att veta var gränserna går. De får inte stå och knuffa på varandra, och jag vill att de är tysta när jag pratar. När det är ett helt gäng nya barn så tar det 15-20 minuter, sedan förstår de reglerna och allt funkar jättebra.

Nesat beskriver de barriärer som Rädda Barnen försöker bryta tillsammans med skolan och föreningarna. Det kan handla om att vissa familjer inte har råd med en aktivitet men barnen vittnar också om en känsla av utanförskap.

Kommer du från Rosengård eller Kroksbäck pratar du på ett visst sätt. Det upptäcks snabbt av motparten och då kan man få känslan att de tycker "han hör inte hemma här". Så kände jag när jag var liten och det säger de här barnen också, berättar Nesat Spahiu.

Verksamheten syftar till att stärka barnens självförtroende och bryta utanförskapet. Rädda Barnen menar att det är viktigt för barnen att få delta i samhället på lika villkor. Nesat Spahiu förklarar varför han tycker att verksamheten är viktig.

Jag har själv spelat fotboll i hela mitt liv. Men utanför idrotten har jag vänner som har gått bort eller som sitter i fängelse. För mig är idrottslivet A och O. Det är bland det viktigaste som finns för att hålla dig borta från just de här sakerna som pågår bland annat på Rosengård och på Kroksbäck. För några veckor sedan var det en skottlossning på området. Den veckan ställde vi in idrottsaktiviteterna och jobbade istället på ett annat sätt och pratade med barnen, berättar Nesat Spahiu.

Delar av texten är hämtad från en artikel som är framtagen i samarbete med vår partner Folkspel.

DOIT

Vi arbetar för en idrott som präglas av Delaktighet, Organisering, Inkludering och Trygghet

Vi har nått ca 4 000 barn och 200 vuxna samt skapat över 220 aktivitetstillfällen.

Ordinarie föreningslivsaktiviteter har tillgängliggjorts för barn och unga.

Föreningslivet har fått nya perspektiv på hur barn kan inkluderas bättre.

Vi observerar att barnen uppskattar verksamheten. Kommande år planeras mer systematiska utvärderingar.

Rädda Barnen arbetar uppsökande som i DOIT i Malmö för att vi vill att alla barn ska få möjlighet att idrotta. Vi vill också bidra till en trygg idrott, fri från kränkningar, diskriminering och övergrepp.

Färre barn i fattigdom men skillnaderna är stora

Sedan 2002 har Rädda Barnen återkommande presenterat statistik kring barn och familjer som lever i ekonomisk utsatthet. 2018 släppte vi den fjortonde rapporten i ordningen, med glädjande besked om att barnfattigdomen fortsätter att minska i Sverige.¹⁸ Samtidigt lever fortfarande cirka 186 000 barn i ekonomisk utsatthet och klyftorna har fortsatt ökat mellan de barn som lever i störst ekonomisk utsatthet, och den stora majoritet barnfamiljer som har det bra ekonomiskt ställt.

- Den största minskningen av barnfattigdom mellan 2011 och 2016 finns i stadsdelar med en hög ekonomisk utsatthet bland barnfamiljer. Exempelvis har Rinkeby-Kista en minskning på 11,8 procentenheter och Spånga-Tensta visar en minskning på 10,5 procentenheter.
- I 202 av Sveriges 290 kommuner har barnfattigdomen minskat i senaste mätningen.
- Barnfattigdomen varierar fortfarande starkt mellan Sveriges kommuner från 2,5 procent i Kungsbacka till 25,2 procent i Malmö.

Några siffror på rapportens genomslag:

- Under de första veckorna hade rapporten 2000 unika besökare på webben och 1000 nedladdningar.
- Vi noterade 150 publiceringar om rapporten i olika medier, lokaltidningar och lokalradio.

¹⁸ https://www.raddabarnen.se/globalassets/bilder/rad--kunskap/arbetar-med-eller-for-barn/barnfattigdomsrapporter/rb_rapport_2018_final.pdf

Rädda Barnen

Hållbarhetsrapport 2018

DEL 3 AV RÄDDA BARNENS ÅRSRAPPORT

Rädda Barnens årsrapport 2018

Innehåll

Vårt hållbarhetsarbete	76
Vi arbetar globalt och lokalt.....	76
Värdekedja	77
Värderingar och redovisningsprinciper.....	77
Det här styr vårt hållbarhetsarbete	79
Tryggare tillsammans (Child Safeguarding).....	79
Etiska riktlinjer och krav på leverantörer och förvaltare	80
Uppföljning och utvärdering	80
Verktyg för att påverka.....	81
Intressenter och väsentlighetsanalys	82
Socialt ansvar	83
Etisk marknadskommunikation.....	83
Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare.....	85
Arbete mot korruption och mutor	86
Anställningsformen.....	86
Relationen mellan anställda och ledning	86
Mångfald och jämställdhet.....	87
Ekonomiskt ansvar	88
Ekonomiskt resultat	88
Fördelning av insamlade medel	88
Förvaltning av medel	89
Etisk insamling.....	89
Kontrollmekanismer	89
Miljöansvar	90
Miljökrav vid inköp och upphandling.....	90
Utsläpp i luft och vatten.....	90
GRI-index.....	92
Tack till våra partners!.....	98
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten.....	99

Rädda Barnens årsrapport 2018

Vårt hållbarhetsarbete

Barns rättigheter är den ultimata definitionen av hållbarhet

Rädda Barnens kärnverksamhet handlar om hållbarhet. Vårt bidrag till en hållbar utveckling handlar främst om social hållbarhet eftersom vi arbetar med barns rättigheter. Vi ställer höga krav på varandra och på alla våra samarbetspartners när det gäller hållbara strategier. Då är det också självklart för oss att leva som vi lär. Därför strävar vi efter att, steg för steg, förbättra vårt hållbarhetsarbete. I denna rapport berättar vi om hur långt vi har kommit i arbetet under 2018.

Vi tar socialt ansvar:

... när vi genomför insatser som leder till socialt hållbar utveckling för barn.

Vi tar ekonomiskt ansvar:

... när vi arbetar effektivt och försäkrar oss om att medlen går till sådan verksamhet som verkligen innebär förändring i barns liv.

Vi tar miljömässigt ansvar:

... när vi minimerar de negativa avtryck på miljön som vår verksamhet kan medföra

Vi arbetar globalt och lokalt

Alla 17 globala hållbarhetsmål har påverkan på barn

Vi arbetar gentemot FN...

När världens ledare hösten 2015 kom överens om 17 globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 spreds ett hopp om att en förändring är möjlig. För att nå målen måste vi samarbeta över många sektorer om vi ska skapa en värld där vi inte tär på jordens resurser och göra dem tillgängliga för alla, inte minst för barnen. Rädda Barnen påverkade aktivt inför Agenda 2030 för att få med ett barnperspektiv i de globala målen, och vi kommer att fortsätta detta påverkansarbete för en värld där barnets rättigheter tillgodoses. 2018 bidrog vi till exempel till att säkerhetsrådet fokuserade på barn i väpnad konflikt. Rädda Barnen är medlem i UN Global Compact.

... tillsammans globalt...

Vi arbetar tillsammans med alla våra systerorganisationer i den globala Rädda Barnen-rörelsen. I vår gemensamma strategi fokuserar vi på de mest utsatta och diskriminerade barnen. Strategin följer samma periodicitet som Agenda 2030 och beskriver tydligt hur vi ska bidra till hållbarhetsmålen och hur vi vill påverka andra att bidra. 2018 tydliggjordes svenska Rädda Barnens bidrag till strategin, till exempel kommer vi fokusera mer på att våra och andras verksamheter inkluderar barn med funktionsnedsättning. I all vår verksamhet ska vi också tydligare integrera ett miljö- och klimatperspektiv. Det handlar både om att arbeta aktivt för att minska vår egen negativa miljöpåverkan som global organisation, och om att öka våra konkreta insatser för att framtidssäkra vår planet för barn.

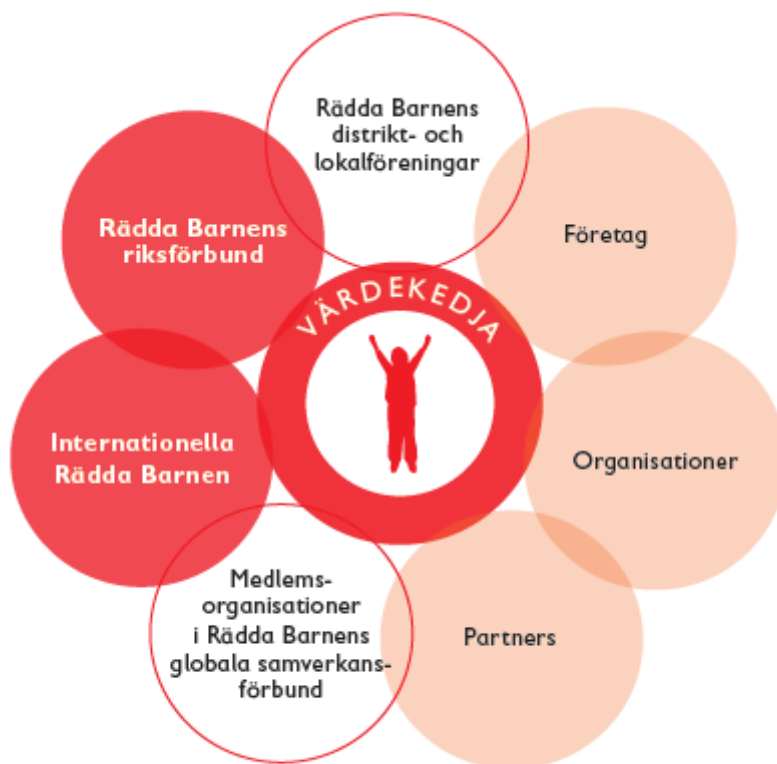
... och på lokal nivå i Sverige.

Vår verksamhetsinriktning för åren 2017-2024 utgår från den globala strategin. I den tydliggörs hur vårt arbete för ett hållbart samhälle sträcker sig från lokal nivå i Sverige till global nivå. Till grund för verksamhetsinriktningen finns en omvärldsanalys. Denna visar att vi, genom att fokusera på barnen i de mest utsatta livssituationerna får störst positiv påverkan på barns situation och rättigheter generellt. Därför fokuserade vi den svenska verksamheten 2018 på barn i socioekonomiskt utsatta områden, barn i migration och barn utsatta för våld.

Denna rapport fokuserar främst på Rädda Barnen i Sverige, men berör även Rädda Barnens samverkan globalt.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Värdekedja

Vi påverkar varandra, samtalar, samarbetar och argumenterar för att ha en gemensam värdekedja som håller och som kan skydda barnet.

Värderingar och redovisningsprinciper

Vår värdekedja ska skydda barnet

Vår verksamhet bygger på att vi samarbetar, både internt och med intressenter utanför organisationen. Då påverkar vi också varandra. Därför är det viktigt att vi har en gemensam värdegrund med utgångspunkt i barnet. Vi kallar detta för en värdekedja. Den måste hålla och skydda barnet hela vägen.

I värdekedjan säkerställer vi att:

- Vi delar de värderingar som definieras i barnkonventionen.
- Våra samarbetspartners delar våra värderingar, etik och moral och har samma värdegrund i fråga om barn och deras rättigheter.
- Vi engagerar våra intressenter för barn och deras rättigheter.
- Vi kommunicerar de risker som barn kan utsättas för och hur de kan undvikas.
- Vi bygger upp fungerande samverkansmodeller.
- Vi hanterar konflikter genom argumentation och medling.

Vår globala strategi säger att alla som arbetar inom Rädda Barnens världen över ska dela samma värdegrund, etiska synsätt och målsättningar.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Våra principer och metoder ska:

- skydda barnet
- säkerställa att barnets rättigheter respekteras
- säkerställa att insatserna ger resultat.

Rapportens avgränsningar och riktlinjer

Rädda Barnen har redovisat sitt hållbarhetsarbete i en särskild rapport sedan 2012. Rädda Barnen utgår från de krav på en hållbarhetsrapport som lagstiftningen ställer men inspireras även av Global Reporting Initiatives (GRI) senaste riktlinjer. GRI är ett vedertaget ramverk för hållbarhetsrapportering.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Det här styr vårt hållbarhetsarbete

Ett strategiskt arbete mot målen

Styrdokument

Rädda Barnens etiska riktlinjer gäller för alla, både anställda, konsulter och ideellt aktiva som verkar på uppdrag av Rädda Barnen, och alla skriver på ett avtal om att de tagit del av riktlinjerna. Detta för att säkerställa att vår verksamhet utförs i enlighet med vår etiska värdegrund.

Det styrdokument som allra bäst tydliggör vårt ansvar för och vårt förhållningssätt till barn är policyn mot övergrepp och utnyttjande av barn. Vi måste göra allt vad vi kan för att barn inte far illa – varken fysiskt eller psykiskt – i den verksamhet vi bedriver. Vi måste vara en trygg och säker organisation för barn.

Uppföljning

Rädda Barnen arbetar med styrning och uppföljning för att tydligt kunna redovisa:

- att pengarna används effektivt,
- att medlen inte försvinner på vägen,
- att verksamheten når de mål som riksmötet har fattat beslut om.

Vi försöker hela tiden effektivisera och kvalitetssäkra vårt arbete för att verksamheten ska bli bättre. I våra analyser tar vi alltid hänsyn till den information vi får från barn. Vi säkrar att varje projekt återkopplas enligt givarnas krav och organisationens behov av verksamhetsutveckling.

Påverkansarbete

Vi ser även att våra insatser för att påverka beslutsfattare är ett av våra viktigaste verktyg för att få till stånd förändringar för barn. Det ska kosta att inte ha ett barnrättighetsperspektiv i sina politiska beslut!

Vi redovisar:

- Tryggare tillsammans (Child Safeguarding)
- etiska riktlinjer och krav på leverantörer och förvaltare
- uppföljning och utvärdering
- verktyg för att påverka.

Tryggare tillsammans (Child Safeguarding)

Tryggare tillsammans är namnet på Rädda Barnens arbete för att säkerställa att barn är trygga och säkra i vår verksamhet. Vi har en policy som gäller för hela vår verksamhet. Det innebär bland annat att vi har nolltolerans mot kränkningar, övergrepp och utnyttjande av barn. I policyn beskrivs:

- Rädda Barnens löfte och ansvar gentemot barn
- vem som omfattas av policyn
- åtgärder då policyn inte efterlevs
- hur rapportering av tillbud och incidenter görs.

Policyn speglar våra globala styrdokument Child Safeguarding Protocol, som hela globala rörelsen ska följa.

För anställd personal är en digital introduktionsutbildning obligatorisk för alla nyanställda. 320 personer på kansliet har genomfört Child Safeguarding webbutbildning.

Rädda Barnens årsrapport 2018

För att öka kunskapen om och medvetenheten kring risker och rapportering vid misstanke, tog vi under 2017 fram en webb utbildning för medlemsrörelsen. Hittills har cirka 650 personer gått utbildningen.

Incidentrapportering

Under 2018 har tre incidenter och tillbud rapporterats. Sannolikt finns det ett mörkertal kring ensamarbete, och det är något som vi aktivt arbetar för att förhindra.

Etiska riktlinjer och krav på leverantörer och förvaltare

Rädda Barnens etiska riktlinjer går ut på att

- icke-diskriminera.
- värna personlig integritet.
- värna god förvaltning.
- motverka korruption.
- värna och förmedla barns rättigheter.
- inte missbruka maktställning.
- ha ett öppet och gott arbetsklimat.
- värna säkerhet och minska risker.

Vi ställer både etiska krav och miljökrav på alla våra leverantörer och tecknar därför i första hand avtal med företag som stöder internationella konventioner om mänskliga rättigheter, barns rättigheter, arbetsvillkor och miljö samt konventioner gällande arbete mot korruption och konventioner om att inte investera i vapenproduktion.

Vi vill att de företag som Rädda Barnen samarbetar med, ska kunna visa att de genom sin verksamhet förbättrar och respekterar barns rättigheter, villkor och möjligheter. Vi vill att de ska:

- följa OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- vara medlemmar i FN:s Global Compact
- hållbarhetsrapportera i enlighet med GRIs senaste riktlinjer.

Vår ambition är även att samtliga företag som Rädda Barnen samarbetar med ska följa barnrättsprinciperna för företag: Children's Rights and Business Principles. Barnrättsprinciperna syftar till att stödja företag att ta socialt ansvar genom att respektera barns behov och rättigheter i sin egen kärnverksamhet och därmed också bli starka aktörer för barns rättigheter.

Humanitära principer:

- Humanitet.
- Opartiskhet.
- Neutralitet.
- Oberoende.

Det humanitära imperativet: vi har en skyldighet att hjälpa barn och deras familjer att överleva en humanitär kris om staten i landet de befinner sig i inte klarar av att tillgodose deras grundläggande behov och rätt till överlevnad och utveckling.

Uppföljning och utvärdering

Rädda Barnen har ett system för hela kedjan av uppföljning, utvärdering, analys och lärande av allt vi gör. Det gäller både på en detaljerad och övergripande nivå för att säkert veta att programverksamheten leder till bättre levnadsvillkor för barn, något som är av yttersta vikt för våra intressenter och givare enligt intressentdialogen. Vi utvärderar metoder och insatser.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Resultaten ska gå att avläsa på kort och lång sikt. Att lära sig av resultaten är helt avgörande för att kunna utveckla verksamheten. Bara då kan vi göra riktiga bedömningar och prioriteringar för att öka kvalitén i arbetet. Att alltid ha med barn och deras erfarenheter i utvärderingar av verksamheten är mycket prioriterat.

I effektrapporten resonerar vi kring vilket resultat för barn som våra insatser leder till.

Exempel på utvärderingar:

- Uppföljning i samarbete med Internationella Rädda Barnen som genomför verksamheten i andra länder.
- Analyser av verksamheten lokalt och regionalt i Sverige. Flera av våra verksamheter i Sverige utvärderas löpande av forskare (genom sk. följeforskning).

Verktyg för att påverka

Rädda Barnen påverkar både beslutsfattare och dem som utför besluten lokalt, nationellt och globalt. Därför ser vi till att finnas med i de forum där politik formas genom ett aktivt lobbyarbete. På global nivå sker detta i samarbete med övriga medlemsorganisationer i Rädda Barnens globala samverkansförbund och med Internationella Rädda Barnen. Påverkan är ett långsiktigt arbete som till slut ger resultat.

Vi påverkar beslutsprocesser:

- på kommunal, regional och nationell nivå i Sverige,
- inom EU och andra sub-regionala organ,
- inom FN-systemet,

Genom:

- informationsarbete, debatter, och opinionsbildning
- insatser av både ideellt engagerade medlemmar och anställda experter.

Policy och riktlinjer

- Globala strategin: Ambition 2030, för Rädda Barnens globala samverkansförbund.
- Verksamhetsinriktning 2017-2024, för Rädda Barnen i Sverige.
- Strategisk plan 2017-2021.
- Påverkansstrategi.
- Påverkansprocess.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Intressenter och väsentlighetsanalys

Tillsammans för en hållbar utveckling!

Rädda Barnens främsta intressenter är:

- barn
- medlemmar
- företag
- allmänhet
- privata givare
- institutionella givare
- anställda
- civilsamhällesorganisationer
- offentlig sektor med ett ansvar för att tillgodose barns rättigheter

Rädda Barnen är en demokratisk organisation. Medlemmarna har en kontinuerlig dialog med varandra och med våra övriga intressenter. Det är nyckeln till att vi ska kunna bidra till en hållbar utveckling. Genom dialogen med Rädda Barnens intressenter kan vi förstå vad de tycker är viktigast att vi fokuserar på i vårt hållbarhetsarbete. Det rör sig om en löpande dialog med olika samhällsaktörer som påverkar barns liv och utveckling.

För att få en rättvisande bild i årets rapport av vad våra intressenter tycker är viktigt har vi bland annat utgått från tidigare års väsentlighetsanalys. Vi utvärderar denna kontinuerligt och ser över om den fortfarande stämmer. Resultatet är en lista på de viktigaste frågorna eller ämnena, som bildar ramen för vårt hållbarhetsarbete. Under avsnitten längre ner om hållbarhetsaspekterna socialt ansvar, ekonomiskt ansvar samt miljöansvar beskriver vi hur vi arbetar med respektive ämne.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Socialt ansvar

Barns rättigheter är vårt sociala ansvar

Rädda Barnen kämpar för barns rättigheter över hela världen, för att barn ska få trygghet och skydd och att deras liv räddas i katastrofer. Det är vårt viktigaste bidrag till en hållbar utveckling och för ett socialt ansvarstagande.

- Vi utgår från barnkonventionen när vi argumenterar och driver frågor.
- Vi ger barn och unga möjlighet att vara med och beskriva problem och föreslå lösningar.
- Vi stödjer barn att själva kunna försvara sina rättigheter.
- Vi analyserar orsakerna till att barns rättigheter kränks innan vi bestämmer oss för en åtgärd.
- Vi nöjer oss inte med att bara hjälpa enskilda barn för stunden utan angriper orsakerna till problemen så att förbättringarna blir bestående och kommer alla barn till godo.
- Vi arbetar mot diskriminering och försäkrar oss om att de sämst ställda och bortglömda barnen uppmärksammas och får sina rättigheter tillgodosedda.
- Vi vänder oss till berörda beslutsfattare och myndigheter för att de ska ta sitt ansvar.
- Vi lever som vi lär och kan stå till svars inför de barn vi arbetar för.

Policy och riktlinjer:

- Anti-korruptionspolicy.
- Visselblåsar-policy.
- Varumärkesplattform.
- Personalhandbok.
- Child Safeguarding Protocol.
- Policy kring diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.

Vi redovisar:

- etisk marknads kommunikation
- utbildning och kompetensutveckling för medarbetarna
- arbete mot korruption och mutor
- anställningsformen
- relationen mellan anställda och ledning
- mångfald och jämställdhet.

Etisk marknads kommunikation

Rädda Barnen

- Rädda Barnen ska tydligt kommunicera värderingar, målsättningar och visa resultat för barn.
- Vi hjälper givarna att förstå skillnaden mellan Rädda Barnen och andra organisationer för att de medvetet ska välja Rädda Barnen. Därför mäter vi kontinuerligt allmänhetens kunskap och uppfattning om Rädda Barnen.

Rädda Barnens årsrapport 2018

- Marknadskommunikationen ska följa FRIs kvalitetskod¹ som är en etisk standard för att säkerställa att respekten för givare och mottagare av gåvor upprätthålls.
- Sedan maj 2018 följer vi GDPR lagstiftningen.
- All insamling i Rädda Barnens namn styrs av vår insamlingspolicy som uppdateras kontinuerligt.
- Rädda Barnens givarservice svarar på frågor från allmänheten, medlemmar och givare via telefon och e-post. Målsättningen är att svara på inkomna frågor inom två dagar.
- Rädda Barnen har under 2018 inte haft några incidenter eller anmälningar gällande marknadskommunikationen.²

Nyckeltal	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019*
Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn.	75%	77%	73%
Andel av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen.	69%	63%	64%

*Undersökningen gjordes på våren 2019, innan årsrapporten 2018 beslutas.

Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn

Andelen av allmänheten som anser att Rädda Barnens arbete leder till bättre livsvillkor för barn minskar jämfört med föregående år. Vi vet från andra mätningar att allmänheten över lag har en något mer negativ attityd mot ideella organisationer och att det råder en osäkerhet kring i vilken utsträckning ideella organisationer verkligen gör nytta.

Andel av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen

Andelen av allmänheten som har en positiv uppfattning om Rädda Barnen ligger i årets resultat på 64 %, det är en liten ökning. Att t ex våra givare har en allmänt positiv uppfattning om oss är en hygienfaktor för att vi ska bli aktuella för gåvor. Den främsta åtgärden för att stärka uppfattningen är att kommande år implementera vår nya varumärkesposition.

Nyckeltal	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Vi mäter vårt meritvärde genom att ta hänsyn till både redaktionell synlighet (kvantitet) och ton (kvalitet), enligt ett mått som kallas "Quality score" där ett värde på 20 anses vara högt bland företag och organisationer.	28	26	26

Meritvärde

Vi mäter vårt meritvärde genom att ta hänsyn till både redaktionell synlighet (kvantitet) och ton (kvalitet), enligt ett mått som kallas "Quality score" där ett värde på 20 anses vara högt bland företag och organisationer.

Quality Score ligger kvar på samma nivå som för 2017, då det sjönk med två procentenheter jämfört med 2016. Resultatet är högt jämfört med andra företag och branscher.

Mediaanalys

Rädda Barnen ökar antalet införanden med bibehållen kvalitet och synlighet till skillnad från branschtrenden som visar på vikande publicitet.

¹ Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, www.frii.se

² Ansvarig för Rädda Barnens marknadskommunikation är avdelningschefen för kommunikation och insamling.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Barnfattighedsrapporten och migration är de största frågorna med fokus på Sverige medan den internationella publiciteten fokuserar på Jemen, Afghanistan och Syrien. Sett till största nyheter rör 60 % av publiciteten därmed Rädda Barnens prioriterade frågor.

Andel av allmänheten som anser att Rädda Barnen kan förknippas med sina kännetecken

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Modiga	35%	44%	33%
Medmänskliga	67%	72%	57%
Uppriktiga	49%	39%	38%
Nytänkande	17%	17%	18%

Värdeorden kommer att utvärderas i samband med framtagandet av ny varumärkesstrategi. Låga värden på alla utom "medmänskliga" visar att våra värdeord inte korrelerar med vad våra målgrupper tycker kännetecknar oss. Detta kommer vi att förhålla oss till under 2019.

Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare

För att Rädda Barnen ska nå högt ställda mål krävs att vi har rätt kompetens både på individ- och organisationsnivå. För Rädda Barnen utgör därför kompetensutveckling en viktig byggsten för att lyckas med verksamheten. Rädda Barnen har en kompetensutvecklingsstrategi som vägleder det löpande arbetet med kompetensutveckling för organisationens medarbetare. Under 2018 utvecklades och antogs en ny uppdaterad version av kompetensutvecklingsstrategin vilken stödjer Rädda Barnens strategiska plan och verksamhetsinriktning.

Kompetensutvecklingen ska:

- vara proaktiv och långsiktig
- utgå från verksamhetens, organisationens och den enskildes behov
- anpassas efter förändringar i organisationen och omvärlden.

De individuella kompetensutvecklingsplanerna följs upp i de årliga planerings- och utvecklingssamtalen med varje anställd. Vartannat år genomförs även medarbetarundersökningen Insikt då specifika nyckeltal inom kompetensutvecklingsområdet följs upp. Insikt utfördes senast under 2017, därför finns inga uppdaterade siffror nedan.

Rädda Barnen har ett antal obligatoriska utbildningar:

- Child Safeguarding
- anti-korruption
- global introduktion
- global säkerhet (obligatorisk för medarbetare som reser inom sin tjänst).

Nyckeltal	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Andel medarbetare som anser att deras kunskap/kompetens överensstämmer i förhållande till det arbete de utför enligt medarbetarundersökningen Insikt.		79%	
Andel anställda som haft planerings- och utvecklingssamtal under året.		86%	
Andel som har personlig utvecklingsplan.		86%	

Rädda Barnens årsrapport 2018

Arbete mot korruption och mutor

Rädda Barnen har nolltolerans mot korruption. Både i den egna verksamheten och i verksamhet genom andra Rädda Barnen-organisationer samt Internationella Rädda Barnen. Rädda Barnen är verksam i flertalet länder med hög korruptionsrisk. En egen organisationskultur, vilken tydligt visar att korruption i alla dess former aldrig kan accepteras, är helt avgörande för verksamheten och för vår trovärdighet. Vi arbetar därför med att tydliggöra system och riktlinjer för att förebygga, motverka och rapportera alla former av såväl misstänkta försök som faktiska fall av korruption och bedrägerier.³ Rädda Barnens personal och medarbetare inom Internationella Rädda Barnen utbildas kontinuerligt i antikorruption.

Incidentrapportering korruptionsärenden 2018

Under 2018 har Rädda Barnen tagit emot rapportering om misstänkta och faktiska ärenden uppkomna i den internationella programverksamheten via Internationella Rädda Barnen. Dessa presenteras i siffror nedan. Rädda Barnen arbetar aktivt för att stärka förhållningssättet till rapportering och för att vi alltid ska rapportera misstankar om oegentligheter.

- 34 misstänkta ärenden inrapporterade i den internationella programverksamheten.
- 20 av de inrapporterade ärendena stängdes under 2018.
 - 5 av dessa 20 bekräftades ha substans i sin misstanke.
 - 6 av dessa 20 bekräftades som säkerhetsrelaterade ärenden.
- 20 pågående utredningsärenden vid årsskiftet.
 - 14 av dessa inrapporterades under 2018, resterande pågående ärenden är utestående från tidigare år.
- Ärendena kan främst kategoriseras till upphandling, kostnadsbedrägeri och stöld.

Under 2018 har inga misstänkta eller faktiska korruptionsärenden rapporterats inom ramen för den svenska programverksamheten.

Anställningsformen

Rädda Barnen har tecknat kollektivavtal för alla anställda med Akademikerförbunden, Unionen och IDEA. Akademikerförbunden och Unionen har lokala fackliga klubbar på Rädda Barnen. Rädda Barnens ambition är att de anställda ska ha trygga anställningar vilket främjar ett långsiktigt arbete.⁴

Rädda Barnen hade under året i genomsnitt 377 anställda. 269 var tillsvidareanställda (varav 57 män). 93 personer hade tidsbegränsade anställningar (varav 26 män).

Relationen mellan anställda och ledning

Styrkor och utvecklingsområden som framkom i medarbetarenkäten hösten 2017 adresserades genom olika insatser under 2018. Exempel på förbättringsarbete för att möta behov var att förtydliga roller och ansvar, öka delegering och minska upplevelser av hierarki, samt olika utvecklingsinsatser för att stärka ledarskap och organisationskultur. Ledningsgruppen har arbetat för ökad synlighet och transparens med att förbättra internkommunikationen för att stärka tillit och engagemang.

Under 2018 flyttade Rädda Barnens huvudkontor till nya lokaler i Alviks Strand och införde aktivitetsbaserat arbetssätt med ett förbättrat digitalt stöd.

Bakgrunden till förändringen var att skapa förutsättningar för ett mer flexibelt och innovativt arbetssätt, med möjligheter till ökat fokus, kreativitet och samarbete för medarbetarna. Vår arbetsplats skulle också underlätta mötet mellan kollegor på ett mer spontant sätt för att främja relationer, utbyte av kunskap och samarbete över avdelningsgränserna. Beslut fattades också

³ Enligt krav i Lag 2016:947: Motverkande av korruption samt anti-korruption GRI 205.

⁴ Enligt krav i Lag 2016:947: Sociala förhållanden, respekt för mänskliga rättigheter, personal. GRI 401. Rädda Barnens kollektivavtal mellan IDEA och Unionen/Akademikerförbunden gäller inom Sveriges gränser. Personer som är placerade utanför Sveriges gränser omfattas inte av detta kollektivavtal.

Rädda Barnens årsrapport 2018

om att utveckla ledarskapet för att främja ett mer flexibelt arbetssätt med stöd av en högre grad av digitalisering. Vår verksamhet för och med barn skulle också visualiseras i lokalerna och förstärka motivation och organisationsidentitet hos medarbetarna och stärka vårt varumärke.

Ett omfattande förändringsledningsarbete genomfördes under 2018 för att förbereda organisationen för det nya arbetssättet.

Mångfald och jämställdhet

Rädda Barnen bedriver ett aktivt mångfaldsarbete. Under året har vi:

- uppdaterat policy och plan för mångfald och inkludering,
- tagit fram en plan för aktiva åtgärder för mångfald och inkludering,
- uppdaterat riktlinjerna för att motverka trakasserier,
- utbildat chefer och medarbetare

Ingen anmälan om sexuella trakasserier inom kansliet togs emot.

Våra rutiner för att hantera ev. överträdelser för ideellt arbete tydliggjordes.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Ekonomiskt ansvar

Vi tar ansvar för att gåvorna gör nytta

Givarna måste kunna ha förtroende för att de gåvor de ger har effekt och gör nytta. Hela vår verksamhet är beroende av detta. Vi måste kunna visa att vi på ett ansvarsfullt sätt hanterar de medel som givare bidrar med. Vi ska kunna visa att vi förvaltar medlen etiskt och att de används för att nå våra mål. Medlen ska nå fram och göra så stor nytta som möjligt för barn.

Rädda Barnen kontrollerar intäkter och kostnader genom finansiella system och processer för att säkerställa en korrekt redovisning.

Policy och riktlinjer:

- FRIL kvalitetskod och svensk insamlingskontrolls föreskrifter för 90-konto.
- Insamlingspolicy.
- Riktlinjer för klagomålshantering.
- Kapitalförvaltningspolicy.
- Delegations- och attestförteckning.
- Policy för Rädda Barnens samarbete med företag.
- Rutin för finansiell uppföljning.
- Riktlinjer för Rädda Barnen.⁵
- Arbetsordning för Rädda Barnens riksförbunds styrelse.

Vi redovisar:

- Ekonomiskt resultat.
- Fördelning av insamlade medel.
- Etisk insamling.
- Lagefterlevnad.

Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet presenteras i den ekonomiska rapporten i årsredovisningen.

Fördelning av insamlade medel

Intressentdialogen visar att intressenterna prioriterar en tydlig och transparent redovisning av hur våra intäkter används.⁶ Våra medel består av:

- medlemsavgifter
- gåvor från företag, stiftelser och privatpersoner
- bidrag från organisationer, myndigheter, stiftelser och företag
- pro bono-avtal med företag (anställda utför ideellt arbete åt Rädda Barnen, genom reducerade priser och tjänster) samt skänkta fysiska gåvor.

⁵ Inklusivt riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen, riktlinjer för intern kontroll i Rädda Barnens lokalföreningar och distrikt samt riktlinjer för valberedning inom Rädda Barnen.

⁶ Se årsredovisning.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Förvaltning av medel

De placeringar som Rädda Barnen har i aktier eller andra tillgångslag skall präglas av företag med en god styrning i förhållande till miljö, etik och social hållbarhet.

I fallet när arv eller gåva innehåller företag vars verksamhet inte når upp till dessa stränga krav avyttras innehaven skyndsamt (1-3v) och ersättningen omsätts i verksamhet för barn.

Etisk insamling

Rädda Barnen

- Rädda Barnen följer Frivilligorganisationernas insamlingsråds (FRII) kvalitetskod. Det är insamlingsbranchens självregleringsinstrument och ett stöd i kvalitetsarbetet hos FRII:s medlemmar. Externa revisorer granskar vartannat år hur pass väl Rädda Barnen följer kvalitetskoderna.
- Rädda Barnens egen insamlingspolicy ger också vägledning och riktlinjer till Rädda Barnens anställda och medlemmar i insamlingsarbetet. Den tydliggör även för våra givare vilka principer som gäller för insamlingsverksamheten, hur vi samlar in pengar och hanterar gåvor.

Ledord för insamlingen:

- Respekt.
- Öppenhet.
- Trovärdighet.
- Kvalitet.

Kontrollmekanismer

De interna kontrollmekanismererna består av flera instanser delvis kontrollerande varandra.

I den första nivån genomförs kontroller och analyser av controllers/ekonomers arbetande nära verksamheterna.

Finansiella & verksamhetscontrollers genomför i nästa nivå ytterligare analyser & kontroller vilka rapporteras mot styrelse och ledning.

Externa revisorer reviderar därefter vår årsredovisning och stora delar av våra projektmedel för att tillse att lagar, allmänna föreskrifter och FRII:s riktlinjer följs.

Internrevisionen genomför också årligen ett antal granskningar av olika processer, dokument, etc för att tillse god styrning.

Rädda Barnen tillsatte under 2018 en compliance officer som ett komplement mellan internrevision och övriga kontrollfunktioner, rollen tillsätts för att stärka vår kompetens och styrning kring avtal och regeluppfyllelse.

Rädda Barnens årsrapport 2018

Miljöansvar

Miljökrav vid inköp och upphandling

Rädda Barnen har en policy för inköp- och upphandling av varor och tjänster. I den ställer vi miljökrav på våra leverantörer. Vi analyserar vilken påverkan de varor eller tjänster vi vill köpa har på miljön och väljer det alternativ som belastar miljön minst, med hänsyn till prisbilden.

Resor och resefria möten

Resandet är vår arbetsvardag. Vi är en del av en global organisation som verkar i hälften av alla världens länder och har drygt 200 lokalföreningar spridda över hela landet.

Vi försöker dock att hitta alternativ för att minska vår påverkan på koldioxidutsläppen. Vi strävar efter att i första hand hålla virtuella möten istället för att resa. Om vi trots allt måste resa så har vi en resepolicy som säger att beställare och resebyrå tillsammans ska se till att det görs så kostnadseffektivt och miljövänligt som möjligt.

Kanslilytt

Vi har under året genomfört en kanslilytt, ett omfattande projekt som syftade till en stor förändring i vårt arbetssätt. Lokalmässigt har vi gått från kontorslandskap till ett aktivitetsbaserat kontor. I samband med detta har vi, tillsammans med våra partners haft stort fokus på miljö och hållbarhet. Detta har genomsyrat alla beslut såsom till exempel återanvändning av inventarier, miljökrav på fastighetsägare, goda möjligheter till avfallssortering, effektivare användning av lokaler, digitaliseringslösningar och minskat behov av papper. Vi har också i princip slutat med engångsartiklar.

Nyckeltal	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Antal flygresor	3 392 st	3 350 st	3 517 st
Antal tågresor			4 159 st
Resekostnader	19 159 tkr	15 985 tkr	17 022 tkr

Antal flyg- respektive tågresor

Utfallet för antalet flygresor och tågresor ligger inom det normala spannet. Det varierar naturligtvis från år till år, beroende på många olika faktorer, som t.ex. var i världen och i hur stor omfattning som vi har humanitära insatser, om vi har riksmöte eller ej etc.

Resekostnader

Kostnaderna ligger i linje med antalet resor.

Utsläpp i luft och vatten

Nyckeltal	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018
Flygresor- koldioxidutsläpp	687 805 kg	653 911 kg	809 598 kg
Tågresor - koldioxidutsläpp	1,96 kg	2,5 kg	2,9 kg
Fastigheter			
Pappers- och förbrukningsmaterial	67 %	64 %	68 %

Rädda Barnens årsrapport 2018

Resor

Utsläppen från resor har tyvärr ökat under 2018. Detta är en problematisk utveckling och vi kommer från och med 2019 att följa utvecklingen kontinuerligt under året. Med en närmare uppföljning kommer vi att bättre kunna analysera orsaker och hitta åtgärder.

Fastigheter

Rädda Barnen äger inga fastigheter (i Sverige), men vi samarbetar och ställer krav på våra fastighets/hyresvärdar gällande miljö & hållbarhetsfrågor.

Pappers- och förbrukningsmaterial

Rädda Barnen använder miljömärkta förbrukningsvaror i så stor utsträckning som möjligt, men vi försöker även att minska den totala förbrukningen. Vår förbrukning av kontorsmaterial har minskat något gentemot 2017, samtidigt som andelen miljömärkta produkter ökat, vilket är en utveckling i rätt riktning.

Kaffet vi köper är krav- och rättvisemärkt.

Rädda Barnens årsrapport 2018

GRI-index

Nedan presenteras Rädda Barnens redovisning i ett GRI-index enligt GRI standards i Global Reporting Initiatives riktlinjer, inklusive NGO-branschkomplement enligt GRI NGO G4 Core, samt Rädda Barnens egna områden.

Organisationsprofil

GRI 102-1	Organisationens namn	Rädda Barnen
GRI 102-2	De viktigaste varumärkena, produkterna och/eller tjänsterna	Årsredovisning, sid 8-9
GRI 102-3	Lokalisering av organisationens huvudkontor	Alvik, Stockholm
GRI 102-4	Länder som organisationen är verksam i	Årsredovisning, sid 24-25
GRI 102-5	Ägarstruktur och organisationsform	Ideell förening. Årsredovisning, sid 8-10
GRI 102-6	Marknaden som organisationen är verksam i	Årsredovisning, sid 24-25
GRI 102-7	Den redovisade organisationens storlek	Årsredovisning, sid 8-9
GRI 102-8	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön	Årsredovisning, sid 14
GRI 102-9	Organisationens leverantörskedja	Hållbarhetsrapport, sid 3
GRI 102-10	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden	Årsredovisning, sid 21
GRI 102-11	Beskrivning av hur organisationen följer Försiktighetsprincipen (Verksamheten är inte till skada för allmänheten, miljön eller framtiden för våra barn)	Hållbarhetsrapport
GRI 102-12	Externt utvecklade ekonomiska, miljömässiga och sociala deklarationer, principer eller initiativ som organisationer stödjer	FN:s konvention för barnets rättigheter: Årsredovisning, sid 8. Redovisnings- och värderingsprinciper, K3: Sid 33. 90-konto: Hållbarhetsrapport, sid Hållbarhetsrapport, sid 88. FRIL:s riktlinjer: Hållbarhetsrapport, sid 88. Barnrättsprinciper för företag: Hållbarhetsrapport, sid 80 Principer för humanitära insatser: Hållbarhetsrapport, sid 80
GRI 102-13	Medlemskap i organisationer och/eller nationella/internationella lobbyorganisationer	Internationella Rädda Barnen: Årsredovisning sid 8. Hållbarhetsrapport, sid 76

Strategi

GRI 102-14	Uttalande från ledningen	Årsredovisningen, sid 3-4
------------	--------------------------	---------------------------

Etik och integritet

GRI 102-16	Organisationens värderingar och principer	Årsredovisningen, sid 8-9 Hållbarhetsrapport, sid 77
------------	---	---

Styrning

GRI 102-18	Redogörelse för organisationens bolagsstyrelse	Årsredovisningen, sid 12-13
------------	--	-----------------------------

Rädda Barnens årsrapport 2018

Kommunikation med intressenter

GRI 102-40	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-41	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	RB:s kollektivavtal mellan IDEA och Unionen/Akademikerförbunden gäller inom Sveriges gränser. De som är placerade utanför Sverige omfattas inte av detta kollektivavtal, 38 av 377 personer. Andel ca 90 %.
GRI 102-42	Princip för identifiering och urval av intressenter	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-43	Tillvägagångssätt vid kommunikation med intressenter	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-44	Viktiga områden och frågor som har lyfts via kommunikation med intressenter	Hållbarhetsrapport, sid 82

Redovisningspraxis

GRI 102-45	Enheter som inkluderas i organisationens finansiella rapporter	Rädda Barnens org nr 802002-8638. Årsredovisning, sid 8
GRI 102-46	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspektavgränsningar	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-47	Redogörelse för samtliga aspekter som redovisas	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 82
GRI 102-48	Redovisa effekten av eventuella revideringar av information som ingår i tidigare redovisningar, och skälen till sådana revideringar	Inga förändringar jmf med 2017.
GRI 102-49	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller omfattning och aspekternas avgränsningar	Inga förändringar jmf med 2017.
GRI 102-50	Redovisningsperiod	Kalenderår
GRI 102-51	Datum för publicering av den senaste redovisningen	2018-05-23
GRI 102-52	Redovisningscykel	Årligen
GRI 102-53	Kontaktperson för frågor angående redovisningen och dess innehåll	Helena Lindfors Nybom Helena.lindfors.nybom@rb.se
GRI 102-55	GRI index	GRI index
GRI 102-56	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrande av redovisningen	Revisor lämnar yttrande enligt FARs rekommendation RevR 12 <i>Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten.</i>

Rädda Barnens årsrapport 2018

Ekonomiska standarder

Ekonomiskt resultat GRI 201-4

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 88
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 88
GRI 201-4	Finansiellt stöd från den offentliga sektorn	Årsredovisning, sid 16-19

Miljömässiga standarder

Miljökrav vid inköp och upphandling GRI 308-2

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 308-2	Negativ miljömässig påverkan i leverantörskedjan och åtgärder vidtagna	Hållbarhetsrapport, sid 90

Utsläpp till luft och vatten GRI 305-3

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 90
GRI 305-3	Andra indirekta (scope 3) utsläpp	Hållbarhetsrapport, sid 91

Sociala standarder

Anställningsformen GRI 401-1

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 401-1	Anställningsformen	Hållbarhetsrapport, sid 86

Rädda Barnens årsrapport 2018

Relationen mellan anställda och ledning GRI 402-2

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 402-1	Relationen mellan anställda och ledning	Hållbarhetsrapport, sid 86

Kompetensutveckling GRI 402-2

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 85
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 85
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 85
GRI 404-2	Utbildning och kompetensutveckling för medarbetare	Hållbarhetsrapport, sid 85

Mångfald och jämställdhet GRI 405-1

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 87
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 87
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 87
GRI 405-1	Mångfald och jämställdhet hos styrelse, ledning och anställda	Hållbarhetsrapport, sid 87

Anti-korruption GRI 205

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 205-1	Totalt affärsenheter och dess procentandel av verksamheten som blivit utvärderade för korruptionsrisk samt vilka väsentliga risker som identifierats	100 %, Rädda Barnen ska ses som en enhet
GRI 205-2	Kommunikation och utbildning i organisationens policyer och rutiner avseende motverkan av korruption	Hållbarhetsrapport, sid 86
GRI 205-3	Bekräftade incidenter och vidtagna åtgärder	Hållbarhetsrapport, sid 86

Etisk marknadskommunikation GRI 417-1

Rädda Barnens årsrapport 2018

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 83
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 83
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 83
GRI 417-1	Etisk marknadskommunikation	Hållbarhetsrapport, sid 83

NGO Branschtillägg utifrån G4 core

Etisk insamling

NGO 8(G4 core)	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag	Hållbarhetsrapport, sid 89
----------------	--	----------------------------

Rädda Barnens egna ämnen

Fördelning av insamlade medel (RB 1)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 88
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 88
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 88
RB 1	Fördelning av insamlade medel	Hållbarhetsrapport, sid 88

Lagefterlevnad (RB 2)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Hållbarhetsrapport, sid 89
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Hållbarhetsrapport, sid 89
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Hållbarhetsrapport, sid 89
RB 2	Lagefterlevnad	Hållbarhetsrapport, sid 89

Rädda Barnens årsrapport 2018

Uppföljning och utvärdering (RB 3)

GRI 103-1	Förklaring till varför frågan är väsentlig och frågans avgränsning	Effektrapport, sid 47
GRI 103-2	Hur organisationen ser på frågan och hanterar den	Effektrapport, sid 47
GRI 103-3	Hur organisationen utvärderar hanteringen av frågan och hur resultatet av utvärderingen presenteras	Effektrapport, sid 47
RB 3	Uppföljning och utvärdering	Effektrapport, sid 47

Rädda Barnens årsrapport 2018

Tack till våra partners!

I partnerskap med företag kan vi skapa bättre förutsättningar för fler barn, både genom värdefullt stöd till våra utvecklingsprojekt och via företags värdekedjor. Våra huvudpartners engagerar sig långsiktigt tillsammans med oss i arbetet för barns rättigheter. Tillsammans uppnår vi viktig skillnad för barn, i Sverige och i världen, och arbetar samtidigt mot de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Stort tack för fortsatt samarbete!

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till riksmötet i Rädda Barnen, org.nr 802002-8638

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2018 på sidorna 74-98 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Min granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 28 maj 2019

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'JG', written over a horizontal line.

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor